לציונות—לסוציאליזם—לאחוַת עמים

עַל הַמִּשְׁמָר

יום ב', ח' בתשרי תשמ"ט, 19 בספטמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13754 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

ראש „הסוכנות הישראלית לניצול ה...

„ישראל אכן קרוב... שבו תוכל לשלח ...

פרס ושמיר סרבו אתמול לאשר או להכחיש הידיעה שפורסמה ב... לוויין ריגול המוכן לשיגור ● ראש־הממשלה אמר אתמול לכ... לתעשייה האווירית ● פרופ' נאמן אמר לכתבנו: לא היה שום ש... העולם היה יודע על כך ● השר גור: הצורך בלוויין ריגול – בשל העי... בעיתות משבר ● סבורים כי סיום מלחמת איראן־עיראק החיש הצורך

חיים מרגלית, אבי בניהו, מוטי בסוק, רויטר, דליה שחורי (ארה"ב)

„לא היה שום שיגור" — אמר אתמול ח"כ יובל נאמן, יו"ר הסוכנות הישראלית לניצול החלל, לכתב „על המשמר". הוא הוסיף, כי אילו היה שיגור, היה כל העולם יודע על

כך, כי בתנאים של היום אין סודות בכל הנוגע לחלל.

כתבנו שאל את נאמן, אם ישראל עומדת לשגר לוויין ריגול. על כך השיב, כי לסוכנות הישראלית לניצול החלל יש תוכנית ערוכה לשיגור מספר לוויינים, ביניהם לוויני מדע ולוויני תקשורת. לדבריו, נולד לוויין הריגול בדמיונם

של כתבי העתון הבריטי „פלייט" והשבועון האמריקני „טיים" שפירסמו אתמול ידיעה בנידון.

נאמן אמר כי „לוח הזמנים של סוכנות החלל הישראלית אינו מוכתב על־ידי „טיים", או „פלייט", ורבים מן הפרסומים והראיונות שבאו בעקבות הכתבות ב„טיים"

(המשך בעמוד 4)

תרשים של לוויין התקשורת הישראלי „עמוס" כפי שפורסם לא מכבר (צילום: בטאון חיל־האוויר)

מסוק מצרי תקף ספינות דייגים מעזה

עזרא אבירן

מסוק של הצבא המצרי תקף אתמול בידי מהאוויר שלוש סירות דייגים ממחנה הפליטים שאטי וטיבע את אחת הסירות, שעה שאלה עברו את הגבול באזור רפיח. 3 דייגים נפצעו וחילצו את עצמם לרפיח בסירה שלא טובעה.

שלוש סירות דייג ממחנה הפליטים שאטי בעזה חצו אתמול בבוקר את הגבול הימי מישראל למצרים. מסוק של צבא מצרים זיהה את הסירות מדרום לרפיח ובנסיבות שטרם הובררו, ירה לעברן מהאוויר. אחת הסירות עלתה באש וטבעה. 3 דייגים, שנפצעו מהירי, חילצו את עצמם בסירה השנייה והצליחו להגיע לחוף הים מצפון לרפיח.

נציג דובר צה"ל אישר אתמול בערב את פרטי התקרית הימית מדרום לרפיח. לדבריו, מעדויות הדייגים עולה, ש־3 סירות חצו את הגבול הימי מישראל למצרים באזור רפיח. אחת הסירות חזרה מייד על עקבותיה ולא הייתה מעורבת בתקרית. רק לאחר מכן הגיעה עוד סירה ובה הפצועים, שריוותו על הטבעת הסירה השלישית בידי מהמוצב המצרי.

„בנק הפועלים לא יאשר לקופ"ח אשראי נוסף בלי ערבות הממשלה"

רונית תמרי

„שירותי הבריאות אינם צריכים להיות ממומנים ממתן אשראי על־ידי הבנק, אלא מתקציב מסודר של הממשלה, וזו הסיבה שבנק הפועלים לא אישר השנה הלוואות נוספות לקופת־החולים הכללית" — אמר אמש עמירם סיון, יו"ר הנהלת בנק הפועלים.

סיון הופיע לפני ועדת החקירה הממלכתית לנושא מערכת הבריאות, אמר סיון, כי בנק הפועלים אפשר לקופ"ח לפרוס את חובותיה לבנק בתנאים נוחים, על־פני שנים רבות, אך מעבר לאשראי שכבר ניתן, אין בנק הפועלים מוכן לאשר אשראי נוסף, כיוון שמאחורי זה אין עומדת ערבות ממשלתית מנהלית ומשום שקיימת החלטה ממשלתית, לפיה נאסר על הבנקים לתת לקופ"ח אשראי נוסף בשל גרעונותיה וחובותיה הרבים.

...ישראל מעודדת קרע באינתיפאדה ● עמוד 2
...חייל שניהל מו"מ ברמאללה ● עמוד 3
...קפלמן שיחרר פלוגה שלמה ● עמוד 4
...בורמה תפס השלטון במדינה ● עמוד 5
...נתגלו עוד שני מקרי שיתוק ילדים ● עמוד 19
...קטטה בין יהודים לערבים ● עמוד 19

שולץ מזהיר

דברי שר־החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, בהרצאתו ב„מכון וושינגטון למדיניות במזרח התיכון", זכו להערה בלשכת ראש־הממשלה ישראל ש„אין הם מחייבים התייחסות שכן אין בהם חידוש", וכן למעין הסכמה עם ביקורתו החריפה על רעיון הטרנספר, נוסח: „גם אנחנו מתנגדים לטרנספר". אולם לשכת ראש־הממשלה התעלמה מן הביקורת החריפה של שולץ על המדיניות של ממשלת ישראל. ייתכן שבירושלים מצפים שעם חילופי הממשל בוושינגטון יפוג תוקף ביקורתו של שולץ. יצחק שמיר מתעלם מן העובדה, כי עיקריה של המדיניות האמריקנית לא השתנו מאז תוכנית רוג'רס בשנת 1970. רוג'רס דיבר על חזרת שטחים פרט לשינויי גבול מזעריים, כיסוד להסדר מדיני באזור. הנשיאים ושרי־החוץ האמריקנים, שבאו אחריו לא סטו מן העיקרון הזה, גם אם בפרט זה או אחר היו שינויים. הצמד רייגן־שולץ, נחשב כידידותי ביותר לישראל, אך גם שינויים אלה לא הצליחו לשבור את הקפאון שנוצר באשמת ממשלת ישראל (תוכן הצד הערבי והפלשתיני לא גילה אומץ ותבונה לשבירת הקפאון).

אולם שר־החוץ האמריקני העלה נקודות נוספות שעליהן אין לשמיר ולממשלת ישראל כולה שום תשובה. כאשר שולץ מותח ביקורת חריפה על המעצרים, והגירושים של הפלשתינים הוא מצביע על פרודוקס: הנכם טוענים, כי „אין עם מי לדבר", ובו בזמן אתם מדכאים, אוסרים ומגרשים את אלה המבקשים לקיים דיאלוג, ואפילו את המתונים שבהם", ואומנם לא אחת הצבענו על האיוולת הזאת של המדיניות הישראלית בשטחים. הממשל מונע בעקיבות כל התארגנות פוליטית, פוסל את המגעים של המתונים שבקרב הפלשתינים עם הישראלים, ולאחר מכן בא וטוען כי „אין עם מי לדבר". לפחות הימין שבממשלה אינו רוצה שיחות עם מי לדבר, שהרי לשמיר ולליכוד כולו אין על מה לדבר, אלא אם כן הפלשתינים ישלימו עם מעמדם כחסרי זכויות, וכמי שאינם ראויים לממש את זכויותיהם הלאומיות.

שולץ יצא בתוקף נגד ה„טרנספר" וכאן זכה לתגובת הסכמה של שמיר. גם הוא מתנגד לטרנספר, אבל שולץ יודע למה הוא מתכוון כשהוא אומר. אומנם נכון, כי הרעיון הגזעני של הטרנספר מקובל ומוצהר – רק על השוליים הקיצוניים של הימין בארץ, אך גם מי שטוען, כי ירדן היא המדינה הפלשתינית (כמו למשל אריאל שרון) מתכוון מה צריך לעשות עם אוכלוסיית הגדה המערבית.

השר שולץ ועמו גם הנשיא רייגן לא עשו כמעט דבר לסיום הסכסוך במזרח התיכון. אלה היו שנים מבוזבזות, אשר התאימו לגזבנו הנורא של ממשלת האחדות אשר נתנה את חסותו לקפאון המדיני באזור.

השגריר שמיר כתב האמנ...

מרט...

פרופסור שמעון שמיר יגיש היום, במלא... האמנתו, כשגריר ישראל בקהיר, לנשיא חוס... שמיר התקבל בקהיר בצורה טובה מאד, יו... בתוכם שני ערבים, את כתב האמנתם לנש... היום בבוקר, עשרה ימים לפני פרסום האמנתו.

...שו אמש 18 נפצעו

3 מתושבי מחנה הפליטים שאטי בעזה נפצעו אתמול מירי חיילי צה"ל בשעת פיזור הפגנה אלימה. תושב מחנה הפליטים בחאן יונס הובא פצוע לבית החולים העירוני, וכצה"ל בודקים את נסיבות פציעתו.

אל בית החולים „נאצר" בחאן יונס הובא בערב נאצר אבו ...

...בערבה, עוזן ...טול כרם,

...אים שניהל מו"מ עם ...רמאללה — למאסר

...י ערן טאום, אבי בניהו

...הלל בר־דין תושב ירושלים, שנפגש עם ערבים ...שרותו באזור רמאללה נידון ל־14 ימי מחבוש ...י.

...א ומתן אישי עם תושבים ועתונאים ערבים כדי ...ת רמת הפעילות האלימה באזור ולמגוע עימותים

...ר, כי החייל הודה בחקירתו כי אמנם נפגש עם ...בים מקומיים בניגוד לפקודות הצבא.

...בירושלים כמי שפעל למניעת הפקעת קרקעות ...באהר שליד ירושלים בידי מינהל מקרקעי ישראל.

אשב עם כל פלשתיני, אך לא עם ערפאת

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס אמר אמש בראיון לתוכנית הטלוויזיה „מול פני האומה", כי „נשב עם כל פלשתיני, לא חשוב מי הוא ומה הוא היה, אלא חשוב מאוד מה הוא עושה, ולא רק מה הוא אומר", כל עוד יתנלק מדרך הטרור, יכיר בהחלטה 242 ו־338 ויסכים להיכנס למו"מ.

פרס שלל עם זאת, בתשובה לשאלה, את האפשרות כי יישב עם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת. תחילה ניסה להתחמק באמרו, כי לא היה רוצה לתת לערפאת אשראי בטרם זמן, מאחר שעד כה ערפאת איכזב את ישראל פעמים רבות. אך בהמשך הראיון השיב פרס ב„לא" לשאלה מפורשת אם יסכים לשבת עם ערפאת. הוא נימק זאת בכך שאש"ף מפולג ולכן גם אם ישתתף ערפאת במו"מ, לא תהיה ערובה, שהדברים שהוא יסכים עליהם יהיו מקובלים על יתר הפלגים באש"ף.

התנגדות בקרב השרים לקיצוץ בתקציב — נבון מאיים בהתפטרות

ייקור המסובסדים שמציע האוצר – כפול ממה שפורסם: חלב ומוצריו ב־30%; עוף, ביצים ותחבורה ציבורית ב־15%; מים ב־10% ● הממונה על התקציבים: הגרעון בתקציב בסך 750 מיליון ש"ח בשל האינתיפאדה וההאטה במשק ● רבין: דווקא לפני יום כיפור אסור לדבר על קיצוץ בבטחון ● צבן: האוצר שולח ידו לכיסי אזרחים שבקושי גומרים את החודש

כתבנו המדיני בירושלים

רוב שרי הממשלה מתנגדים בתקיפות להצעת האוצר לקצץ 190 מיליון שקלים מתקציבי המשרדים השונים. שר־החינוך והתרבות יצחק נבון אף הרחיק לכת אמש והודיע, כי יתפטר מתפקידו אם אכן יקוצץ תקציב משרד החינוך והתרבות לפי הצעת האוצר ב־32 מיליון שקלים.

שרת הבריאות שושנה ארבלי ושר־העבודה והרווחה משה קצב הודיעו גם הם אתמול, כי לא יוכלו להסכים לקיצוץ נוסף בתקציבי משרדיהם. שרים גם הביעו התנגדות להצעה לקצץ בתקציב הבטחון 73 מיליון שקלים, שבועיים בלבד לאחר שאושרה תוספת לתקציב הבטחוני בסכום 100 מיליון שקלים.

התייקרות תלולה

אולם מי שישלם, כנראה ראשון את ההכבדה לבצע קיצוצים בתקציב אלה הם, אזרחי המדינה שיאלצו לשלם בקרוב מאד מחירים גבוהים יותר עבור כל מצרכי המזון המסובסדים, התחבורה הציבורית והמים.

לפי הצעת האוצר יועלו מחירי החלב ב־30 אחוזים, מחירי הביצים, העוף הקפוא והתחבורה הציבורית יועלו ב־15 אחוזים, מחיר המים יעלה ב־10 אחוזים ומחיר הלחם יעלה עד 5 אחוזים. העלאות מחירים אלה גבוהות במידה ניכרת מהידיעות הקודמות על כוונת האוצר להעלות חלק ממחירי המוצרים המסובסדים ב־10 עד 12 אחוזים.

שר האוצר משה ניסים וראש אגף התקציבים דוד ברעש הסבירו אתמול, כי התכרת לבצע העלאת מחירים גבוהה מן הצפוי נובעת מכך שמחירי הגרעינים בעולם טיפסו בעת האחרונה באופן בלתי צפוי. הדבר נובע בין השאר מהבצורת בשטחי גידול גדולים בעולם.

הקיצוצים המוצעים

במהלך ישיבת הממשלה הציג שר־האוצר את ההצעה לצמצם בתקציבי משרדי הממשלה בשיעור ...ים הבאים: ● מערכת הבטחון — 72 מיליון ש"ח; ● משרד החינוך והתרבות — 33 מיליון ש"ח; ● השכלה גבוהה — 8 מיליון ש"ח; ● רשויות מקומיות — 8 מיליון ש"ח; ● משרד הדתות — 2.5 מיליון ש"ח; ● משרד העבודה והרווחה 6.5 מיליון ש"ח; ● משרד הבריאות — 6 מיליון ש"ח; ● משרד השיכון — ... מיליון ש"ח; ● משרד החקלאות — ... מיליון וחצי ש"ח; ● משרד האוצר — 3 מיליון ש"ח; ● משרד המשטרה — 9 מיליון ש"ח; ● משרד המשפטים — 1.3 מיליון ש"ח; ● משרד החוץ — 2.3 מיליון ש"ח; ● השקעות בשרותי חברה — 15 מיליון ש"ח; ● השקעות

(המשך בעמוד 4)

היום החלטה „אוצר התיישבות היהודים" על דירקטוריון בל"ל

כתבנו הכלכלי בירושלים

מועצת „אוצר התיישבות היהודים" תתכנס היום להכריע אם לפזר את דירקטוריון בל"ל ולמנות דירקטוריון חדש תחתיו. במערכת הכלכלית ממתינים בעניין רב להחלטה שתיפול היום. בבנק ישראל רמזו כבר כי אם לא תקבל מועצת אוצר התישבות היהודים החלטה בדבר פיזור הדירקטוריון יפנה נגיד בנק ישראל, הפרופ' מיכאל ברונו, לממשלה ויבקש ממנה לאשר את סמכותו להשעות מתפקידם את כל חברי הדירקטוריון של בנק לאומי לתקופה של 3 חודשים.

שירי ערש אפלים

עוד סרט על השואה. זה כמעט טאבו, אצלנו, למתוח ביקורת על יצירה כלשהי העוסקת במוראות התקופה הזאת או בתוצאותיהן, ובאמת, אסור להתייחס לנושא הזה כאל סתם נושא. אבל מה אפשר לעשות, גם עליו נעשו סרטים טובים יותר וטובים פחות, ואחרי „שואה" של קלוד לנצמן נראה, שכבר אי אפשר לעשות „עוד סרט" על השואה.

איירין לילנהיים־אנג'ליקו, צעירה יהודיה מקנדה, גילתה בגיל מאוחר יחסית דברים שכתב אביה על קורותיו במחנה הריכוז דכאו, והחליטה לצאת למסע בעקבות גורלו של העם היהודי ובעיקר של דור הבנים. המסע מתחיל בידיד משפחה שמספר על קורותיו בשואה, נמשך בכינוס של ניצולי שואה מכל העולם בישראל (ישראל של הסרט כמעט כולה ירושלים, חרדים והכותל) ובפגישת בנים של ניצולי שואה בקנדה. בחלקו השני מגיעה איירין לגרמניה, ושם היא פוגשת בצעירים גרמנים, ומגיעה לבסוף לדכאו ואל הבית שבו נולד אביה. זה סרט שעיקרו דיבורים, כשהמצלמה קרוב־קרוב אל פני הדוברים, לפי המוסכמה בסרטים תיעודיים־„אנושיים", כדי לנסות לקלוט טיפת רגש. רוב הדברים מוכרים למי שהתחנך בישראל, ואת החידוש מצאתי דווקא בקטעים שצולמו בגרמניה: צעירה שגילתה את השואה בספר, בגיל 14, ומצאה שאביה, רודן קטן בבית, היה קצין נאצי („שנאתי את אבי תמיד"); צעיר שמנסה עד היום להתגבר על תוצאות החינוך האנטישמי שקיבל בביתו („אבא היה מראה לי תמונות של יהודים ואומר: תראה, כך נראה יהודי"); וגם שיחה עם שני ניאו־נאצים במדים, בני 20 או פחות, שמחייכים בסלחנות כששואלים אותם על השואה ומכחישים, כמובן.

זו הפקה לא קטנה. צילומים וראיונות בשלוש ארצות, חומר ארכיוני מכמה מקורות, כמעט שעתיים, באנגלית בלי תרגום. אפשר להניח שזה יהיה חומר לימוד מועיל להרבה צעירים צפון־אמריקניים. לישראלים אני מציע מבחן: כמעט בכל פגישה של איש קולנוע עם קהל בסינמטקים, יש מישהי בקהל ששואלת המון שאלות בהתעניינות גדולה (מרוע עשית את הסרט, איך הרגשת, למה?) לרוב, באנגלית במבטא אמריקני. או אז אני מאבד את הסבלנות ויוצא מהאולם. מי שנשאר שם אחרי עשוי לאהוב את „שירי ערש אפלים", כי זאת ששואלת את השאלות עשתה את הסרט.

אבי וינברג

מן הכורסה / אולימפיאדה

מצעד אלף הפרצופים

וידוי קטן והכרחי. את טקס הפתיחה של האולימפיאדה ראיתי לפני הצהריים, צמוד לארוחת הבוקר. כל הכבוד למי שעמד על זכותו לראות את האירוע בשידור ישיר, אבל להוציא את מי שמתפשים לעצמם ספורט מזוכיסטי, ואת מי שאין להם מכשיר וידיאו פרטי או קיבוצי (יש כאלה?), קשה להבין את מניעי הצופים הליליים. מה גם שבצפיית הבוקר אפשר לצאת מדי פעם החוצה, להביט בשמיים הכחולים, להרים טלפון וכך לעמוד במשימה הקשה של ארבע שעות הקדם־ספורט. כדי ליהנות באמת מהאירוע הקולוסאלי הזה צריך לתפוס זווית ראייה. אפשרות אחת היא הזווית האמנותית. פתיחת האולימפיאדה היא הזדמנות להצגת סוג מיוחד של אמנות, שאפשר להגדירה כמחול המוני־דקורטיבי. התוצר של התחום הזה מרשים מאוד, אבל כרוך במידה לא מועטה של מרעקה.

אם תרצו, זהו סוג פאשיסטי של ריקוד. מאן־דהוא מפעיל כמה אלפי רקדנים־רובוטים ומצייר באמצעותם ציורים על מגרש דשא ענק, לתפארת מדינת קוריאה. הדרך היחידה לרקדן הבודד לממש את קיומו על המגרש היא הטעות, ואכן, הרגע המענג בריקוד היה נסיונה הנואש של אחת הרקדניות לטפס על בן זוגה לעיני מיליארד צופים. הדרך השנייה ליהנות מהאירוע היא מצער הנבחרות דווקא, ומה אומר לכם, אפשר היה ליהנות. זוהי האולימפיאדה מרובת המדינות המשתתפות והמוחרמת פחות מאז החלו ההחרמות למיניהן, ואיפה עוד יש לצופה הישראלי, שעליו לשלם מס נסיעות דרקוני אפילו כדי לראות קפריסאי, הזדמנות לחזות בגן החיות האנושי הנפלא, בן אלף הפרצופים, הצבעים, מכבני הכולגולת ואופני החיוך, הצוער יחד מול עיניו?

דוביק רוזנטל

בשטח / „תימנה"

ועכשיו המתינו לגפילטעמונה

אפילו מסורת זה לא מה שהיה פעם. היה לגברים היהודים, בני חבל הארץ שברום תימן, שיער ארוך, והם לבשו חצאיות פרחוניות (!) וסרט לבן עם עלה ריחן על הראש. לנשים היו שמלות צבעוניות ארוכות ועשרות עגילים בכל אוזן, ממש ילדי פרחים. ואז, ב־1945, עלו כולם לארץ, ומאז חלה שחיקה חמורה: השיער התקצר, החצאיות הומרו במכנסיים, וגם במוסיקה החליף היורופופ של עופרה חזה את תוף הפח.

אז מה עושים? מורידים את הבגדים של או מהבוידעם, מאמנים כמה חבר'ה חאבנים לשעבר, בריקוד מסורתי עם פאות, ושולחים אותם לתחרות פולקלור בצרפת.

זה היה האות למתקפת אינסטנט פולקלור תימני, ששיאה יהיה

צילום: אלבם קדמאי

חגיגות ה„תימנה" שיתקיימו בסוכות באמפי ראשון לציון. שלא תהיה טעות — „תימנה" זה דבר מסורתי בערך כמו גשם באוגוסט. בסך הכל החגיגה השלישית במניין, וכסיפתח אירגנו חפלה תימנית ביום חמישי בערב. היו שם, במושב ברקת, להקת הפולקלור עם הפאות, מעטוף סעדיה בן יצחק, שכתב ספר על העדה ועומד בראש העמותה למען יהודות תימן, וקשישה אחת שלא ידעה להגיד את שמה, אבל כל החאבנים הזקנים אמרו שהיא עברה את ה־100. הוצגה תערוכה מהווי העדה, ממנה אפשר היה ללמוד שהחאבנים היו צורפים כסף במנורלה, מתפללים במעלאמה וגרים במחדר'ה. ליולדות אסור היה לקום 40 יום אחרי הלידה, ונא לא לשאול למה. רצוי גם, אם אפשר, להתעלם מבובות הבד ששמורות היו לייצג חאבנים של או, והולבשו, משום מה, בג'ינסים של אופנת „סנוב".

תתמה את האירוע ארוחה מסורתית חריפה, שכללה מאכלים כמו קפוע (הגירסה שלהם ללחם), מתוח (פיתה בעברית מדוברת) ולחוח (תשובה נידחת לפיתה העיראקית).

אז אחרי המימונה, הסהרנה והתימנה לא נותר אלא לחכות לחגיגות „הגפילטעמונה," שיעמדו בסימן „עם אחד — דג אחד", ויעלו על נס מהנפתלין את מורשת יהדות פולין.

אמיר חפץ

בשטח / ביקור ברצועה

החיים המתוקים של פאהד

קבענו עם פאהד במגרש החניה בקבוץ יד מרדכי. עדיף, הוא הסביר, לעבור את המחסום במכונית עם מספר מקומי. „אבל, אם אחר בעשר דקות דעו לכם שלא נתנו לי לצאת. במקרה כזה בואו אתם עד המחסום ושם נפגש". פאהד חכה לנו בגד מרדכי עם במכונית הב.מ.וו. החדשה שלו, מאחורי החלונות הכהים כשהמזגן מצנן במעט את האוירה, הסביר לנו פאהד שאנו באים אליו במסווה של מהנדסים איטלקים. „אני לא רוצה שהשכנים שלי ידעו שיש לי חברים מישראל, היום זה מסוכן, אתם יודעים, משתפי פעולה..." למען האמת התלוותי אל מי שהיו צריכים ללמד את פאהד, שהוא בעל מפעל לגלידות כיצד להפעיל את המכונות החדשות שרכש ממפעל ישראלי.

הדלתות ננעלו מאחורינו. לפתע, נקישות ברלת, „פתח, צבא, אולם היצור רחב הידיים נכנסה קבוצת חיילים חמושה, הסתובבה בין המכונות ופנתה לעבר המקררים. הארטיקים כנראה ערבו לחיכם של חיילינו, הם לקחו הרבה שלגונים ולא הציעו לפאהד כל תשלום עבורם. פאהד גם לא רוצה, אם זה מחיר השקט, הוא מרוצה.

כשתם „הביקור" ונותרנו ארבעתנו באולם הייצור, נשמעו לפתע יריות ומיד נסגרו החלונות, ופאהד כמתנצל הסביר לנו: „זה לא ירגע, קצת יריות, אל תפחדו, כטח איזה ילד זרק אבן".

מחסום ארז, השפלות וטירטורים (תצלום: ...)

בשעות אחר הצהריים בדרכנו חזרה, עצרו את מכוניתו של פאהד במחסום ארז. „תעודות" פקדו החיילים, פאהד הראה את רישיונותיו. „פתח את מכסה המנוע". החלה מסכת טירטורים שלאחר כעשר דקות החלטנו לנסות ולפנות אל החיילים בשפת הקודש, כשאנחנו מראים את תעודות הזהות שלנו. הסברנו שאנו חוזרים מביקור אצל פאהד ומוכנים להיות ערבים שמכוניתו אינה גנובה ולא בעברת סמים הוא עוסק, כפי שהביעו החיילים את חששם. גם זה לא עזר. אפילו תעודת סגן אלוף במילואים שהראה אחד מאתנו לא שכנעה את החיילים. כשסוף סוף, אחרי עשרים וחמש דקות הצלחנו לעבור את המחסום, החלטנו להגיע למכוניתו שהמתינה בקיבוץ יד מרדכי וללוות את פאהד בחזרה למחסום ארז כדי שיגיע בשלום לחאן יונס. כצפוי, החל כל הסבל מחדש. ואפילו משפט הגיוני כמו „היינו פה לפני כחצי שעה, אתה הרי זוכר אותנו..." לא עזר.

עלי ברזילי זינגלד

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מזכירות הועד הפועל

הנך מוזמן בזאת לישיבת הועד הפועל שתתקיים
ביום א', 18.9.88, ז' בתשרי תשמ"ט, בשעה 10.00 בבוקר,
באולם הישיבות קומה 7, בית הועד הפועל רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב.

בסדר היום:

מושב א' – מינהלת חברת העובדים
1. הרפורמה בחברת העובדים
2. מינויים בועדה המנהלת של חברת העובדים
3. שונות

מושב ב' – הועד הפועל של ההסתדרות הכללית
4. המגמות במשק בשנת 1988
5. המפה הארגונית במיגזר הערבי
6. שונות

פרס העבודה של ההסתדרות ע"ש נמיר

הארכת המועד להגשת מועמדים

בהתחשב בפניות רבות הוחלט להאריך המועד האחרון להגשת מועמדים לפרס ולקובעו
יום ב' 31.10.88

מועצת פועלים, איגודים מקצועיים, ועדי עובדים, מוסדות ומפעלים ארציים מתבקשים להעביר לועדת הפרס (בית ועד הפועל, רח' ארלוזורוב 93 ת"א) בהקדם האפשרי, את ההמלצות שהגיעו אליהם עד כה.
מועד זה הוא סופי ולא תתקבלנה כל פניות לאחר מכן.

עוזי בלוך
יו"ר ועדת פרס העבודה

שירי ערש אפלים

עוד סרט על השואה. זה כמעט טאבו, א... יצירה כלשהי העוסקת במוראות התקופה. ובאמת, אסור להתייחס לנושא הזה כאל ... אפשר לעשות, גם עליו נעשו סרטים טובי... ואחרי „שואה" של קלוד לנצמן נראה, שכ... „עוד סרט" על השואה.

איירין לילנהיים־אנג'ליקו, צעירה יהודיה מ... מאוחר יחסית דברים שכתב אביה על קורו... והחליטה לצאת למסע בעקבות גורלו של ה... דור הבנים. המסע מתחיל בידיד משפחה של... בשואה, נמשך בכינוס של ניצולי שואה מכל ישראל של הסרט כמעט כולה ירושלים, חר... בנים של ניצולי שואה בקנדה. בחלקו השני לגרמניה, ושם היא פוגשת בצעירים גרמנים, ... ואל הבית שבו נולד אביה. זה סרט שעיקרו ... קרוב־קרוב אל פני הדוברים, לפי המוסכמה ... „אנושיים", כדי לנסות לקלוט טיפת רגש. רוב ... למי שהתחנך בישראל, ואת החידוש מצאתי ה... שצולמו בגרמניה: צעירה שגילתה את השואה ... ומצאה שאביה, רודן קטן בבית, היה קצין נא... תמיד"; צעיר שמנסה עד היום להתגבר על ה... האנטישמי שקיבל בביתו („אבא היה מראה לי ... ואומר: תראה, כך נראה יהודי"); וגם שיחה ע... בנערים, בני 20 או פחות, שמחייכים בסלחנות ... השואה ומכחישים, כמובן.

זו הפקה לא קטנה. צילומים וראיונות בשו... ארכיוני מבחר מקורות, כמעט שעתיים. ... אפשר להניח שזה יהיה חומר לימוד ה... אמריקניים. לישראלים אני י...

...ש עובדי „תדיראן"

כתב „על המשמר"

ח"כ יאיר צבן שיגר אמש מברקים למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ולחיים הברפלד וקרא להם להכיר בוועד הארצי של עובדי תדיראן כפי שממליצה הוועדה המיוחדת של האגף לאיגוד מקצועי בראשותו של מאיר גת.

ח"כ צבן הרגיש במכתביו כי הניסיון למנוע את הקמת הוועד הארצי מעורר תסיסה חריפה בין העובדים ועלול להעמיק את הניכור בינם לבין ההסתדרות. „נדהמתי לשמוע, אמר ח"כ צבן, כי לעובדים נודע על הכוונות לפרק את תדיראן ליחידות עצמאיות רק בעת הבירור המשפטי וחשוב להדגיש כי כל עוד קיימת הנהלה ארצית בתדיראן יש גם לעובדים זכות להתארגן במסגרת ארצית. „עקרון זה שהוא נכון בדרך כלל, נכון במקרה של תדיראן שהנהלתה רכשה לה מוניטין שליליים ביותר ביחסי העבודה ובהפרה גסה של עקרונות יסוד ההסתדרות ומשק חברת העובדים".

...ון וושינגטון למדיניות במזרח־התיכון" ממליץ:

...משל הבא חייב להציג ...אים חדשים לוועידה בי"ל

בעקבות האינתיפאדה נוצר „סטאטוס קוו חדש של ...ר כרוני" וישראל לא תהנה עוד מכיבוש נוח וזול

...שחורי (ארה"ב)

— הממשל האמריקני הבא, כי אינו רואה ... חבר בוועידה בינלאו־ מזרח־התיכון, אך אם ... ציים בה — ובמיוחד ... רונ — יהיה עליהם ... של תנאים אמריקני־ ... וושינגטון לשקול ... המלצה זו כלולה ... אם היום בוושינגטון ... ושינגטון למדיניות ... ...יר, כי ממשל רייגן ... בינלאומית מאחר היתה התנאי שהציג ... ירדן להשתתפותו ... שלום. עתה, לאחר שפרש ... התהליך, הצטמצם המגיע ... ה"ב לתמוך בוועידה. הדו"ח ... מציג לפני הממשל החדש, שיתחיל לפעול בינואר 1989, אסטרטגיה דו־מפלגתית, לרבות המלצות מעשיות, לגבי קידום תהליך השלום במזרח־התיכון ומדיניות ארה"ב במפרץ הפרסי. המחקר הוכן במשך 11 חודש והשתתפו בו 32 איש מן המפלגה הרפובליקנית והדמוקרטית כאחד — פקידים בכירים לשעבר, פרופסורים ומומחים למזרח־התיכון. יושבי־ראש קבוצת הלימוד היו סגן נשיא ארה"ב לשעבר וולטר מונדייל ותת־שר החוץ לשעבר, בתקופת־כהונתו הראשונה של רייגן, לורנס איגלברגר. את המחקר יזם וארגן ראש המכון דר' מרטין אינדיק.

מחברי הדו"ח קובעים, כי בעקבות האינתיפאדה, נוצר „סטאטוס קוו חדש של אי־סדר כרוני", כאשר הישראלים והפלשתינים נתונים במצב של סכסוך בין־קהילתי מתמשך. האינתיפאדה פועלת בכיוון של הרחקה משולחן הדיונים. הסיכויים שחוסיין ישוב לתמונת המו"מ במהלך כהונת הממשל האמריקני הבא, כלומר בארבע השנים הבאות, „אינם נראים טובים", לדעת מחברי הדו"ח.

מו"מ ישיר בוועידות דו־צדדיות, ללא התערבות המליאה; מליאה שלא תוכל לכפות החלטות, למתוח ביקורת או להטיל וטו על תוצאות המו"מ הדו־צדדי; ביסוס המו"מ הדו־צדדי על החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ומיקוד הדיון תחילה בהסדרי־מעבר, ורק בעקבות מימושם בשטח — דיון בנושאי מעמד הקבע; המגעים הדו־צדדיים יכללו את ישראל, ירדן ופלשתינים שירצו להסתלק מן הטרור ולהכיר בזכות הקיום של ישראל.

עוד נאמר בדו"ח, כי יש להבטיח שהוועידה הבינלאומית לא תחרוג מתפקידה כמטרייה למו"מ בלבד, וזאת על־ידי השגת הבנות בין הצדדים על המהות עוד לפני כינוס הוועידה.

הדו"ח ממליץ, שהנשיא החדש ימנה, סמוך לכניסתו לתפקידו, שליח מיוחד, שיגיע לאיזור ללא דיחוי, כדי להיוועץ במנהיגי האיזור על הדרכים לקידום תהליך השלום. מאחר שיראו בשליח סמל לעניין שיש לנשיא באיזור, חייב השליח ליהנות מגישה ישירה לנשיא, מאמונו של שר החוץ ומסיועם של יתר הגורמים בממשל האמריקני.

הם קובעים: „לא נראה שתהיה חזרה לסטאטוס קוו של נובמבר 1987; הפלשתינים בגדה המערבית ובעזה לא יהיו עוד צופים מן הצד בגורלם שלהם והישראלים לא יהנו עוד מכיבוש נוח וזול. בין הישראלים והפלשתינים התפתחה דינמיקה חדשה, וכמו כן בקהילה הפלשתינית עצמה, האתגר העומד לפני המדיניות האמריקנית הוא לוודא, שדינמיקה זו תנוע בכיוון חיובי ותחזק את כוחות המציאות והפיוס, וכך תהפוך לאפשרי פתרון בדרך של מו"מ".

התנאים שעל ארה"ב להציב לכינוס ועידה בינלאומית הם: קיום

כהן־כגן – מועמד ההסתדרות לתפקיד נספח העבודה בארה"ב

אבשלום קווה

מ"מ מזכ"ל הסתדרות המהנדסים אלי כהן־כגן הוא המועמד היחיד של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לתפקיד נספח העבודה בארצות־הברית. כהן־כגן אמור להחליף את דניאל בלוך, העושה בתפקיד זה כשבע שנים.

המינוי לתפקיד זה נעשה בתיאום בין ההסתדרות לבין משרד החוץ.

במשרד החוץ מתנגדים למינויו של כהן־כגן, בין היתר, משום שאין הוא חבר במפלגת העבודה. אולם קיסר איתן בדעתו להעניק לו את התפקיד. כהן־כגן היה בין מייסדי קבוצת „שחר", אשר כבשה את השלטון בהסתדרות המהנדסים לפני שמונה שנים.

משרד הבטחון יארח כנס של תעשיינים

אבי בניהו

משרד הבטחון הישראלי יארח בחודש הבא כנס גדול של תעשיינים במטרה לקדם את שתוף הפעולה בנושא המחקר הפיתוח והייצור עם ארצות־הברית. בכנס יטלו חלק כמאה תעשיינים מענפים שונים בארצות הברית וכן 200 אנשי תעשיה בישראל. הכנס מאורגן על ידי סי"בט (האגף לסיוע בטחוני) במשרד הבטחון, ומשתתפיו יסיירו במשך שלושה ימים בתעשיות הבטחוניות בארץ ובמתקני צה"ל וחיל האויר כדי ללמוד מקרוב על שיתוף הפעולה במחקר ובפתוח וכן על יחסי הגומלין ההדוקים בין צה"ל לתעשיות. בפני באי הכנס יוצגו מערכות ישראליות מתוחכמות.

„ישראל מתייחסת בסבלנות לקנאים המוסלמים כדי שיגבירו הקרע בהנהגת ההתקוממות"

כותבים ה„ניו־יורק טיימס" ו„הוושינגטון פוסט" – ומביאים כדוגמה את השייח אחמד יאסין מהרצועה שלא נעצר למרות דבריו החמורים ● עתון כוויתי: אש"ף החליט על הקמת מדינה עצמאית, ללא ממשלה גולה

דליה שחורי (ארה"ב), ע"מ, רויטר, סי"צ

וושינגטון. — שניים מחשובי העתונים בארה"ב, „ניו־יורק טיימס" ו„וושינגטון פוסט", פרסמו אתמול בעמודיהם הראשונים מאמרים נרחבים על התנועה המוסלמית הקנאית „חמס", שקמה בעזה בראשית השנה ומתפשטת עתה בגדה המערבית. ג'ון קיפנר מדגיש ב„ניו־יורק טיימס", כי מדובר בפיצול חמור בהתקוממות הפלשתינית, המאיים על ההנהגה המאוחדת.

על־פי המאמר, טוענים פלשתינים רבים, שכוחות הביטחון מתייחסים בסובלנות לקנאים המוסלמים, בתקווה שהדבר אכן יגרום קרע בהנהגת ההתקוממות. הם מציינים, כי טאקטיקה זו הופעלה בעבר ברצועת עזה. דיפלומט מערבי ציין, כי עובדה היא, שעל אף המעצרים הרבים, לא נעצר מנהיגה הרוחני של התנועה, השייח' אחמד יאסין, האומר דברים חמורים על היהודים.

ב„וושינגטון פוסט" נכתב, כי הסיבה העיקרית לעימות בין „חמס" לאש"ף היא, לדעת מומחים, ההתנקשות בחייו של חאליל וואזיר (אבו־ג'יהאד), יד ימינו של ערפאת, שהיה המקשר בין ערפאת לבין הקבוצות של הקנאים המוסלמים.

פת"ח תחליט: מדינה עצמאית

העיתון הכוויתי „אל־אנבא" מסר אתמול, כי הנהגת פת"ח הגיעה להסכם על הכרזת מדינה פלשתינית, ללא ממשלה גולה או ממשלה זמנית, כדי להימנע מהכרה בישראל ולמנוע מכמה מדינות את האפשרות לא להכיר בממשלה כזו.

מקורות יודעי דבר מסרו, כי במושב מועצת המהפכה של פת"ח ב־9 בספטמבר, הוסכם להכריז על מדינה פלשתינית עצמאית, מבלי להכיר בישראל. נוסף לכך, דורש ההסכם ליישם את החלטת מועצת הבטחון 181, היא החלטת החלוקה.

מרבת־עמון נמסר אתמול, ירדן ואש"ף ידרשו ממדינות ערב סיוע של יותר מ־500 מיליון דולר לתושבי השטחים.

מת הסופר והעתונאי מנחם קפליוק

עתיים

הסופר והעתונאי הוותיק מנחם קפליוק נפטר אתמול בבוקר בת"א לאחר מחלה ממושכת בגיל 88.

השאיר אשה, יוכבד, שני בנים אמנון קפליוק מ„ידיעות אחרונות" ועודד במאי סרטים וכן בת רחל, נכדים ונינים. הלוויתו תצא היום בשעה 12.45 בצהריים משער בית העלמין בחולון.

„על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
ביטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שדרות שקדרואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

לרחלי, איזי ומשפחת עדגר
ולמשפחת קפליוק
אבלים על מות האב
מנחם קפליוק
קיבוץ שמיר

צלצול מהיר

אלישבע אילון

אייבי נתן על השיבה הביתה:

בצה"ל חשבו שאני נוסע להולנד?

כבר חלפו כמה ימים מאז שבת ארצה. איך מקבלים אותך האנשים?

— חוץ מהמופרעים זה שגעון. המופרעים הם אלה שעמדו והפגינו בצעקות ובמקלות נגדי כל השאר עודדו אותי. גם במשטרה היחס היה טוב. נתנו לי לבחור בין קפה לתה. כשהתחילו לשאול שאלות אמרתי: תפסיקו אני אספר לכם הכל והם לא הטרידו אותי.

כיצד תשווה את הנסיעה הזאת, לנסיעה שלך בעבר למצרים?

— טוב, הפעם אני מרגיש שזה יותר חשוב. אז דיברתי על התחלה של הידברות היום אני מדבר על שלום ממשי. אז אף אחד לא הבין אותי, היום באתי עם יותר נסיון ויותר אמונה שאנו קרובים לשלום ברגע שנפתור את הבעיות שלנו עם אש"ף כל העולם הערבי יצטרף.

טוענים נגדך שלקחת אתך את שמות הנעצרים בלי שקיבלת אישור לכך?

— נו באמת, מה חשב מי שנתן לי את הרשימה, שאני אסע איתה להולנד? שיגידו מה שיגידו, לי זה לא משנה. אני לא אמרתי לאן אני הולך כדי שלא יעצרו אותי לפני היציאה מן הארץ.

האם יש לך תוכנית לראיין את ערפאת „בקול השלום"?

— בקשר לערפאת, פניתי אליו ישירות שידבר אל העם כאן, שיגיד ישירות שהוא רוצה שלום, מכיר במדינת ישראל ומפסיק את האינתיפאדה. אני רוצה שכל העם יראה אותו בטלוויזיה ואני מאמין שהוא אכן יקליט נאום שכזה. אבל בטלוויזיה הישראלית כבר אמרו לי שלא ישדרו, אלא רק יצטטו קטעים מתוך הנאום.

בקורת חצות

צלילים לאור הנר

את סימפונית הפרידה של היידן, ניגנו הוירטואוזים של מוסקבה, לאור נרות ואף עזבו את הבמה בזה אחר זה והשאירו את מנצחם, הכנר המצוין ולדימיר ספיבאקוב, לנגן לבדו את הסיום. זוהי תזמורת קאמרית מעולה אשר, אף אם מחטיאה לעיתים את הסגנון, מגישה ביצועים מהוקצעים ביותר.

בפתיחת הקונצרט שמענו את הקונצרטו ברה של סטרווינסקי. מה שהוינאים במוסיקה הוינאית, מראים הרוסים במוסיקה הרוסית. אין להם בעיה להתמודד עם המקצבים הסטרווינסקיים המסובכים והמוסיקה הזו קלה אצלם בערנות ובקלילות כאילו היתה של צ'יקובסקי. בהמשך ניגנו הוירטואוזים את ארית המלאך מתוך מוסיקה אשכבה מאת מוצרט וה„אקזולטטה יובילטה", עם זמרת הסופרן ארקסיה דביטיאן. כבר זמן רב לא שמעתי קול מוצרטי כה יפה. היא שרה כמו כלי משוכלל ונקי בצורה מדהימה. עם קול כזה הייתי רוצה לשמוע את „מלכת הלילה". אך, לדאבוני, רוחו של מוצרט לא ביצבצה מבין הצלילים. גם צליל המיתרים, למעט קבוצת הויולות, אינו מלוטף וחושני אלא חריף יותר. זה התאים מאוד לסטרווינסקי ופחות למוצרט והיידן. כמו כן ביצעו הוירטואוזים את הרקויאם לטקסט של אנה אחמאטובה. בסופה נטל ספיבקוב את כינורו וניגן עם התזמורת עיבוד לארייה המפורסמת „חם עלי" מתוך המתיאוס פסיון של באך. צלילים מופלאים אלה שהפיק ספיבקוב מכינורו נשמרו בזכרוני.

אלזה לזר־שויף

במלאת חמש עשרה שנים
למלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם זכר בנינו — חברינו
אשר נפלו במערכה:
אליהו אמסטר
משה אגוזי
ארז ארבל
משה ניר
בן־עמי תמיר
עמיקם מעין
צבי (צבה) סדן
העליה לבית העלמין ביום חמישי, י"א בתשרי תשמ"ט
22.9.88 בשעה 15.00
המשפחות
וקיבוץ מזרע

במלאת חמש עשרה שנים
למלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם זכר בנינו וחברינו
שי אביטל
אדם אלטמן
דן ספיר
יוסי ספיר
רמי רויף
נעלה לבית הקברות ביום חמישי,
22.9.88, בשעה 15.00
המשפחות
וקיבוץ גת

המהומות בגדה התחדשו אמש אחרי יום שקט — 18 נפצעו

דני בירן

15 נפצעו בגדה אמש, עם התחדשות גל המהומות.

בתום יום אשר נרשם כשקט יחסית, לאחר יומיים אלימים בכל רחבי הגדה, התחדשו המהומות, אם כי בהיקף קטן יותר ובמהלכן נפצעו 15 תושבים מקומיים.

5 תושבים נפצעו בעיר ג'נין במהלך הפגנות ושניים נפצעו במחנה הפליטים ג'נין הסמוך.

בקאסבה של שכם היו מספר הפגנות ובמהלכן נפצעו שני תושבים מקומיים. גם במחנה הפליטים עסכר שבנפת שכם אירעו הפרות סדר ושם נפצעו 3 תושבים מקומיים. בכפר ברוקין הסמוך לאריאל נפצעו שני תושבים במהלך פיזור הפגנה.

לדברי מקורות ערביים, כל הפצועים נפגעו מכדורי פלסטיק או כדורים חיים שירו כוחות צה"ל לעברם. אחד נפצע בעת תקיפת קצין צה"ל בגרזן: הפצוע, תושב הכפר אלור שבנפת טול כרם ניסה לתקוף את הקצין בגרזן ונלכד. מצה"ל נמסר כי זהותו ידועה וכי היה מבוקש בעבר.

עוד נמסר בשעות הערב, כי במוצאי שבת נפצע אורח ישראלי מבקבוק תבערה שהושלך לעברו במרכז העיר רמאללה. לפי שעה אין פרטים נוספים אודות מצבו וזהותו של הפצוע.

צה"ל בודק דיווחים אודות מותו של צעיר ערבי מהכפר לאבן א־שרקייה, שנימסרו ביום א' בבוקר. עד הערב טרם ידעו בלשכת דובר צה"ל על האירוע. כמו כן ממשיך צה"ל לחקור את נסיבות מותו של הצעיר שנהרג בשבת בג'נין.

עוצר שרר בכפרים. רבים ביהודה ושומרון ובהם העיירה קלקיליה, אשר הפעולות האלימות חודשו בה מיד עם תום מבצע כוחות הבטחון. כמו כן יש עוצר בערבה, עזון ובמחנות הפליטים של טול כרם, קלאנדיה ואל עמארי.

3 מתושבי מחנה הפליטים שאטי בעזה נפצעו אתמול מירי חיילי צה"ל בשעת פיזור הפגנה אלימה. תושב מחנה הפליטים בחאן יונס הובא פצוע לבית החולים העירוני, ובצה"ל בודקים את נסיבות פציעתו.

אל בית החולים „נאצר" בחאן יונס הובא בערב נאצר אבו שנטאללה, בן 18 ממחנה הפליטים בעיר, שנורה בכתף. נציג דובר צה"ל ברצועת עזה מסר, שבחאן יונס לא היו הפרות סדר במשך היום ולכן לא ברור ממה נפצע הצעיר. בצה"ל בודקים את נסיבות פציעתו.

בקבוק תבערה הושלך סמוך לשעה 19.30 לעבר סיור צה"ל ליד מחנה הפליטים שאטי בעזה. הבקבוק התפוצץ על הכביש. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק.

צה"ל הסיר אתמול לפנות בוקר את העוצר שהוטל בסוף השבוע על כמחצית מתושבי רצועת עזה, ומרבית תושבי האזור המועסקים בישראל, יצאו למקומות העבודה שלהם.

הצתת יער

אסון כבד נמנע אתמול אחר צהרים בקבוץ חורשים בזכות תושייתם של חברי הקיבוץ שהצליחו להשתלט על דליקת יער בתוך חצר הקיבוץ. אחד מחברי הקיבוץ־דן הדר שהשתתף במלאכת הכבוי אמר כי במקום נמצאו עקבות טריים של אנשים שגרמו כנראה להצתה בזדון של היער. לדבריו, הוזעקה המשטרה לחקור את המקרה אך השוטרים לא הגיעו למקום.

שנה מאסר

בית המשפט המחוזי בחיפה גזר שנה מאסר בפועל ושנה מאסר על תנאי לצעיר תושב הכפר ג'אסר א־זרקה, שהורשע בהשלכת בקבוק תבערה על רכב שנע בשעת לילה בכביש המהיר חיפה־ת"א. השופט ציין בגזר דינו, כי ענישה זו חייבת לשרת את מגמת הבטחון בכבישי הארץ.

נשים הפגינו

עשרות נשים חברות ארגון „אלי", אמהות למען ישראל, הפגינו עם ילדיהן אתמול אחה"צ מול משרדו של שר הבטחון בקריה בתל־אביב. חברות הארגון וכראשן ח"כ גאולה כהן העבירו מכתב לשר רבין, בו הן תובעות להכיר ביידוי אבן כשימוש בכלי נשק העלול להרוג ולראות במצב הקיים בכבישים מצב של סכנת נפשות.

חייל מילואים שניהל מו"מ עם תושבי רמאללה — למאסר

ערן טאוס, אבי בניהו

חייל המילואים הלל בר־דיין תושב ירושלים, שנפגש עם ערבים ועתונאים במהלך שרותו באזור רמאללה נידון ל־14 ימי מחבוש בפועל ו־7 על־תנאי.

החייל ניהל משא ומתן אישי עם תושבים ועתונאים ערבים כדי לנסות להפחית את רמת הפעילות האלימה באזור ולמנוע עימותים עם צה"ל.

דובר צה"ל מסר, כי החייל הודה בחקירתו כי אמנם נפגש עם עתונאים ועם תושבים מקומיים בניגוד לפקודות הצבא.

בר־דיין מוכר בירושלים כמי שפעל למניעת הפקעת קרקעות מתושבי הכפר צור־באהר שליד ירושלים בידי מינהל מקרקעי ישראל.

אנשי מערך הצליחו להוציא את ביבי נתניהו משלוותו

ביבי נתניהו מימין, יוסי ביילין משמאל. במרכז: המנחה אריה אבנרי (צילום: פז בר)

דורית גפן

גם המערך יכול — כך הסתבר אמש בעימות שנערך בין יוסי ביילין וביבי נתניהו בבית סוקולוב בת"א. כמות אנשי מערך שהתיישבו בשורות הראשונות, הצליחו בקריאות ביניים ובשאלות מתגרות לנתניהו להוציא אותו משלוותו. הוא נראה פחות נינוח מהרגלו, ואפילו קצת עצבני. אך גם לביבי היו לא מעט אוהדים ואנשי ליכוד שבאו במיוחד והפריעו אף הם לביילין בקריאות ביניים.

את העימות בין השניים ערך ארגון מסיימי האוניברסיטה העברית. דברי הפתיחה של העתונאי אריה אבנרי על קולות צפים נראה במהלך הערב כבדיחה. רוב רובו של הקהל שחה לשני כיוונים ברורים — לליכוד ולמערך. נתניהו, המשופשף בהופעות פומביות והמתרוצץ בשבועות האחרונים בעשרות חוגי בית וכנסים מטעם הליכוד, מצא ביוסי ביילין יריב של ממש, אשר השיב לו כהלכה ואף סתר את טעוניו. מפעם לפעם גלש העימות מן הבמה הקטנה אל הספסלים שבאולם, שם ניהלו האנשים ויכוחים קולניים מבלי להתחשב בשני המתעמתים.

על מה לא דיברו שם: על תכנית שולץ, על ועידה בינלאומית כמובן, על אש"ף, ועל תורת השלבים שלו, על הכלכלה של המערך והכלכלה של הליכוד, על שטחים והבטחון, וכמובן על דמוקרטיה. כאשר נשאל נתניהו בסיומו של העימות על ידי איש מן הקהל: אני שואל אותך לא כפוליטיקאי אלא אב לבנים כמוני — האם כאשר יווצרו נסיבות לשלום אמיתי תהיה מוכן לוותר על שטחים? הוא ניסה להתחמק. כאשר האיש לחץ שוב ושוב לגבי תשובה אמר נתניהו: זוהי שאלה למצב שיהיה אולי בעוד 20 שנה, ואז אענה לך. הוויכוח והעימות נמשכו גם בסיומו של הערב, הפעם בין הבאים.

מבוקשים בני משק
בחופשה
לעבודה ברפת
עם נסיון
טלפון: 06-988527
בשעות היום
לטלי או מרכז המשק

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, מרחב תכנון מקומי

ראשון לציון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון לציון מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת: „תכנית מספר רצ/1/14/6/א.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ראשון לציון גוש 3930 חלקות 246.

עיקרי הוראות התכנית: א. קביעת דרכים חדשות. ב. הקצאת שטח לבניני ציבור. ג. הקצאה לשטח ציבורי פתוח. ד. חלוקת אזור המגורים ל־3 חלקות. ה. קביעת אחוז הבניה בכול חלקות המגורים על 157.5%.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית, במשרדי הוועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

רב שיש
יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ובניה מחוז מרכז

הדיון בחוק ההסמכה נדחה להיום בגלל רוב למתנגדים

יורם בר

בוועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת שהתכנסה אתמול בנסיון להעביר את „חוק ההסמכה" נדחתה ההצבעה להיום, כשהסתבר ליו"ר הוועדה ח"כ אלי קולס (ליכוד) שאין רוב לתומכי החוק.

„חוק ההסמכה", הבא להסמיך רשויות מקומיות לחוקק חוקי עזר האוסרים פתיחת מקומות בילוי בלילות שבת וערבי חג, הוא יוזמה של הסיעות הדתיות הנתמכות ע"י הליכוד, בעקבות הפסיקה העקרונית של השופטת איילה פרוקצ'יה שקבעה שאי אפשר לסגור מקומות בילוי בערבי שבת באמצעות חוקי עזר.

לפני הוועדה הופיע ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, שניסה להסביר לחברי הוועדה שהצעת החוק מיותרת. לדבריו, רשויות מקומיות המעוניינות לסגור מקומות בילוי בערבי שבת יכולות לעשות זאת גם היום.

ח"כ גדי יציב הציע לוועדה להפסיק את הדיון בחוק ולהעבירו לטיפולה של הכנסת הבאה. הצעתו נדחתה כאשר יו"ר הוועדה הסביר, שהדיון נערך כיוון שהכנסת ביקשה זאת במפורש. יחסי הכוחות הצפויים בהצבעה היום אינם ברורים.

בחירות '88

מפ"ם תוותר לדתיים למען שלום

„נהיה מוכנים לויתורים כלפי הדתיים, חוץ מעניינים עקרוניים כגון מיהו יהודי, כדי להגיע לממשלה שתשיג את השלום" — אמר אמש ח"כ יאיר צבן בקרית־שמונה, בפתיחה חגיגית של הסניף המשופץ. מפ"ם לא תלך לממשלה עם הליכוד או ממשלת אחדות לאומית אולם קול למפ"ם הוא קול נטו לממשלה עם מפלגת העבודה, ר"צ ואפילו הדתיים. הוא גינה את עמדת הליכוד, אשר תרמה לפגיעה חמורה בעיירות הפיתוח וציין שקרית שמונה היא הוכחה שלא מספיק שיש בטחון צבאי אלא יהיה צורך גם בבטחון כלכלי חברתי. מזכיר הסניף מיכאל יעקבי אמר, שצריך לגבש כוח מקומי כדי להתגבר על הליכוד, לאור המצב הקשה של תעסוקה ובעיות חברתיות וכלכליות בעיר.

יהודה צור

ויכוח על סיורי הליכוד בגדה

נציג הרשימה המתקדמת בוועדת הבחירות המרכזית עו"ד יוסי ברד, הגיש ליו"ר הוועדה השופט אליעזר גולדברג בקשה לצו מניעה נגד הליכוד במטרה לאסור טיולי בחירות בשטחים. לטענת „המתקדמת", הטיולים מהווים התגרות לאומית חמורה בפלשתינים בשטחים תוך ניצול לרעה של מערכת הבחירות, הצריכים ליווי צבאי צמוד דבר ההופך את הצבא על חייליו ותקציביו לחלק ממערכת הבחירות של הליכוד.

הליכוד הגיב: „אין זה פלא", נאמר בהודעת הליכוד „שסוכני אש"ף בכנסת חרדים מפני הצלחתו של הליכוד לשכנע את הציבור בסכנות שבנסיגה ל־67".

מועצת יש"ע ערכה אתמול סיור לכתבי שטחים בהתיישבות היהודית בשומרון. מזכ"ל מועצת יש"ע אורי אריאל דחה את הטענות הנשמעות נגד הגורמים המיישבים בשטחים, כאילו אין עוד מאגרים אנושיים חדשים ליישב את האזור. מנתונים שהציגו ראשי הישובים עולה, כי מספר התושבים בשומרון עלה השנה ב־10 אחוזים בממוצע. הם טענו, כי כמות העזיבות בישובים עקב המצב הבטחוני אפסית.

יורם בר, דורית גפן, ערן טאוס

שמיר יצא מהמחתרת באור־עקיבא

„המערך אמר שהליכוד החליט להסתיר אותי. אומנם הייתי במחתרת אבל מזמן יצאתי משם ובעת אני עושה למען עמי בגלוי. אני כאן ולא הכפיל שלי" — אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בעצרת בחירות של הליכוד באור עקיבא.

בישיבת מועצה מיוחדת שנערכה עם הגיעו של ראש הממשלה לאור עקיבא אמר שמיר: „נגרם עוול לישוב, הוציאו דיבה על אור עקיבא ונוכחתי כאן באה להוכיח שהכל תקין".

עתי"ם

טלפון הסתדרותי ל„עבודה"

מפלגת העבודה בנתניה משתמשת בטלפון של משרדי ה„שילוב האיזורי" בניגוד לצרכיה. הדבר התגלה במודעה שפרסמה המפלגה במקומון „חדשות נתניה" בה קראה לתומכיה להתנדב לפעולה. אחד משני מספרי הטלפון שפורסמו הוא מספר הטלפון של „השילוב האיזורי", גוף הסתדרותי. פעיל מפ"ם בנתניה נמוס פלג פנה לנציג מפ"ם בוועדת הבחירות המרכזית חיים אונגר כדי לטפל בעניין. דוברת סיעת העבודה בכנסת מסרה שהעניין בבדיקה.

יורם בר

נאצות וקללות נגד מפ"ם

כתובות נאצה צוירו בסוף השבוע על קירות סניף מפ"ם בראשל"צ. בנתניה הוצאו לסניף מפ"ם כרזות ועליהן קללות־נאצות עליהן נחתם „כך וכהנא" — הוגשה תלונה למשטרה.

יורם בר

משבר רפ"י־אומץ נמשך

המשבר בין הליכוד לבין תנועת רפ"י־אומץ עדיין לא יושב, זאת אף ששרי הליכוד החליטו אתמול בישיבת ראש הממשלה שמיר להציע לזלמן שובל את המקום ה־40 ברשימת הליכוד לכנסת. הצעתו של ראש הממשלה התקבלה ברוב קולות אך בהתנגדות השרים מודעי ולוי. כפי שנודע אין רפ"י־אומץ מוכנה לקבל את ההצעה של שרי הליכוד ועומדת עדיין על תביעתה שהליכוד יקיים את ההסכם המקורי, לפיו יוצב זלמן שובל בין המקום ה־20 ל־30. בינתיים נודע, כי הצעת הפשרה של שמיר ושרי הליכוד לקדם את זלמן שובל עוררה תסיסה בקרב המועמדים של תנועת החרות בעשיריה החמישית אשר יצטרכו להידחק אחורנית בגלל קידומו של שובל.

דורית גפן

מבזקי בחירות

● נציג מפ"ם בוועדת בחירות המרכזית עו"ד חיים אונגר פנה ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט אליעזר גולדברג בבקשה שיברר אם תנועת החרות לא עברה על החוק בשגרה אגרות ברכה לשנה החדשה המיועדות לחיילים בלבד. לטענת עו"ד אונגר, יש בכך עבירה לכאורה על החוק האוסר תעמולה בקרב לובשי המדים.
יורם בר

● הרשימה המתקדמת קראה אתמול למפ"ם ולר"צ לכלול במצעם סעיף התומך בזכותם של חיילים לסרב לשרת בשטחים. במתקדמת אמרו שמטרתם היא לתת גיבוי צבורי רחב לאותם סרבני שרות. נראה שלמתקדמת ברור שבקשתם תיענה בסירוב, וכל מטרתם להבליט את העובדה שהם הגורם היהודי התומך בסרבנים.
יורם בר

● הליכוד הגיש תלונה במשטרה נגד מספר קיבוצניקים שנתפשו בשדרות כאשר הם תולשים מודעות של הליכוד שקראו לאסיפת עם עם רוני מילוא. המקרה קרה ביום חמישי שעבר.
דורית גפן

● דובר הליכוד דני נוה ממשיך בהתכתבותו הפומבית עם דובר מטה המערך אברום בורג. במכתב ששיגר לו אתמול הוא מקנטר אותו בשאלה כיצד יכול הוא, כאדם מאמין, להשלים עם השימוש הציני שעושה מפלגתו במצוות הדת. נוה מזכיר את הסכם העודפים שחתם השר ויצמן עם שולמית אלוני.
דורית גפן

● ח"כ גרשון שפט (התחיה) אמר אתמול, כי במפד"ל קיימת פניקה ממצב התחיה הגורם להם לכנסת יותר ח"כ דתיים מאשר המפד"ל. שפט הסביר בכך את המודעות שפרסמו צעירי המפד"ל בסוף השבוע, בהן תקפו את התחיה.
יורם בר

● בישיבת שר החינוך יצחק נבון נאמר בהצעת המצע שתובא השבוע לאישור מרכז מפלגת העבודה: „המערך ידאג להגדלת המשאבים הניתנים למוסדות התרבות ויסייע לאמנים יוצרים", סוכם עוד, כי המערך יתחייב לפעול בכנסת ה־12 למען ביטול הצנזורה על היצירה האמנותית.
יצחק שור

● „עתיד", הוועד לבירור הבעיה הדמוגרפית, שיגר אתמול מכתב לראש הממשלה, ובו תביעה משמיר לקיים דיון בממשלה בבעיה הדמוגרפית. אתמול, מול לשכת ראש הממשלה, הפריחו מספר מחברי „עתיד" בלון ענק שעליו הודבקה כרזה: „להשתחרר משטחים צפופי אוכלוסיה שאינם חיוניים לבטחוננו".
טוביה בסקינד

● בליכוד הביעו אתמול שביעות רצון מהעצרת שהתקיימה בנצרת בהשתתפות כ־100 ערבים. היה זה הארוע הראשון שקיים הליכוד במגזר הערבי. אתמול התקיימה עצרת בקרב הבדואים בנגב מטעם הליכוד, וביום חמישי מתוכנן כנס גדול של דרוזים באיזור הצפון.
דורית גפן

המשכים

ישראל אכן קרובה

(המשך מעמוד ראשון)

וב„פלייט" נגררו לסיפורי מתח דמיוניים בנושא הביון, שבינם לבין המציאות יש מרחק רב.

„אנו קרובים..."

בשיחה עם כתב „רויטר" בירושלים אמר נאמן, כי ישראל אכן קרובה למועד שבו תוכל לשלח טיל אל החלל. „אין ספק שאנו קרובים למשהו מעין זה, למצב שבו נוכל לשלח משהו לחלל," אמר. עם זאת חזר והכחיש את הידיעות שפורסמו בעיתונות הזרה, כי ישראל ניצבת על סף שילוחו של לוויין־ריגול אל החלל, במטרה לצמצם את תלותה בביון הצבאי האמריקני.

שמיר מפנה לתעשייה־האווירית

הממשלה לא דנה אתמול בנושא לוויין־הריגול הישראלי. כל השרים סירבו להתבטא בנושא זה לעיתונות. ראש הממשלה יצחק שמיר סירב לאשר או להכחיש ידיעות כי ישראל בונה לוויין ריגול. בתשובה לשאלות, אמר שמיר, כי איננו מטפל בנושא, ולפיכך איננו מתמצא בו. שאלות ואינפורמציה צריך להפנות למי שמופקדים על הנושא, למשל התעשייה האווירית, אמר.

„איש אינו מדבר על לוויין־ריגול — מי אמר משהו על ריגול?" אמר שמיר, ודחה את השמועות...„כי ארה"ב מספקת־לישראל מידע לא־מספק מלווייני־הריגול שלה. „אני יכול לומר רק, שיש לנו שיתוף־פעולה טוב עם ארה"ב, אך איני יכול לומר דבר על פרטי שיתוף־הפעולה הזה," אמר ראש הממשלה.

אין לסמוך על ארה"ב

אך בדברי השר מרדכי גור, כי אין ישראל יכולה לסמוך על ארה"ב שתתחלק עימה במידע הביוני שלה בעיתות משבר, מצאו עיתונאים רמז המאשר, כי ישראל אכן פועלת לשילוח לוויין־ריגול משלה לחלל. גור אמר, כי במלחמת יום־הכיפורים סיפקה ארה"ב לישראל מידע „לא־מספיק". „כאשר אומר אני 'לא מספיק', כוונתי לפחות מאשר קיבלנו (מארה"ב) לפני המלחמה," אמר גור. „התירוץ היה כי משהו לא בסדר עם הלוויין," הסביר גור והוסיף, כי היה די בניסיון אחד כזה כדי לשכנע את ישראל לפתח לוויין משלה.

אינו מכחיש ואינו מאשר

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס נשאל אתמול בוושינגטון על־ידי לסלי סטול, עורכת התוכנית „מול פני האומה" של רשת הסי.בי.אס, שראיינה אותו, אם יוכל לאשר שלישראל יש לוויין או היא עומדת לשגר לוויין.

פרס השיב, כי אינו סבור שיש לו מה להודיע בעניין זה. „איני מכחיש ואיני מאשר", אמר בחיוך. הוא הוסיף, שאם לממשלה יהיה דבר־מה לומר על כך, היא תאמר זאת בבירור ובגלוי בזמן המתאים.

שומרים על שתיקה

בישראל שמרו אתמול על שתיקה וסירבו להתייחס באופן רשמי לפרסומים על שיגורו הקרוב של לוויין ריגול ישראלי, שהתפרסם בשבועון הבריטי „פלייט" ובמגזין „הטיים".

כזכור פירסמו לאחרונה כלי תקשורת בחו"ל כי לוויין ריגול ישראלי שהוכן ברפא"ל ובתעשייה האווירית מוכן לשיגור וכי ההחלטה על מועד שיגורו אמורה להתקבל בקרוב בקבינט. כתבנו מציין כי ההתפתחויות בזירה וסיום המלחמה במפרץ מחייבים כניסה לעידן החלל למרות המחיר הגבוה, בגלל החשיבות שתהיה ללוויין כזה על מערכת ההרתעה של מדינת ישראל.

התנגדות בקרב השרים

(המשך מעמוד ראשון)

בחקלאות 1.7 מיליון ש"ח; ● השקעות בפיתוח התעשייה — 3.2 מיליון ש"ח; ● מינהל מקרקעי ישראל — מיליון ש"ח.

בשאר המשרדים והתקציבים נוספים כמו של הוועדה לאנרגיה אטומית, של משכן נשיאי ישראל, של הכנסת, ועוד יקוצצו תקציבים קטנים ממיליון ש"ח.

הגידול בגרעון 750 מיליון ש"ח

בישיבת הממשלה אמרו שר־האוצר וראש אגף התקציבים דוד בועז, כי הגידול בגרעון מגיע לסך של 570 מיליון ש"ח. הירידה בהכנסות ממסים, כתוצאה מהאטה בפעילות הכלכלית והרפורמה במס־הכנסה, מגיעה ל־450 מיליון ש"ח. בתוספת ההוצאות שלא נצפתה מראש מגיעה ל־300 עד 350 מיליון ש"ח.

הוצאות האינתיפאדה

מתוך זה לא נצפו בעת הכנת התקציב לפני שנה הוצאות האינתיפאדה המגיעות ל־130 עד 150 מיליון ש"ח. הוצאות נוספות בשל ייקור הגרעינים בסיבסוד של מוצרי מזון בשיעור של 110 מיליון ש"ח, נזקי השרב הכבד בחודש מאי שיגיעו ל־60 עד 100 מיליון ש"ח וכן תקציב נוסף בשיעור 20 מיליון ש"ח למימון הבחירות.

סך הפחתת ההוצאות שמציע האוצר מגיע ל־300 מיליון ש"ח, מהם 110 מיליון ש"ח בהעלאת מחירי המוצרים והשרותים המסובסדים ועוד 190 מיליון ש"ח בקיצוץ בהוצאות הממשלה.

הקפאת התחייבויות

כן הניח אתמול האוצר על שולחן הממשלה הצעה להקפיא עד סוף שנת הכספים הנוכחית, היינו עד ל־31 במרס השנה, את קליטת העובדים במשרדי הממשלה, לרבות מורים במערכת החינוך, עובדי מערכת הבטחון, אנשי קבע, משטרה ושרות בתי הסוהר. עוד הוצע להקפיא 75 אחוזים מיתרת התקשרויות הממשלה בשנת הכספים הנוכחית. ועדת חריגים מיוחדת היא שתקבע אם ניתן יהיה לגייס עובדים במקרים מסוימים ולבצע התקשרויות חדשות.

צבן: לכנס הוועדה

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע אמש מיו"ר ועדת הכספים של הכנסת ח"כ אברהם שפירא לכנס בדחיפות את הוועדה, כדי לדון בכוונת משרד האוצר לקצץ בסובסידיות ותקציבי הבריאות והחינוך. ח"כ צבן אמר אמש כי „במקום לשלוח את ידו הארוכה לכיסיהם של אזרחים מן השורה, שרבים מהם בקושי גומרים את החודש, יואיל נא שר האוצר וישלח ידו לכיסיהם של עשירי המדינה אשר רק לאחרונה העניק להם השר ניסים הטבות מס מפליגות. כמו כן תובע ח"כ צבן משר האוצר להחזיר לפחות חלק ממס ההכנסה שהיה מוטל על מפרנסים עשירים שהכנסתם השנתית היא למעלה מ־100 אלף ש"ח.

ח"כ צבן טוען כי השר ניסים מתפאר שלא מבצע „כלכלת בחירות", אולם הרפורמה במס שעשה והסדר המניות הבנקאיות שלא טופל כראוי, הם דוגמא קלסית ל„כלכלת בחירות" מובהקת. נראה, כי בישיבת הממשלה בשבוע הבא יתקיים דיון ממצה בתביעת האוצר לקיצוץ תקציב המדינה. ההערכה היא שבעוד שלא ימצא רוב לקיצוץ בתקציבי המשרדים, תנתן תמיכה של השרים להעלאת מחירי המוצרים המסובסדים.

יתר עם זאת אמר אתמול ראש אגף התקציבים באוצר דוד בועז, כי אין למעשה צורך באישור הממשלה להעלאת מחירי המוצרים והשרותים המסובסדים על כן יכולה להתבצע העלאה כזו אפילו לפני ישיבת הממשלה.

רבין: לפני יום כיפור

שר הבטחון יצחק רבין דוחה בתקיפות את הצעת שר האוצר לקצץ בתקציב הבטחון ואומר כי יתנגד לה. לדבריו, קיצוץ נוסף בתקציב שקוצץ במהלך ארבע השנים האחרונות יהווה פגיעה בכל הקשור לבניין הכוח, להתעצמות ולכל אותן פעולות שצריך לנקוט בהן כדי להכין את צה"ל שיהיה חזק ויורתיע ממלחמה בתקווה למנוע אותה או לנצח בה אם תכפה עלינו" אמר. שר הבטחון שענה לשאלות עתונאים אמש בכנתיים, אמר כי כדאי לזכור שבתוספת האחרונה שקיבל משרד הבטחון בשל הארועים בשטחים אין משום כיסוי ההוצאות בפועל. „דווקא היום, לפני יום הכיפורים כדאי שנזכור את אחד הלקחים ממלחמת יום כיפור ונבטיח את העוצמה, הערנות והכוננות של צה"ל כדי למנוע מלחמה" אמר שר הבטחון.

עוד רופא נעצר בפרשת הפטורים מצה"ל

„ד"ר קפלן אחראי לשחרור אנשים בכמות של פלוגה"

ניצה רימון, עתיים

בבית משפט השלום בפתח תקוה הוארך אתמול ב־9 ימים מעצרו של עוד רופא במרשת והשתמטות משרות צבאי בצה"ל. הרופא, ד"ר סולומון קפלן, בן 61, הוא תושב בת ים ובעל מרפאה פרטית בשכונת התקוות, ומוכר כרופא משפחתי וגם פסיכואנליסט. קפלן נעצר ביום ששי בעקבות עדותו של עזרא גבאי, שליש צבאי החשוד כי שלח אל ד"ר קפלן מטופלים כדי לקבל אישורים כוזבים לצורך השתמטות משרות צבאי.

תת־ניצב שמעון סביר, ראש היחידה לחקירת פשעים חמורים, אמר בבית המשפט כי החשוד קפלן היה ציר מרכזי בחקירה והוא חשוד באחריות לשחרורם של אנשים בכמות של פלוגה. אילו נמשך שיתוף הפעולה בין גבאי וקפלן היתה מגיעה כמות השחרורים כדי גדוד שלם. הם קיבלו 5000 עד ... דולר לשחרור, אמר החוקר.

ראש היחידה לחקירת פשעים חמורים הוסיף, כי פרט לגבאי יש עוד מתווכים ששלחו לרופא אנשים כדי לקבל פטור רפואי. תת ניצב סביר אמר בבית המשפט כי ... בחשור שחוות הדעה הרפואית של ... נחשבה לקביעה שכל ... קיבל כלשונה וכתבה.

הוא אמר, כי הוא מנסה להתעלם מכל הטוענים כי החקירה ... אלא בלון נפוח שהאוויר יוצא ממנו אט־אט. לדבריו, בכל שרותו ... טרה לא נתקל בעבירות חמורות כל כך שלא פגעו בפרט אלא בכל הציבור בישראל.

עוד נטען בבית המשפט כי המשטרה תפסה בחיפוש במשרדו של קפלן כמות אדירה של מסמכים, שחלק מהם ניסה החשוד להסתיר. פרקליטות החשוד ... וטענה: לא היה ולא ... הפרקליטה אסתר דורון קבלה ... הודעת המשטרה שלא ניתן ... לאתר את החשוד שבוע ימים ... כי מרשה היה במרפאתו כל אותה עת.

השופט שלי טימן החליט כי אם ישוחרר החשוד, הוא ... להתפתות להעלים ראיות ... מקום להמשך מעצרו ... להאריך את המעצר ... כתב השופט שלי טימן ... בעשרות שמות של אנשים ... ממנו אישורים כוזבים לשיחרור ... שלטונות צה"ל. העבירות ... עד כה בפרשה זו ... שנוטה הציבור לחשוב.

צפיה אל העבר

הנשיא הרצוג ביקר אתמול בבית התפוצות, במלאות עשר שנים לפעילותו של המוזיאון. הנשיא החל את ביקורו בתערוכה „ביתא ישראל־סיפורם של יהודי אתיופיה" בהדרכתו של האומן האתיופי – אלמו, והמשיך משם לתערוכת הקבע המוקדשת ל־2500 שנות חיין של העם היהודי בגולה למרכז לגנאולוגיה יהודית. בסיום ביקורו נשא הנשיא דברים לפני עובדי בית התפוצות וקבוצת צוערות חיילות באודיטוריום של המוזיאון ואמר כי מן הראוי שכל תלמיד ותלמידה, חייל וחיילת יבקרו לפחות פעם אחת בבית התפוצות.
(כתב: דני בירן; צילום: ישראל סמיונסקי)

רוב של תושבי ישראל סבור: נוקטים יד רכה מדי בשטחים

טוביה בסקינד

מסקר מטעם המכון ללימודים אסטרטגיים ופוליטיים מתקדמים עולה, כי רוב ברור של האוכלוסיה היהודית (78 אחוזים) סבור, שהתסיסה הערבית בשטחים נמשכת בגלל שממשלת ישראל נוקטת יד רכה מדי. אחוז זהה (73 אחוזים) גורס כי הערבים רואים בעקרון „שטחים תמורת שלום" הודאה מצד ישראל.

בעניין העיקרון של „שלום תמורת שטחים" נמצא, כי 57 אחוז רואים בו עמדה של חולשה מצד ישראל ואילו 34 אחוז — עמדת חוזק של ישראל.

באשר לעמדות מוסריים, האוכלוסיה מתפלגת לשני מחנות כמעט שווים. 50 אחוז קובעים כי יש מקום לדרישה שעל ישראל להתנהג טוב יותר מיתר אומות העולם, בעוד 48 אחוז רואים קביעה זו כמסכנת את שלומה של ישראל.

רוב מוחלט (92 אחוזים) סבור, כי הערבים יכולים לטייל כיום בלי פחד באזורים שגרה בהם אוכלוסיה יהודית אך לעומת זאת סבור הרוב המוחלט (85 אחוזים), כי יהודים אינם יכולים לטייל בחופשיות באזורים המאוכלסים בערבים.

הסקר נערך בחודש יולי בקרב מידגם מייצג של האוכלוסיה היהודית העירונית הבוגרת בישראל.

ארה"ב ואנחנו

בנושא תמיכה אמריקנית מדינית, קצת יותר ממחצית הציבור (54 אחוזים) מרגיש אי נוחות לבקש מהאמריקנים לקחת חלק בעניינים מדיניים של ישראל, בעוד 46 אחוזים רואים בקשה זו כלגיטימית. על הביקורת הפומבית מצד היהודים כנגד ישראל 51 אחוזים רואים בכך כוונה לעזור לישראל (ביקורת קונסטרוקטיבית) ו־46 אחוזים רואים בכך פגיעה בישראל (ביקורת הרסנית).

פרופ' רוברט לואונברג, נשיא המכון ללימודים אסטרטגיים ופוליטיים מתקדמים, הגדיר את תוצאות הסקר כ„קו פרשת המים" המראה הבדל של יום ולילה בין מה שהאזרח הישראלי חושב לבין מה שמכונה „דעת קהל עולמית", ובמיוחד דעת התקשורת ומדינאים בכירים.

בין חברי המועצה המייעצת של המכון ללימודים אסטרטגיים ופוליטיים מתקדמים מצויים אנשי ימין מובהקים כמו משה ארנס, פרופ' יובל נאמן, ח"כ רפאל איתן והמשורר משה שמיר.

ראשי הישובים בנגב: האוצר מונע „יישום חוק ערי הפיתוח

יפנו לבג"ץ נגד השר ניסים ● סגן השר כץ־עוז: ערבים מהשטחים עוברים לגור בנגב

איילת מזור, עתיים

מועצת נבחרי הנגב שהתכנסה אתמול בבאר־שבע שוקלת לפנות לבג"ץ בעקבות אי יישום חוק ערי פיתוח, שאושר על־ידי הכנסת והיה אמור להכנס לתוקפו ב־1 בספטמבר. מועצת נבחרי הנגב התכנסה אתמול עם סגן שר החקלאות ומרכז ועדת השרים לענייני הנגב, אברהם כץ־עוז.

החוק קובע, בין היתר, חינוך חינם בערי פיתוח מגיל 3, פטור מתשלום עבור לימודים במכללות טכנולוגיות והכשרה מקצועית לכל אורח בעיר פיתוח ללא תשלום, כך עת דיווח למועצה על עיכובים נוספים, בעיקר של משרד האוצר, ביישום ההחלטות.

ראש מועצת אופקים, יחיאל בנטוב, המכהן כיו"ר מועצת נבחרי הנגב דיווח: שמשרד האוצר מונע הקצאת תקציבים ליישום מרבית סעיפי חוק ערי הפיתוח שקיבלה הכנסת לפני כחודשיים. הוא ציין, ש־14 סעיפים בחוק זה עוסקים בענייני חינוך ו־5 מסעיפים אלה אמורים היו להתבצע לפני שבועיים וחצי, עם תחילת שנת הלימודים. בנטוב ציין, שסעיפי חוק אלה אינם מיושמים בשל אי העברת תקציבים ממשרד האוצר למשרד החינוך.

חברי מועצת נבחרי הנגב אישרו הכנת עתירה לבג"צ נגד שר האוצר בעניין זה.

ח"כ כץ־עוז הודיע על הירידה של ערבים מהגדה ועזה לנגב. לדבריו, חלק גדול ממקומות העבודה שהתפנו השנה עם עזיבתם של 14 אלף תושבים את הנגב נתפסו על־ידי ערביי השטחים. להערכתו, גורמת תופעה זו להורדת השכר של עובדים יהודיים באזור. עוד הזהיר כץ־עוז על התרחבות התופעה של מגורי משפחות מהשטחים בנגב.

מרפי ואסד הסכימו: מיכאל דאהר „יבחר לנשיא לבנון

ברשימה שהביא עוזר שר החוץ האמריקני ללבנון עוד שני מועמדים: מאנואל יוניס ומישל אדה

רויטר, סי"ץ

ביירות. — השליח האמריקני ריצ'ארד מרפי בא אתמול מדמשק לביירות, במאמץ לשכנע את מנהיגיה החשובים של לבנון לסמוך את ידיהם על ההסכם שהושג עם נשיא סוריה, חאפז אסד, על מועמד־פשרה מוסכם לנשיאות לבנון, לקראת בחירת הנשיא בשבוע הבא.

חוגים מדיניים בביירות מסרו אתמול, כי ארה"ב וסוריה הסכימו עקרונית על מועמדותו של מיכאל דאהר, אך ברשימת מרפי שני שמות נוספים, מאנואל יוניס ומישל אדה, שניהם מתונים. עתה מנסה מרפי לקבל הסכמה לאחד משלושת האישים האלה מאת ראש ממשלתה הזמנית של לבנון סלים חוס, יו"ר הפרלמנט חוסיין חוסייני והנשיא הנוכחי אמין ג'ומאייל.

כאשר נשאל, בהגיעו לביירות משיחותיו עם אסד בדמשק, אם בחירת הנשיא על־ידי הפרלמנט תיערך במועדה, כלומר ב־22 בספטמבר, השיב מרפי: „אתם רשאים לומר שאני אופטימי".

מועמד־הפשרה העיקרי, מיכאל דאהר, בן 60, הוא ציר בפרלמנט הלבנוני מצפון לבנון, הנחשב לידידו האישי של סוליימן פראנג'יה ותומך בהתערבות סורית בנעשה בארצו. פראנג'יה היה המועמד המועדף על סוריה, את מועמדותו נתקלה בהתנגדות עזה ונראה כי הסורים הסכימו להעתיק את תמיכתם לרעו, המזוהה עם השקפותיו הפוליטיות. מקור מדיני: פרו־סורי אמר בעניין זה, כי יש לצפות שפראנג'יה יודיע בקרוב מאוד על הסרת מועמדותו, ועל כך הוא דן עתה בדמשק עם הנשיא אסד.

מקורות מדיניים בלתי־תלויים בביירות אמרו אמש, כי תחילה התנגד מרפי למועמדותו של דאהר, אך חזר בו מהתנגדותו כאשר הבטיח לו אסד לסייע, תמורת הסכמתו, בשחרור עשרת בני־הערובה האמריקניים המוחזקים עדיין בלבנון.

כבר מתנגדים

צבא לבנון הודיע אתמול, כי הוא מתנגד למינוי נשיא חדש ללבנון על־ידי סוריה וארה"ב. „הצבא הלבנוני אינו יכול להסכים לעיקרון של מינוי נשיא לבנוני, שכן רק הפרלמנט לבדו, המבטא את הרצון הלאומי, יכול לבחור בראש חדש למדינה" — נאמר בגילוי־דעת של המטכ"ל הלבנוני.

המיליציה הנוצרית „הכוחות הלבנוניים" הודיעה אמש אף היא על התנגדותה ל„הסכם הסורי־האמריקני". מפקדי „הכוחות הלבנוניים", סמיר ג'עג'אע וכרים פאקראדוני, הודיעו למיופה־הכוח האמריקני בלבנון על התנגדותם להסכם.

לאחד: יש לי השפעה על בחירת הנשיא

יהודה צור

„לרצועת הביטחון ולי אין השפעה ישירה על בחירת מועמד לנשיאות לבנון, אך כגנרל בעל מעמד וקשרים במזרח־ביירות ובזכות התמיכה הישראלית בי, יש לי השפעה על בחירת הנשיא בלבנון" — אמר גנרל לאחד, מפקד צד"ל.

הוא אישר, כי לפני כמה שבועות נסע לביירות ואיחד את השורות של כל התומכים ברצועת הבטחון, במטרה להגיע למעמד מוסכם לנשיא ו„לטרפד את מעמדו של המועמד של הסורים, פרנג'ייה".

מרפי עם ראש ממשלת לבנון בפועל, סלים אל־חוס (צילום: איי.פי.)

הבחירות בשוודיה: הסוציאל דמוקרטים שמרו על כוחם

רויטר

שטוקהולם. — המפלגה הסוציאל־דמוקרטית השלטת בשוודיה שמרה על כוחה ואף הגבירה אותו במעט, בבחירות הכלליות אתמול — מצביעה תחזית ממוחשבת, שנערכה לאחר שנמנו כשליש מכלל הקולות.

על־פי תחזית זו הגבירו הסוציאל־דמוקרטים ובני־בריתם הקומוניסטים את הרוב המוחלט בפרלמנט, המונה 349 צירים, מ־178 ל־181.

מפלגת „הירוקים" אמורה להיכנס בפעם הראשונה לפרלמנט ולזכות בכ־20 מושבים, ואילו שלוש מפלגות המרכז והימין נחלו את מפלתן הגרועה ביותר זה 40 שנה ואיבדו 22 מושבים. מפלגת ימין קטנה נוספת איבדה את המושב היחיד שהיה לה בפרלמנט היוצא.

פפואה ניו־גיניאה תוצף בקרוב בזהב ובנפט

רויטר

בריסביין.— פפואה־ניו־גיניאה עומדת על סף גיאות אדירה של זהב ונפט, ופקיד אוסטרלי בכיר מסר, כי תושבי פפואה עשויים להימנות עם העשירים ביותר בעולם.

„אנו סבורים, כי פפואה־ניו־גיניאה עשויה להיות בתוך 20 עד 30 שנה, אחת המדינות בעלות ההכנסה הגבוהה ביותר לנפש בעולם" — אמר גרהאם ברינג'ר, נציב הסחר האוסטרלי בפורט מורסבי.

שר התעשייה והמסחר אמר: „אנו על סף גיאות שלא היתה כמותה בכרייה ובנפט. לפפואה־ניו־גיניאה יש זהב, נפט, נחושת, חקלאות ואוצרות־ים בכמויות מסחריות גדולות. האי יושב על סיר מלא זהב".

בתקופה האחרונה, הסתכמו ההשקעות בחיפושי נפט בטריטוריה ב־150 מיליון דולר בשנה. הרזרבות הפוטנציאליות של נפט נאמדות ב־500 מיליון עד 2 מיליארד חביות.

הסי.איי.אי. קבע: קצינים פקיסטניים חיבלו במטוסו של זיא

סי"ץ

וושינגטון. — שרות הביון האמריקני הגיע למסקנה, כי חבלה, שבוצעה בידי קצינים צעירים בצבא פאקיסטן, היא הגורם להתרסקות המטוס הצבאי שבו נהרג נשיא פקיסטן זיא אל חאק — מגלה „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט".

העיתון, המצטט מקורות מקורבים לסי.איי.אי., כותב, כי מסקנת שרות הביון בקשר לתאונה, שבה נהרגו גם השגריר האמריקני ו־28 נוסעים נוספים, שונה לחלוטין מהדיווחים שנתקבלו ממשרד החוץ האמריקני, האחראי על ועדת החקירה הפועלת בפקיסטן. משרד החוץ נוטה להסביר את התרסקות המטוס כתאונה „מסיבות טבעיות", ולא מגלה, כדי למנוע נקיטת צעדים נגד האשמים האמיתיים, שהם כנראה הסובייטים ובני־בריתם, כתב העיתון.

בית כנסת בברוקלין חולל בצלבי קרס והועלה באש

איי.פי

ניו־יורק.— אלמונים העלו בשבת באש וחיללו בציור צלבי־קרס את בית־כנסת „שערי תורה" של הקהילה האורתודוקסית ברובע ברוקלין בניו־יורק. האש גרמה נזק רק למבנה הפנימי ולתשמישי הקדושה שבו.

ראש עיריית ניו־יורק, אדוארד קוץ', אמר אתמול, כי המציתים עברו לא רק על החוק הפלילי, אלא גם על כל חוקי ההגינות, ומן הראוי שמאמיני כל הדתות יגנו אותם בכל לשון של גינוי.

משטרת־ניו־יורק הקימה כוח־משימה מיוחד לגילוי מבצעי הפשע ומועצת הקהילה היהודית הכריזה על פרס של 5,000 דולר לכל מי שימסור מידע שיוליך למעצרם של המציתים.

צבא בורמה תפס את השלטון ומבטיח השלטת סדר ובחירות

רויטר, סי"ץ, מוטי בסוק

צבא בורמה תפס אתמול את השלטון במדינה, והבטיח לערוך בחירות דמוקרטיות רב־מפלגתיות מייד עם השלטת החוק והסדר.

רדיו ראנגון הודיע: „כוחות ההגנה נטלו לידיהם את כל הסמכויות במדינה, מהיום". ההודעה נמסרה בשם גוף חדש, המתקרא „הארגון להחזרת החוק והסדר על כנם בבורמה". ההודעה קראה לכל המפלגות ולארגונים המקבלים על עצמם דמוקרטיה אמיתית להתחיל בהכנות לבחירות.

דיפלומטים ציינו, כי לא נראו תנועות צבא חריגות והמצב בראנגון הוגדר שקט. „אנו מניחים, כי הצבא התייצב לצד העם, שכן אחרת, היינו רואים תנועות גדולות של חיילים" — אמר אחד הדיפלומטים המערביים.

בהודעה מאוחרת יותר ברדיו ראנגון נאמר, כי שר ההגנה סאו מאונג, שהוא גם הרמטכ"ל, חתם על הוראת ההפיכה.

ההפיכה התחוללה לאחר שהממשלה סילקה את כל נציגי הצבא ועובדי המדינה מ„מפלגת התוכנית הסוציאליסטית", ביום שישי האחרון. צעד זה נועד להשיג את תמיכת האופוזיציה בתוכנית ממשלתית לעריכת בחירות רב־מפלגתיות — הדרישה העיקרית של האופוזיציה בחודשים האחרונים.

שר ההגנה הזהיר בשבוע שעבר את מתנגדי הממשלה לא לפגוע בכוחות המזויינים, מאחר שקיימת סכנה שבורמה תאבד את עצמאותה ו„תעמוד לפני סכנות קשות, שקשה לצפותן מראש".

אאונג סן סואו קיי, מראשי האופוזיציה, שנודעת לה השפעה רבה בציבור, הכריזה אתמול, כי המאבק להפלת הממשלה הגיע לשלב מכריע. היא קראה לציבור להמשיך בהפגנות שקטות עד הניצחון הסופי.

המגיבים לפעולת הצבא טרם הוכחרו. קבוצות של סטודנטים עמדו היום ברחובות, בגשם שוטף, ודנו בהפיכה ובהשלכותיה. „אין ספק שהסטודנטים ידחו את ההפיכה הזאת" — אמר עוזרו של מנהיג האופוזיציה, גנראל טין או, לגורם מערבי. „זה הורס את הכל".

בידיעות מאוחרות נמסר, כי יריות נשמעו אמש בחוצות ראנגון, כנראה בעקבות הפרת עוצר־הלילה על־ידי סטודנטים מפגינים. בשעת לילה מאוחרת מסר דיפלומט זר, כי קבוצות גדולות של בני־אדם נראים ברחובות.

גורל הישראלים

במשרד החוץ בירושלים מתלבטים, אם להורות לשגריר ולציר ישראל בבורמה לעזוב את בתיהם, ולעבור ולתפקד רק מבנין השגרירות. לפני מספר שבועות פינו השניים את משפחותיהם מראנגון, לפי הוראת המשרד, מעריכים כי בבורמה אין ישראלים נוספים. במשרד החוץ מודאגים מאד מהידיעות המגיעות לארץ מראנגון. אתמול דנה הנהלת המשרד בעתידם של השגריר מנשה ציפורי והציר.

הפיכה צבאית גם בהאיטי

רויטר, סי"ץ

פורט־או־פרינס. — שליטה הצבאי של האיטי, גנרל הנרי נאמפי, הודח בהפיכה בשבת, ומדיווא, גנרל פרוספר אבריל, הכריז על עצמו נשיא במקומו.

אבריל הופיע אתמול בטלוויזיה הממלכתית והוצג על־ידי חייליו כמנהיגה החדש של האיטי. „החיילים בחרו בי, כי הם מוחים על הדרך בה נוהל השלטון הקודם" — אמר אבריל, האיש שתכנן את ההפיכה ב־19 ביוני, שהעלתה את נאמפי לשלטון.

מקור צבאי מסר, כי גנרל ז'אן קלוד פול, מפקד גדוד דסאלינס, הגדול והמאומן ביותר בצבא האיטי, מונה למפקד הצבא. פול היה יריב ותיק של נאמפי.

נאמפי מצא מקלט בשגרירות הרפובליקה הדומיניקנית בפורט־או־פרינס.

פירושו של דבר

הצבא מתעלם מהעם

שתי הפיכות צבאיות ביממה אחת, והמשותף להן אחד: התערבות הצבא בזירה הפוליטית תוך התעלמות מופגנת מבני העם. ההפיכה בבורמה, בראשותו של רמטכ"ל צבאה סאו מאונג, שהוא גם שר ההגנה שלה מאז יולי, שמה קץ לאשליית הבורמזים כי הם בדרך חזרה אל הדמוקרטיה. ב־1962 הם ראו כיצד הגנרל נה ווין מפיל את או נו והדמוקרטיה, וכעבור עשרים ושש שנים הם יצאו בהמוניהם לרחובות, באמונה כי הסתלקותו מהשלטון סופית, וכי נבקע הסדק בחומת השלטון החד־מפלגתי שחקים.

לרגע, או לחודשיים למען הדיוק, היה נדמה כאילו זה עולה בידם. תחילה הפילו את יורשו, ואחר כך כפו על נשיאם החדש, או מאונג מאונג, האזרח הראשון שעמד בראש המדינה מאז הפיכת נה ווין, להיענות לעיקר תביעותיהם ולקיים בחירות חופשיות בהשתתפות מפלגות האופוזיציה, שעד כה פעלו מחוץ לחוק. אלא שראשי הצבא החלו לחוש את הנקיפים החודרים לשורותיו כאשר 500 חיילים בראנגון הצטרפו אל מאות אלפי המפגינים ותשעה גיבורי בורמה הצטרפו לקריאה ללכת עם העם.

אירועי השבת, ברנגון, כאשר לראשונה מאז החלו של המהומות הצליחו המפגינים להשתלט על בנין של הממשלה ואף נמסר על התנגשות אלימה בין חיילים למפגינים, הבהירו לראשי הצבא כי עליהם לשוב אל התמונה: נראה שחולשת מפלגת השלטון, כלחץ האופוזיציה, לאסור פעילות פוליטית של אנשי צבא, של עובדי מדינה, היתה הקש ששבר את גב הצבא.

בהאיטי, לעומת זאת, הצבא אחז ברסן השלטון מאז בריחתו של הנשיא דובאלייה, לפני שנתיים וחצי. אמנם התמנתה שלטה שהיתה צבאית־אזרחית, אך היה ברור לכל מי הוא השליט האמיתי. בהאיטי מדובר על מאבקי כוח בצמרת, ולא על מאבק אידיאולוגי סביב אופיה הדמוקרטי של המדינה. לכל ברור כי שם ימשיך ויהיה שלטון ריכוזי מאוד, שייסמך על כידונים וקני רובים ותותחים.

צבי גורן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

עיריית הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה.

פרויקט אורנים בע"מ, מרח' בנימין מטודלה 30 ת"א.

בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב הרצליה רחוב ויצמן מספר 45 גוש 6534 חלקה 130/131 ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, היינו: הקלה של קומה שמינית חלקית מעל שבע קומות מאושרות הקלה באחוזי בניה: של 2.5% בנין תוספת לקומה, 5% בנין מעלית, 6% הקלה כללית, דהיינו 13.5% ב 13 בנויים מעל 1820 מ"ר המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן החוק): ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6579 חלקה 591 ברחוב אלכסנדרוני וחלקה 583 ברחוב החייל, פינת הל"ה הכוללת הקלה בצורת בינוי ללא קומת עמודים מפולשת מלאה, ותוספת בניה של 6% משטח המגרש, לפיכך בניה של 86% במקום 80% המותרים, בקומות א' ד' ג', בגובה ל־23 מ"ר המותרים בקומה ב'.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה בשעות ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מתאריך הודעה זו, לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה לתכנון ובניה

על היום

יהודי בישראל, שלא אמון על חשבון־נפש דתי ביום כיפור, אנוס על חשבון נפשו ביום זה על־פי המכה הקשה שספגנו לפני חמש־עשרה שנה במלחמת יום כיפור, שעקבותיה הפיזיים, הנפשיים וההיסטוריים לא יסורו לעולם מגוף העם המתחדש כאן.

בסוף חשבון־נפש כזה מזדקרת מסקנה, שיש לה ערך מעשי גם בימים אלה, והיא: מלחמת יום כיפור פרצה כי לא היינו ערוכים ומוכנים דיינו לשלום. עד כדי כך לא היינו ערוכים לו, שלא התכוננו די גם למלחמה.

שלום ויום כיפור

■ סליחה מעשר הבטחון

בעקבות ראיון עם יצחק רבין שהתפרסם בגליון ראש השנה של „מעריב", התעוררה בנו תקווה, שבעקבות השינויים שהתחוללו בשטחים, חל שינוי בעמדותיו לגבי בנרישיתו לפתרון הסכסוך. תקוות אלה — שלי ושל אחרים

— הגיעו, כנראה, לאוזניו, כי ביום שישי בבוקר מהדורות החדשות מלאו מובאות מנאומו בחיפה, בו נסוג ממה שנשמעה כבימה שונה מן המקובל אצלו לגבי נכונותו לדבר עם פלשתינים „שבשבילם האמנה הפלשתינית לא קוראן, יקבלו את 242 ואת 338 כבסיס בלעדי, יגנו טרור ואלימות ויהיו מוכנים למשא־ומתן". אפילו הכרה בישראל לא דרש.

כפי שהובאו דבריו ביום שישי שעבר במהדורות החדשות של „קול ישראל", כל זה נעלם בחיפה. סליחה, אדוני שר הבטחון, על האשליה שהתעוררה בנו. אבל בכל זאת: מהי הגירסה הנכונה?

כותרות משנה

■ איפה היה ג'ורג'?

לפתע נשמעים דברי תוכחה קשים כלפינו מפי ג'ורג' שולץ, גדול ידידינו מבין כל שרי החוץ האמריקניים. „ישראל אינה יכולה לטעון כי אין־עם מי לדבר, שכן היא עצמה מדכאת, אוסרת ומגרשת את אלה המבקשים לקיים עימה דיאלוג, ואפילו את המתונים שבהם", ועוד דברים כדורבנות וגם נגד טרנספר וגם דברים מסורתיים „לטובתנו".

הצרה היא, שג'ורג' מסיים את כהונתו בעוד כמה חודשים. דבריו התקיפים, שהופצו בכתב לכל נציגות דיפלומטית בוושינגטון, נחשבים לצוואתו הפוליטית. אבל בעוד צוואה של אדם מת מכובדת, ובכפוף לכללים משפטיים של כל מקום ומקום, גם מקויימת, צוואתו של אדם חי היא מביכה וקל מאוד להתחמק מקיומה.

ג'ורג' שולץ. צוואתו של אדם חי

■ ממשיך להימנע

לזכר חתימת הסכמי קמפ־דייוויד לפני עשר שנים, ביקר יצחק שמיר בימים אלה אצל מנחם בגין. תרגיל בחירות כפול: הנשמה־מפה־לפה של המנהיג הנערץ, הדרך היחידה לגיוסו, תוך טיפול נמרץ, למערכת הבחירות וגם „צרוף חתימתו" בדיעבד של שמיר להסכמים הללו, להם התנגד.

כששואלים אותו על פשר הסתירה, הוא מבקש דיוק: לא התנגד, נמנע. זה נכון. אבל אז לא היה ראש ממשלה. הצרה היא, שהוא ממשיך להימנע גם מקמפ־דייווידים אפשריים של ימינו והיום הוא ראש ממשלה. והימנעות ראש ממשלה מעשיית שלום היא הרסנית יותר מהתנגדות קולנית של כל אזרח אחר במדינה.

על הפרק

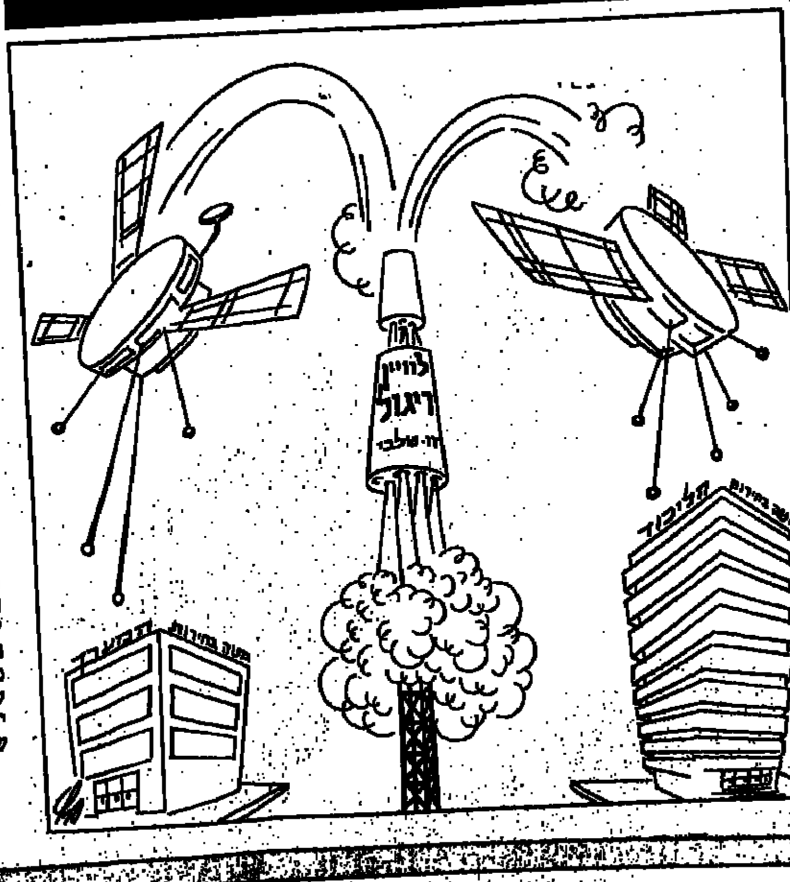

■ רק מפ"ם יכולה

אני קורא את השבחים ממחנה „הנוטים למערך" לסיסמת הבחירות של הליכוד („רק הליכוד יכול") ואת הביקורת של אלה על סיסמתו המרכזית של המערך („הדרך לפריצת הדרך"). אני משתעשע במחשבה מה היו אומרים אותם משבחים ומבקרים אילו סיסמאות הבחירות היו מתחלפות. אם המערך (או מפ"ם) היו יוצאים עם "רק המערך יכול" (או „רק מפ"ם יכולה"). אני חושש שאז הסיסמה הזאת לא היתה יותר תרדה־חלקה, קליטה, פשוטה, מודולרית ומקורית אלא כללית, סופרמרקטית, אנמית, בלתי־ברורה, לא מחודדת, מתנשאת, לא משכנעת אף אחד. לעומת זאת, „הדרך לפריצת דרך" כסיסמה ליכודית היתה נחשבת, אולי, כמקנה תדמית חדשה, אמיצה, מפתיעה, לנביאי הקיפאון, קשה לדעת.

אני לא מומחה לסיסמאות בחירות. וגם המומחים ימצאו את הקשר הבטוח בינן לבין השפעתן רק ב־1 בנובמבר. עד אז הכל ניחוש, וכל ניחוש לגיטימי אבל גם ניחוש של בחירות מוכה לתוצאות ההגרלה. מה שבטוח כבר היום הוא, שהמסר של המערך — ועל אחת כמה וכמה המסר של מפ"ם — מצמיח תשובות מורכבות יותר למרות שאני משוכנע שהמערך, ועל אחת כמה וכמה מפ"ם, יכולים לעשות טוב יותר כל דבר שהליכוד, אם בכלל, יכול לעשות.

מלבד הפרחת סיסמאות.

אריה פלגי

זהות מצונזרת

ממחקר שערך ד"ר מוחמד חביב אללה עולה, שתוכניות הלימודים הקיימות לערבים מטשטשות את שייכותם הלאומית, וחיפוש הזהות מחוץ לכתלי בית־הספר מוביל להקצנה. התוכניות לתלמידים יהודים מגבירות את תחושת העליונות כלפי הזולת

קאסם זייד

נושא החינוך לזהות בבתי־הספר הערביים מקבל משנה־חשיבות בתקופה הנוכחית, שהיא, לדעת אנשי החינוך הערביים, התקופה המסובכת ביותר ביחסי יהודים־ערבים מאז קום המדינה. אכן, אנשי ועדת המעקב לחינוך הערבי החליטו לאמץ בשנת הלימודים [illegible] את הסיסמה — „חינוך לזהות לאומית ולזהות אזרחית", [illegible] משותף לתוכניות הלימודים בבתי־הספר הערביים.

ד"ר מוחמד חביב אללה, סגן מנהל בית־המדרש למורים ערביים בחיפה, [illegible] עבודה בשם „מטרות תוכניות הלימודים לערבים וליהודים לגיבוש [illegible] הלאומית". ממנה עולה, שהדיעה הרווחת בקרב אנשי החינוך הערביים, שהתחומים שמשפיעים על התלמיד מבחינה רגשית מתרכזים בהרגשת [illegible] והשייכות, עד כדי קידוש הזהות וההתעלמות מקיום הזולת. זאת, אצל [illegible] היהודי. המשכיל הערבי נתון להזנחת הזהות וטשטוש השייכות — עד [illegible] התנכרות — דבר שמעורר תגובה נגדית וחיפוש אחר הזהות במסגרות [illegible] לכתלי בית־הספר.

בעבודתו משווה ד"ר חביב אללה בין תוכניות לימודים. בניתוח [illegible] החינוך, כפי שהן מתבטאות בתוכניות הספרות, ההיסטוריה, הגיאוגרפיה והשפה, מצא שהמטרה בתוכניות הקיימות ליהודים ולערבים אחת היא, [illegible] הבדל כמותי: מספר השעות המוקצות להכרת הזהות אצל הערבים פחותות [illegible] אצל היהודים, לרבות בתחומי השפה וההיסטוריה.

„בעוד שמצאתי הרגשה ברורה בהענקת ערכים תרבותיים, הקשורים [illegible] אישיות המשכיל, והדגשת־יתר על העצמאות והשייכות ליהודים, מצאתי [illegible] פחותה בהרבה, עד כדי אי־קיום מטרות אלה בתוכניות המיועדות [illegible] הערביים, ואשר נוגעות לאותם תחומים" — אומר ד"ר חביב אללה.

ד"ר אללה קובע, כי מגמת לימוד השפה העברית היא להביא את [illegible] היהודי להזדהות אבסולוטית עם הערכים היהודיים, ולהתגאות בשפה [illegible] כמורשת תרבותית, דתית וכשפת־קודש. מטרת לימוד השפה [illegible] להקנות לתלמיד הערבי תחושת־שייכות למורשת וגאווה בשפה [illegible] לאומית וכאחד מנתוני הזהות. זאת בנוסף למטרה, שאיננה בנמצא [illegible] והיא חיזוק השייכות של התלמיד הערבי למדינה.

צורך יומיומי

לדברי ד"ר חביב אללה, לימוד ההיסטוריה על־ידי התלמידים [illegible] לטפח בקרבם את תחושת ההזדהות עם העם והמדינה ואת הבנת [illegible] המאפיינים את העם היהודי מאשר העמים — על־ידי חיזוק המודעות [illegible] המנהגים התרבותיים המיוחדים לעם ישראל, לאורך כל ההיסטוריה. [illegible] לימוד ההיסטוריה נועד להציג בפני התלמיד היהודי את הדמויות [illegible] היהודיות.

לגבי לימוד ההיסטוריה בקרב הערבים קיימות אותן מטרות — [illegible] דומים הקשורים לבני עמם — אך עם הדגשה מיוחדת להכרת העם [illegible]. לעומת זאת, תוכניות אינן מתיימרות להעניק ליהודים אפשרות להכיר [illegible] הערבי. יתר על כן — יצירת המודעות לגורל המשותף לשני העמים [illegible] בתוכניות הלימודים לערבים.

בתחום לימוד העברית והערבית, קובע ד"ר חביב אללה, שמטרת [illegible] העברית על־ידי הערבים היא להרגיש, שהשפה היא כלי להכרת העם [illegible] מורשתו ותרבותו. לעומת זאת לימוד השפה הערבית ליהודים נועד [illegible] יום־יומי.

לבסוף, ד"ר חביב אללה תוהה האם מטרות בלתי מאוזנות יכולות [illegible] לשיפור היחסים בין יהודים וערבים.

לדעתו, תוכניות הלימודים אינן משיגות את מטרותיהן ואינן [illegible] להתגבר על הסטריאוטיפים. שכן — כדי להתגבר על סטריאוטיפים, [illegible] אדם ללמוד על עצמו, על זהותו ותרבותו דבר, שיגביר את הביטחון [illegible] תחושת השייכות. מצד אחר — עליו ללמוד על הזולת, ולהכיר את [illegible] שיגביר את הכבוד ההדדי בין הצדדים.

דעות קדומות

מאחר שהערבי אינו לומד די על עצמו ועל שייכותו הלאומית — הוא [illegible] לחפש פיצוי מחוץ לכתלי בית־הספר. עניין זה מוביל להקצנה [illegible] שלילי כלפי המדינה. גם ההגזמה במתן אינפורמציה על המדינה וההיסטוריה של העם היהודי מעוררת, לדברי ד"ר חביב אללה, סלידה ומביאה לנקיטת עמדה שלילית. מצד אחר — מאחר שהתלמיד היהודי אינו לומד די על הערבים במדינה וברוב במזרח התיכון, משתרשות בקרבו דיעות קדומות על הערבים, [illegible] הוא יכול לכבדם. משום שהתלמיד היהודי מתרכז רק בלימוד תרבותו — [illegible] הופך לאומי ואפילו לאומני־קיצוני, זה יוצר רגש־עליונות כלפי הזולת, דבר שמביא קיטוב ביחסים בין שני העמים.

ד"ר חביב אללה מגלה, שעבודות־מחקר שנעשו בתחום זה הראו, שעמדות התלמידים היהודיים כלפי הערבים הן קיצוניות וכי הם אינם מקבלים אותם, ואילו התלמידים הערביים מביעים עמדות חיוביות כלפי היהודים, והם מגלים נכונות לשותפות ולדו־קיום במדינה אחת.

ד"ר חביב אללה מונה סיבות אחרות למצב הקיים. הראשונה נעוצה באי־שיתוף אנשי החינוך הערביים בהכנת תוכניות הלימודים ובקבלת ההחלטות. סיבה שנייה היא נקיטת מדיניות מוטעית כלפי הערבים. זאת, בשל החשש מהקצנת עמדות אם התלמיד הערבי ילמד כל מה שקשור לזהותו. „אפילו אחרי שיתופם של הערבים בהכנת תוכניות הלימודים, עדיין קיימת צנזורה על־כל מה שקשור לספרי לימוד, על אף שהם אושרו על־ידי ועדת התוכניות".

ד"ר חביב אללה מציע כמה דרכי־טיפול במצב שנוצר: פסיקה מחודשת של מטרות החינוך ואיזונן אצל היהודים והערבים. שיפור בספרי־הלימוד, הכללת תכנים, התואמים את המטרות החינוכיות בשני התחומים — השכלי והרגשי. קיום סמינרים למורים, לצורך הדגשת ייחודו של כל צד והדגשת המשותף לשני הצדדים, ולבסוף — ריבוי מפגשים יהודיים־ערביים.

תקרית־אש דיפלומטית

חמש יריות שנורו ברחוב שקט בלונדון על־ידי הנספח המסחרי של שגרירות קובה בבריטניה, שגורש בינתיים עם השגריר, חושפות משהו מדרכי פעולתן של סוכנויות־ביון

[illegible] וורדי, לונדון

[illegible] חנויות הספרים מלאים [illegible] עלילותיהם של סוכנים מערביים, [illegible] להתחקות אחר עקבותיהם [illegible] סוכנים כפולים, או כאלה מן [illegible] שמעבר למסך הברזל, אשר [illegible] מתמשמר בארצם ומתעניינים [illegible] מעבר לצד השני. בדרך־[illegible] לדעת מה הקשר בין סיפורי [illegible] אלה לבין המציאות, שכן, [illegible] קורה, שדרכי פעולתן [illegible] של סוכנויות הביון [illegible] לעיני הציבור, כפי שקרה [illegible] שעבר, זאת, בעקבות חמש [illegible], שנורו ברחוב שקט בלונדון [illegible] „בראונינג" חצי אוטומטי. [illegible] ראשון נראה היה, שמדובר [illegible] נוספת של מלחמות פנימיות, [illegible] על אדמת בריטניה. שהרי, [illegible] קודם לכן, מפגינים [illegible] בבריטניה החופשית [illegible] אינו מהסס לאיים [illegible] בנשק, מטרפסת בניין השגרירות [illegible] בלונדון. נסיונות של המש־[illegible] נגד האיש עלו בתוהו, הודות [illegible] לחסינות דיפלומטית. שגריר [illegible] בבריטניה, אשר נתבקש לוותר על [illegible] במקרה זה, סירב לעשות כך. [illegible] החוץ הבריטי הגיב מיד וגירש את [illegible] אך, נראה היה שזה לא הרתיע [illegible] גם הפעם אנשי המשטרה שהגיעו [illegible] גילו, שאין לאל ידם לעשות דבר. [illegible] חמש היריות נורו על־ידי הנספח [illegible] של שגרירות קובה בבריטניה, [illegible] חסינות דיפלומטית מלאה.

[illegible] הימים שעברו מאז התקרית [illegible], שהעניין הרבה יותר מורכב ממה [illegible] על פרטי התקרית, השערות שונות [illegible] את דפי העיתונים בבריטניה. [illegible] תהיה הגירסה האמיתית, כבר [illegible] שירותי הביון המערביים — [illegible] „אם.איי.5." הבריטי ועמיתו האמריקאי ה„סי.איי.אי." — זכו לפרסום רב יותר מאשר היו רוצים לקבל.

נעצר מייד

העובדות שאינן שנויות במחלוקת הן, שביום שני שעבר בשעות אחר־הצהריים, הנספח המסחרי של שגרירות קובה בבריטניה, צעיר צנום ונאה, העונה לשם, קרלוס מנואל מרינה פרז, נסע לביתו שבשכונת בייסווטר והחנה את מכונית ה„בי.מ.וו.", האטורה שלו בחניה התת־קרקעית. כשיצא מדלת החניון, ניגש אליו אדם, שתואר על־ידי עוברים ושבים כבעל הופעה לטינית, ואשר מאחוריו עמדה מכונית ובה מספר גברים ואשה. פרז ירה חמש יריות לעבר המכונית והגבר שניגש אליו. לפחות אחת מהיריות פגעה במטרתה. פרז מיהר אל תוך בניין המגורים. משם, כשהשוער מהווה מחסום בינו לבין החלון הפונה לרחוב, התקשר פרז עם שגרירות קובה, ולאחר מכן עם המשטרה. זו האחרונה שהגיעה למקום תוך דקות ספורות, פרקה את פרז מנשקו ועצרה אותו מייד. כבר באותו ערב נקרא שגריר קובה בבריטניה, ד"ר אוסקר פרננדז־מל, למשרד החוץ, שם נתבקש על־ידי תת־שר החוץ, טימותי איגר, לעזוב את בריטניה, יחד עם הנספח המסחרי שלו, תוך 24 שעות. השניים טסו לפראג למחרת היום, בדרכם להוואנה, כשהם משאירים אחריהם שרשרת של שמועות והשערות.

התגובה המהירה והחד־משמעית של משרד החוץ והתקבלה בברכה על־ידי הציבור הבריטי, בעיקר לאור העובדה, שהפעם לא מדובר היה באיום בנשק, אלא בירי, אשר יכול היה לסכן עוברים ושבים. אך, השאלות התחילו לתתעורר, כשהסתבר שפרז פגע בשני אנשים: האחד — פלורנטין אספיאגה לומברד, קובני שערק למערב לפני כשנה, והשני — איש השירותים החשאיים הבריטיים, „אם.איי.5.".

ממשלתו של פידאל קסטרו פרסמה מיד הודעה בה נאמר, שיושבי המכונית היו חברתו של לומברד מרתה הרנגרן פלסנצ'ה, אשר ערקה יחד איתו למערב, וסוכנים של ה„סי.איי.אי" ו„אם.איי.5." אשר ניסו — בתיווכו של ה„בוגד" לומברד — לשכנע את פרז לערוק למערב. הבריטים והאמריקנים מלאו פיהם מים, להוציא קטעי משפטים, שבהם כל אחד מן השירותים החשאיים מאשים את השני בעניין.

מידע יקר־ערך

ממידע שהודלף על־ידי מקורות קובנים ובריטים נראה, שהכל החל ב־6 ביוני, 1987, כאשר לומברד, שעבד בשגרירות קובה בפראג חצה את הגבול שבין צ'כוסלובקיה לאוסטריה, והציע את שירותיו לשירות הביון האמריקני. לומברד התקבל בברכה על־ידי האמריקנים; שכן, ברוך היה, שיש בידו מידע יקר־ערך, שאותו השיג במסגרת תפקידו הבכור בשירות החשאי הקובני, „די.ג'י.אי", שהרי שימש כממונה על איתור מרגלים מערביים ומניעת חדירתם של אנשי שירותי ביון עוינים לממשלת קובה.

לומברד אכן הוכיח את עצמו כנכס חשוב, הן לשירותי הביון האמריקנים, והן למערכת התעמולה האמריקנית. בשידורי רדיו של קול אמריקה, הנקלטים בקובה, הצהיר לומברד שמשימתו עכשיו היא להצביע בפני ה„סי.איי.אי." על 350 סוכנים קובנים הפועלים ברחבי העולם; בעיקר — על מספר סוכנים כפולים, אשר עבדו עבור ממשלת קובה והתחזו לעובדים עבור ה„סי.איי.אי.", שאותו הזינו במידע שהקובנים רצו שיגיע לאמריקנים.

ממשלת קסטרו, התרדה להשלכות העריקה, העמידה את לומברד למשפט, ושלא בפניו הוא נדון למוות. בינתיים, גילו האמריקנים שלומברד יכול לסייע להם בעניין נוסף: איתורם של קובנים אחרים, המעוניינים לערוק למערב, ושכנועם של אלה המהססים מפני נקיטת צעד דרסטי מעין זה.

נראה, שהנספח המסחרי משגרירות קובה בבריטניה, צעיר בן 30 שזה לו תפקידו הראשון מחוץ לגבולות קובה, היה אחד המועמדים. השניים הכירו כבר בהאוונה, ואחת הסברות היא, שבנוסף לעידוד הסחר בין בריטניה לקובה, עסק פרז גם בהפעלת רשת של סוכני ביון עבור ממשלת קובה. בין אם סברה זו היא נכונה ובין אם לא — ברור שביום שני, בשעות אחר־הצהריים, ניגש לומברד אל פרז, בכניסה לביתו, ופרז פתח בירי. מה בדיוק קרה, מה לומברד רצה מפרז, ומדוע פרז הגיב בירי, עדיין לא ברור, וספק אם אי־פעם נדע לבטח.

אקדח חצי אוטומטי

אחד מעובדי שגרירות קובה, אשר שוחח עם פרז בשעות היום, סיפר לאחר מכן, שהוא היה מאוד מתוח ומדוכא. לשאלתו, פרז סיפר לו, שבאותו בוקר נודע לו, כי בנו החורג בן ה־19 טבע יום קודם לכן בתאונת־צלילה בקובה. אך, זה לא עונה על השאלה מה גרם ליריות, ומה ניסה לומברד להשיג בפגישתו החטופה עם פרז.

בסוף השבוע עלו בבריטניה שתי השערות בעניין זה. האחת — לומברד היה בקשר עם פרז זה שבועות אחרים, בניסיון לשכנעו לערוק למערב. פרז הסכים, אך, ברגע האחרון — אולי בשל האסון שבו נהרג בנו החורג, ואולי מחשש שהשלטונות קובה יפגעו לרעה ברעייתו הנמצאת בהאוונה — שינה את דעתו וחזר־בו.

ההשערה השנייה — הקובנים רצו להרוג את לומברד זה זמן רב, אך הדבר לא עלה בידם, כיוון שהאמריקנים סיפקו לו שמירה צמודה. כאשר הוא יצר קשר עם פרז, כדי לשכנעו לערוק למערב — פרז, הנאמן למשטרו של קסטרו, הודיע על כך לממונים עליו. אלה שמחו על ההזדמנות שבה לומברד ייפגש עם פרז ביחידות, וסיפקו לו אקדח חצי אוטומטי מסוג „בראונינג". הם גם הציעו לשלוח את אשתו חזרה לקובה, כדי להבטיח את שלומה.

יהיה אשר יהיה מהלך הפגישה הקצרה בין לומברד לפרז, התוצאה ברורה — פרז גורש מבריטניה וחזר יחד עם השגריר הממונה עליו לקובה. הפצוע, או הפצועים (תלוי בגירסה), קיבלו טיפול בבית־חולים בבריטניה. לפחות כלפי חוץ, משרד החוץ הבריטי מתייחס אל התקרית במלוא החומרה, כאילו מדובר בשימוש לרעה בחסינות דיפלומטית, ושימוש בנשק על־ידי מי שאינו רשאי אפילו להחזיק בו.

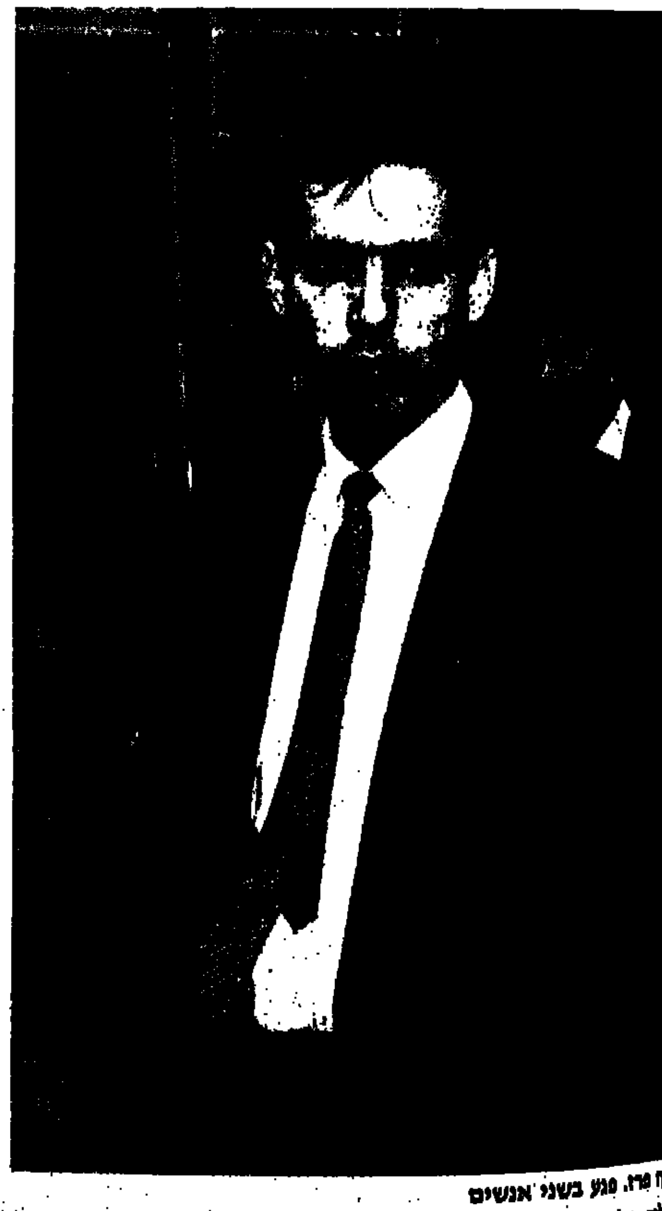

[illegible] פרז. פגע בשני אנשים

שכפ"ץ כלכלי בגבול הצפון

רצועת הבטחון בלבנון לא זקוקה רק לתותחים — גם התשתית הכלכלית זקוקה לתמיכה מתמדת. במינהל האזרחי סבורים שצריך להגביר את הזרמת הכספים כדי לשמור על גנראל לחאד חזק

יהודה צור

בגוף הקודר של לבנון, מהווה רצועת הבטחון הצלחה כלכלית, לפחות בקנה מידה של המזרח־התיכון. במדינה עם אינפלציה מצטברת של 12 אלף אחוז מאז 1982, רצועת הבטחון היא מוקד משיכה לרבבות לבנונים שבשנה האחרונה הגדילה, גם אם באורח זמני, את אוכלוסיית הרצועה. ההישגים הכלכליים — בעידודה ובתמיכתה של ישראל, משכו אליה כ־60 אלף לבנונים שנוספו ל־140 אלף תושבים הקבועים.

בשנה האחרונה, בעקבות שינויים בתפישתה של ישראל כלפי הרצועה, נוצרו עובדות כלכליות חדשות הנובעות מרצונה של ישראל לחזק את אחיזתה ואת אחיזתו של ידידה, הגנרל לחאד וצבאות צד"ל. מדובר בתפישה הגורסת שיש צורך להישען לא רק על הרצועה הצבאית של צד"ל — כמובן בגיבוי צמוד מאוד של צה"ל — אלא גם על יכולת כלכלית, כדי להוסיף לתחושתם של תושבי הרצועה, שכדאי להיות קרובים לישראל.

במשך השנה האחרונה גרסו חוגים רחבים בישראל, בעיקר בטחוניים, כי אין ברירה אלא להזרים כספים נוספים לייצוב המערכות האזרחיות ברצועה הלבנונית. אותם גורמים סברו, כי אין די בתמיכה בצד"ל בהיקף של עשרות מליוני שקלים, אלא דרושים מליונים נוספים כדי למנוע את התמוטטות התשתית שם. ישראל הבינה, כי אינה יכולה להתעלם מהתמוטטות התשתית בלבנון כולה. למעשה, זה יותר מעשר שנים, הפסיקה לבנון להזרים כספים לתשתיות השונות. למרות שהחשמל והמים עודם זורמים, מצב תחזוקתם מתאים לשנות ה־80 והם נשחקים והולכים. מסיבה זו החליטה ישראל להזרים כספים כדי להשקיע יותר בתשתית הנחשקת שבתוך רצועת הבטחון. הושקעו כספים בכבישים הנהרסים, במקורות מים. נוספו קידוחים. נעשו מאמצים לשפר את מערכת החשמל כדי לנתקה ככל האפשר מתחנות הכוח שמצפון לרצועת הבטחון. גם במערכת החינוך המקומית הושקעו מאמצים גדולים, ורק בשנה האחרונה הושלמה בנייתם של שישה בתי־ספר בכפרים השיעיים. עתה נשקלת האפשרות להקים תשתית תעשייתית בתוככי הרצועה, כדי שבוגרי בתי־הספר התיכוניים לא ייזקקו לעזוב את הרצועה כדי למצוא לעצמם פרנסה.

משערים שישראל השקיעה בשנה האחרונה עשרות מליוני דולרים, הן במשכורות לצד"ל וציודו והן במינהל האזרחי, שתקציבו (ארבעה מליון דולר) אינו מספיק לעמוד בנטל המשימות האזרחיות שנטל על עצמו. בישראל עובדים כיום כ־1700 לבנונים, רובם ככולם קרוביהם של חיילי צד"ל. שכרם, המתקרב ל־300 דולר בממוצע לאיש, גבוה לעתים פי־עשרה ויותר ממשכורותם של המורים, למשל, ברצועת הבטחון. זו הסיבה שישראל החליטה לא רק להזרים כספים לתשתית כי אם גם להמשיך להעסיק את העובדים בשירותים החיוניים ולהגדיל את משכורתם. כך, מוסיפה ישראל משכורות לעובדי מע"ץ לבנונים, לעובדי מערכות החשמל, המים, הבריאות והחינוך. המורים הלבנונים המשתכרים כ־30 דולר לחודש ומספרם מגיע ל־1500 ברצועה, עמדו לעזוב את עבודתם בלית־ברירה. המינהל האזרחי החליט להוסיף בצורה זו או אחרת למימון משכורותם, כתוספת צנועה אך חיונית. במגמה [illegible] הלבנונית. בישראל חוששים בעיקר שאם ייסגרו בתי־הספר בכפרים השיעיים, יבואו במקומם בתי הספר השיעיים של אנשי דת הקרובים לחיזבאללה אשר ברשותם קרנות בלתי מוגבלות הניזונות מתמיכה איראנית. באחרונה, במסגרת המגמה הכללית שהחלה ברצועת הבטחון בשנה האחרונה לחזק את התשתית האזרחית, החלה לפעול הג'נדרמריה הלבנונית, ש־70 אנשיה עד כה ברצועה קיבלו משכורות אך לא פעלה. ושוב, תוך סיוע ישראלי, יגיע מספרם של השוטרים הלבנונים למאה. אמנם הדבר נעשה במטרה להתגבר על נגע הברחות הסמים לישראל, אולם המגמה הכללית היא להקים לצד המשטרה גם בתי־משפט ובתי־מעצר בהם ישלוט [illegible] של הגנרל לחאד.

[illegible], ממשיך לשגשג המסחר בין ישראל ללבנון דרך רצועת הבטחון. סחורות בשווי של יותר ממליון דולר, עוברות מישראל, בעיקר בדרך הים מן המעגן הימי של לחאד בנקורה עד ביירות, ומשם לצפון־לבנון ומזרחה. הלוחים הן בעיקר בננות, אך גם חומרי בניין ומכשירים אחרים מבוקשים מאוד בלבנון. הם עוברים דרך רצועת הבטחון, והמס שמשלמים הסוחרים הלבנונים שם מוסיף [illegible] הכלכלי של לחאד. הממשל הישראלי קיבל כחצי מליון דולר תוספת, אך זה אינו מספיק לחיזוקן של התשתיות האזרחיות. אחזקתה של מערכת הבריאות, ש־80 אחוז מתקציב המינהל הופנה אליה עד לא מזמן, נאלצת עתה להישען יותר על מקורות מקומיים. ישראל מעוניינת להוסיף מרפאות מקומיות לבתי־החולים הגדולים במרג'־עיון ובבינת־ג'בל. לשם כך, כמובן דרושים כספים נוספים. במינהל האזרחי ברצועת הבטחון מאוד מעוניינים שמקבלי ההחלטות בישראל יהיו מודעים לצורך החיוני בחיזוק הזרוע הצבאית של לחאד כמו גם בחיזוק יכולתו הכלכלית.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב · עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר [illegible]

עדיין לא לומדים

600 תלמידים המתגוררים בישובים סביב לירושלים עדיין לא לומדים ● גם שר החינוך, יצחק נבון, לאחר התערבות יו"ר מפלגתו, נכנס לתמונה

שיטות הזבנג וגמרנו משמה את הרגל. מי שמקבל החלטות ליד השולחן, מבלי להתחשב בדעת המורים וההורים, מופר שהמציאות תטפח על פניו, בשם שאירע הדבר ביישובי מטה יהודה.

נכון להיום, שנת הלימודים של 170 ילדים מן היישוב הקהילתי הר־אדר, השייך למטה בנימין, ושל 120 מן המושבים עמינדב ואבן־ספיר במטה יהודה, לא התחילה, אבל גם לימודיהם של עוד 600 תלמידים בבתי־ספר של מטה יהודה, שובש במידה ניכרת. המועצה האיזורית, בברכת מנכ"ל החינוך ד"ר שושני, החליטו לחולל שינויים מפליגים מיפוי בתי־הספר באיזור. שינויים אלה תוכננו בלי להתחשב בדעת ההורים והמורים. 11 מושבים תבעו לדחות את השינויים עד אשר יוכשרו התנאים לקליטת כל הילדים בבית־ספר איזורי משותף. כמה הורים פנו לבג"ץ. צו הביניים שהוציא הבג"ץ ב־31.8 הקפיא את המצב שהיה בתשמ"ח. עתה חיים הכל בתחושת ארעיות.

הבג"ץ קיבל את טענתו של שם־טוב בן־גיאת ממושב בית נקופה, כי הקמפוס, האמור לקלוט 900 ילדים מכל יישובי האיזור, לא הוכשר לתפקידו. דרכי הגישה לבית־הספר אינן תקינות. המקום מסוכן מבחינה בטיחותית ובטחונית. חסרים מבנים. לא הוכן צוות ניהול. לא הוכנה תוכנית פדגוגית לעבודת בית־הספר.

צוות המורים של בית־הספר הר־יהודה וקבוצות הורים פנו לד"ר שושני עוד בשנת הלימודים הקודמת, וביקשו שיאזין להשגותיהם. בעיקרו של דבר הם לא התנגדו לשינויים, אך היתנו את הסכמתם בהכנות מתאימות. מאז הוציא הבג"ץ צו ביניים, נעשו תיקונים ושיפוצים מסוימים בקמפוס האיזורי של "עין הרים", אך לא נעשה מאומה מן הבחינה הפדגוגית.

ניידות משטרה קידמו ביום הראשון של שנת הלימודים את הילדים וההורים שביקשו ללמוד לפי תוכנית המועצה האיזורית, משום שהבג"ץ אסר על עריכת שינויים, פעוטים והוריהם פרצו בבכי קורע לב, על שכך "נפתחה" שנת הלימודים, במיוחד בכיתה א'.

המורות בבית־הספר עין־הרים, שאמור לקלוט מאות ילדים חדשים, עדיין אינן יודעות מה יהא עתידן. מורות ותיקות אינן משובצות לעבודה בכיתות, אלא כממלאות מקום. מורות חדשות משובצות אמנם בכיתות, אך הן חרדות לעתידן. מורות שנתקבלו לבית־ספר אחד התחילו את השנה בבית־ספר אחר. חלוקת התלמידים בכיתות נעשתה באופן שרירותי. הילדים מבולבלים. הם חוששים להתקשר למורתם ולחבריהם החדשים. בכיתות מסוימות לא מותאמים הכיסאות והשולחנות לגיל הילדים, בחצר מפוזרים חומרי בניין ואשפה.

הכל ממתינים עתה להחלטת בג"ץ, שתתקבל, כנראה, בראשית אוקטובר, אחרי החגים. בינתיים נכנס לתמונה גם שר החינוך, יצחק נבון, לאחר שיו"ר מפלגתו, שמעון פרס, הפציר בו, כי ייפגש עם ההורים המתוסכלים. מינהל תקין מחייב קבלת החלטות ועריכת שינויים בסדרי שנת הלימודים הבאה עד לחודשים אפריל־מאי בשנה שקדמה לה. דבר זה לא נעשה. ד"ר שושני החליט לדבוק בשיטת "זבנג וגמרנו".

עתה מתברר, כי גישה זאת לא יעילה, יקרה מבחינה כספית ובלתי־דמוקרטית. בכל הכבוד לראשי מטה יהודה ומשרד החינוך, קצת צניעות לא תזיק להם. לא כל החוכמה המצויה במסדרונות השלטון. גם למורים, העוסקים במלאכת החינוך יום יום, וגם להורים, שליחיהם הנאמנים של הילדים, יש מה לומר.

עתה איבדו המורים וההורים באיזור את אמונם הן במועצה האיזורית והן במשרד החינוך. גם המערכת המשפטית נדרשת עתה לקבל החלטות, השייכות מטבע עניינן, לרשות המבצעת ולא לרשות השופטת.

שווים יותר ופחות

הסתדרות המורים מתנגדת להענקת שכר מועדף לפיסיקאים מן האוניברסיטה שיעבדו בהוראה

יו"ר חטיבת המורים העל־יסודיים בהסתדרות המורים, דב רונן, הודיע למזכירות על יחסי עבודה, עו"ד נחמן אורי, כי ארגונו מכריז על סכסוך עבודה עם משרד החינוך, בשל ההתנגדות להענקת שכר מועדף לאנשי מחקר מן האוניברסיטה, פיסיקאים, שיעבדו בבתי־ספר על־יסודיים.

הסתדרות המורים מתנגדת לכך שבאותו חדר מורים יימצאו מורים קבועים המקופחים בשכרם, ומורים המועדפים בשכרם. המשבר המתמשך במערכת החינוך מוצא את ביטויו, בין היתר, בבריחת כוחות הוראה. בנושא זה נמצא משרד החינוך בסירה אחת עם ארגוני המורים. גם הוא מעוניין, כמובן, בתוספות שכר למורים. אלא שהאוצר, מטעמים ידועים, אינו רוצה ואינו יכול לחרוג מן התקציב.

מה עושים? משרד החינוך מצא פתרון רחוק, אך אפשרי: הוא חתם על חוזה מיוחד עם האוניברסיטאות, בשיתוף כספי של קרן רוטשילד, בדבר העסקת כמה מרצים בעל־יסודיים, בהוראת פיסיקה. אין הם עובדי משרד החינוך, ואף לא מובטחות להם קביעות. אלה הם עובדי אוניברסיטה, שהושאלו, זמנית לבתי־ספר על־יסודיים.

הסתדרות המורים מתנגדת לסידור הדחוק, שמציע משרד החינוך, מבלי להגיש הצעה אלטרנטיבית. לדידה, מוטב שתלמידי התיכון ימתינו ולא ילמדו פיסיקה, עד אשר ייוולדו מורים שיסכימו לעבוד בשכר האומלל שמציע להם משרד החינוך. אלטרנטיבית, ימתינו התלמידים עד אשר משרד החינוך יעלה את משכורות המורים. הצרה עם תלמידי התיכון, שהיותם תלמידים הוא מצב זמני. משום מה, הם ממשיכים לגדול ולסיים את חוק לימודיהם. משרד החינוך גורס: מוטב שיסיימו עם קצת פיסיקה. הסתדרות המורים גורסת: מוטב שיסיימו בלי פיסיקה בכלל.

היגיון זה אינו מקובל, למשל, על התנועה הקיבוצית, ובצדק. כאשר חסרים מורים על־יסודיים בקיבוצים שוכרים מנהלי בתי־הספר מורים מבוקשים ומשלמים להם שכר גבוה הרבה יותר מן המקובל.

את המאבק למען העלאת שכר המורים צריכה הסתדרות המורים לנהל. ועד שתצליח, שלא תפריע למשרד החינוך ולאוניברסיטאות לגדל תלמידים משכילים מעט יותר בתחום המדעי.

מחנך, שחקן וסופר

בפעם הראשונה מזה אלפיים שנה מונה ערבי לתפקיד בכיר במשרד החינוך. חורי מואפק, מן הכפר אעבלין שבגליל, מונה לתפקיד מנהל המחלקה לתרבות ערבית.

ת. מואפק, בוגר הריאלי בחיפה והחוגים לספרות ולימודי ארץ ישראל באוניברסיטת חיפה הוא מחנך ותיק, שחקן, ומחבר ספר לימוד. השר נבון ביקש ממואפק לזרז את הטיפול בהקמת מוזיאון ראשון לאתנוגרפיה ערבית, שיתוכנן בעכו. בין יתר מנהל המחלקה החדש את הטיפול ב"סל התרבות" לבתי־ספר במגזר הערבי, במלגות ומענקים לסופרים ערבים ובשבוע התרבות.

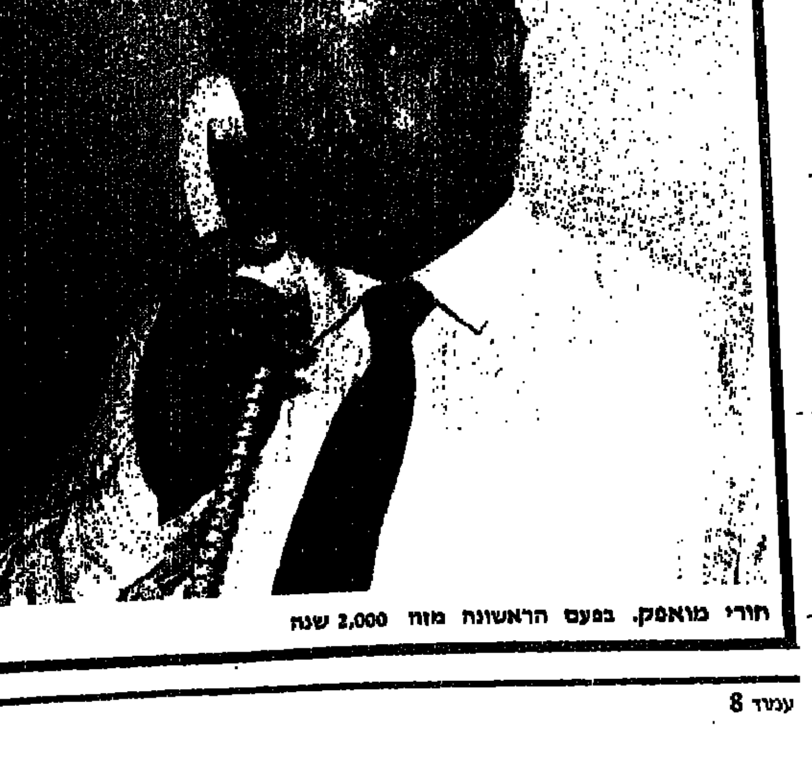

חורי מואפק. בפעם הראשונה מזה 2,000 שנה

מרים אלון

גְלִידָה עִם קַצֶּפֶת

איורים: יִפְתָּח אַלוֹן

ספרית פועלים

אסי רצה גם תותים כתוספת

ישר למקרר

מרים אלון. גלידה עם קצפת. איורים, יפתח אלון. ספריית פועלים 1988

ספרה של מרים אלון, גלידה עם קצפת, מכיל חמישה־עשר שירים בעלי אופי סיפורי. הם מתארים הלכי נפש שאינם קשורים ביחסי הילד עם הוריו, כמו שמקובל בספרי ילדים רבים, אלא ביחסי הילד עם עצמו ועם סביבתו הקרובה — הצב, השבלול, התרנגול והמצוים יקרים ללב.

וכך אומר השיר הראשון "יום כזה": כואבת לי השן / מחניק לי בגרון / נתפס לי הצוואר / שורף לי בלשון / בתוך האף צורב / הרגל נרדמה / צובט לי קצת בלב / וקר לי בנשמה. שיר אחר מספר על ארבעה זאטוטים שהפליגו על כנפי דמיונם לקוטב הצפוני, נקעו רגליים וחשו רעב, רבה חלמה על גלידה עם קצפת וכולם החליטו לחזור הביתה, ישר למקרר.

התוכן הרגשי של ספר זה מסייע לילד הקטן להתמודד עם בעיות המטרידות אותו, ביחס לגופו ולבריאותו. הספרות אמנם איננה משמשת תרופה לקשיים נפשיים, אבל היא משתלבת בכלל הגורמים שיש בכוחם להשפיע לטובה על הבריאות הנפשית. שירים המתארים את יחסי הילד עם עצמו נותנים לגיטימציה לפחדים ולחששות, בכך הם מסייעים לילד להתגבר עליהם, אם מכוח החיוניות הטבועה בילד, אם מכוח ההומור הטוב, הטמונים בין השורות ובתוך האיורים הנלבבים.

מומלץ לגילאי 5־9.

זריקת חיזוק להורים

ד.ו. ויניקוט. הילד משפחתו וסביבתו. מאנגלית: יהודית כפרי. ספריית פועלים, 1988. 192 עמודים

הורים מודרניים רבים איבדו את בטחונם הראשוני, והם זקוקים לעצות "ספרותיות" או מקצועיות יבשות, ביחס לכל פעולה שהם פועלים עם ילדיהם. ספרים רבים מעבירים לקורא מסר דו־ערכי. ההורים הנעזרים נשארים נבוכים, ובדרך זאת הם מטפחים מעגלי חרדות גם בקרב ילדיהם.

ספרו של ד.ו. ויניקוט הוא שונה. במשך ארבעים שנה עבד כמנהל מחלקת ילדים בבית־חולים אנגלי גדול וטיפח את הקשר שבין הטיפול הגופני לפסיכיאטרי, ובין הילדים למשפחותיהם. נסיונו הרב־צדדי בעבודה עם ילדים והוריהם בא לביטוי בלשון עניינית ופשוטה. עיקרו של הספר הוא כמתן חיזוק להורים, תוך הזמנה לפתיחות ולקשב. המחבר מציג לפני ההורים עובדות יסוד בחיי הילד, מהיותו ברחם אמו ועד לבגרותו הגופנית, הרגשית, המינית והחברתית.

ויניקוט מנסה להסב את תשומת לב הקוראים לתרומה העצומה לפרט ולחברה, שתורמת האם הטובה, הרגילה, בסיוע בעלה, לגידולו ולחינוכו של תינוק בריא, חיוני ויוצר. תרומה זאת מתבצעת בפשטות, על־ידי מסירותה של האם לתינוקה. ויניקוט איננו מציע מתכונים של "עשה" או "אל תעשה". מתכונים פלסטיים מתאימים, אולי, לבתי־מרקחת, וקשה ליישם אותם בחיי יום יום. המחבר יודע, כי הורים רבים סובלים מרגשות חרדה, אשמה ותסכול. אשמות אלה משבשים ומאבנים את שיקול דעתם הטבעי. כאשר ההורים מחפשים תשובות מתחכמות בפסיכולוגיה, חינוך ורפואה הם מאבדים את היסוד הטבעי של ההורות ואת הספונטניות.

הספר מעניק חיזוקים להורים והוא מוקדש ל"טיפול משפחתי" בלשון שווה לכל נפש, בסגנון פתוח ובגישה מתירנית. הספר מתחלק לשלושה. החלק הראשון, אם וילד, מטפל בהריון, לידה וגידול התינוק. ויניקוט חוזר ומדגיש את היחידה הסימביוטית "אם־ילד", כאשר האב ויתר בני המשפחה הם תומכים ועוזרים. החלק השני, המשפחה, מתאר ומסביר את מערכת היחסים המתפתחות בין הילד הגדל לבין סביבתו הקרובה ביותר, בין היתר מופיעים בחלק זה הפרקים "מה זה ילד נורמלי?" "הילד היחיד", "תאומים", "הילד והמין". החלק השלישי, העולם הסובב, מסביר מצבים תוך־משפחתיים, כמו פגישות ההורים והילד עם הגננת והגן, המשפחה, הילד ובית־הספר, איך להכין ילד לניתוח ולאשפוז בבית־חולים.

בסופו של חלק זה מצביע הרופא והפסיכיאטר על היבטים שונים בעבריינות נוער, ועל שורשי התוקפנות בגיל הנעורים. ספר זה ראה אור באנגלית בסוף שנות החמישים, אבל טעמו וחיוניותו לא פגו. קסמו של ויניקוט הוא בהצלחתו להכניס את הקורא, ההורה הממוצע, למעורבות עמוקה, רגשית ושכלית, בגדילת הילדים במשפחה. ויניקוט אינו מטיף מוסר. הוא מסביר מצבים בדרך עניינית ומציג עובדות יסוד משמעותיות. זהו ספר נלהב. מומלץ להורים מודרניים.

הרצליה רז

האנדרטה שמעצבנת את אוסטריה

יהודי הנאלץ — בהוראת הנאצים — לעמוד על ברכיו ולקרצף את הכביש, יהיה פסל לזכר קורבנות מלחה"ע ה־II, שיעמוד בקרבת בית־האופרה הוינאי. מחאות התושבים מתמקדות בשלב זה בפסל

תוכנית להקים אנדרטה גדולה לזכר קורבנות מלחה"ע ה־2 בקרבת בית האופרה נתקלת בהתנגדות נזעמת בבירת אוסטריה.

במרכז האנדרטה אמורה לעמוד דמות של יהודי, שנאצים מאלצים אותו לעמוד על ברכיו ולקרצף את הכביש (בעת שהגרמנים נכנסו לאוסטריה, במארס 1938, הכריחו התושבים המקומיים יהודים רבים להסיר מן הרחובות את סיסמאות התעמולה של המשטר הקודם שקראו למשאל־עם בעד עצמאות אוסטריה, שעריכתו נמנעה על־ידי הנאצים מבית ומחוץ).

"צריך לעודד כלבי רחוב להרים את רגליהם האחוריות על יד־זיכרון זה", נאמר באחד מעשרות המכתבים של אזרחים אנטישמיים, אשר פורסמו בעיתוני וינה.

מועצת העיר הסכימה ב־1983 פה אחד להקים את האנדרטה במשולש רק בלב הבירה, בין בית־האופרה, מוזיאון האלברטינה המפורסם לגרפיקה אירופית, ומלון זאכר. אך עתה, כאשר הפסל, אלפרד הרדליצקה, מתקרב להשלמת יצירתו, פתחו פוליטיקאים שמרנים וחוג אמצעי התקשורת במאבק חריף כדי להקים את האנדרטה במרכז העיר. האנדרטה, שתיכננה מגראניט, ברזל ואבן, תכלול שני עמודי גראניט בגובה של למעלה מ־5 מ', הפסל קורא להם "שער האלימות", ושיתנשאו מעל לדמותו של היהודי המושפל.

ראש העיר הסוציאליסטי של וינה, הלמוט צילק, אמר ש"אם האנדרטה תגרום הלם, הרי היא תמלא את שליחותה", אך הוא מודה שיהיה צורך בשמירה משטרתית מיוחדת עליה. הנה, למשל, צוירו לא־מכבר סיסמאות אנטישמיות על האנדרטה לזכרו של זיגמונד פרויד...

הרדליצקה הוא אחד הלוחמים הבולטים ביותר באוסטריה נגד הנשיא ואלדהיים. סוס עץ, עצים שפיסל כסמל לשירותו של ואלדהיים בצבא הנאצי, היה בשעתו מרכזו של הפגנה שנערכה בתביעה להתפטרות הנשיא. העיתון בעל התפוצה ההמונית "קרוננצייטונג" ו"פרסה" השמרני נאחזו בהערה של הפסל, לאמור "סטאלין לא היה דמות מיותרת בהיסטוריה". על אף העובדה שהרדליצקה עזב את המפלגה הקומוניסטית ב־1956, לאחר שבריה"מ דיכאה את ההתקוממות בהונגריה, מכנים אותו העיתונים הללו "סניגור על פשעי סטאלין", ואומרים שלא הוא צריך להקים אנדרטה לקורבנות הפאשיזם והמלחמה. ואולם הרדליצקה הכריז בראיון עם "רויטר": "העיר חשה שמראים לה את בבואתה במראה. האנדרטה מעצבנת את אוסטריה. אך אין לך דבר רחוק יותר מן הצורך שהארץ הזאת תתמודד עם עברה"...

פצצה בכיכר היימארקט

לאחר שנרתעה למעלה ממאה שנים מלהיזכר בדף אפל זה בתולדותיה, החליטה העיר שיקגו סוף־סוף לציין רשמית את מקום "מהומות היימארקט" (שוק החציר) — פרשת דרכים בתולדות תנועת העבודה. התקריה, בה התנגשו אלה עם אלה פועלים ושוטרים, הולידה אחד המשפטים המפורסמים ביותר בהיסטוריה של ארה"ב והפנתה את תשומת לב העולם לתנועת העבודה. בעקבותיה התארגנו פועלים בארה"ב ואירופה בתביעה ליום עבודה של 8 שעות, וקבעו את האחד במאי כחג הפועלים הבינלאומי.

ב־4 במאי 1886 התפוצצה פצצה בכיכר היימארקט, אשר בה התכנסו פועלים לעצרת מחאה נגד רצח שני פועלים על־ידי המשטרה ביום שלפני כן. בתוהו ובוהו שהשתרר נהרגו לפחות שבעה שוטרים ושני אזרחים, ועשרות נפצעו. שמונה עסקני פועלים, רובם ילידי גרמניה, הורשעו באשמת קשר לרצח והסתה לאלימות. חמישה מהם נדונו למיתה, ומן הללו ארבעה הוצאו להורג ואחד מת בכלא בנסיבות מסתוריות. ב־1893 חנן מושל אילינוי, ג'ון אלטגלד, את כל השלושה שנותרו בחיים, בכנותו את המשפט "משפט מתפרע"...

הפרשה הולידה מחלוקת מרה שנמשכה עשרות שנים, בין אלה שראו בה סמל לאיום על חוק וסדר, ובין תומכי תנועת העבודה הרואים בנאשמים השפוטים קדושים מעונים למען זכויות העובדים.

בגלל המחלוקת נשארו מאורעות היימארקט נושא פוליטי "לוהט", גם על־ידי ראשי העיר שיקגו סירבו להיכנס לציונם. אך הזמנים שינו את הלכי הרוח: בחודש שעבר החליטה הוועדה לציון אתרים היסטוריים בשיקגו להתחיל בהליכי הכרה במקום המאורעות כאתר כזה, של המהומות.

המאורעות אלו עוררו את תשומת לבם של ארגוני פועלים באירופה, אשר לפי הצעת המנהיג המקצועי האמריקני, סמואל גומפרס, החליטו ב־1889 לחוג החל מן השנה הקרובה את ה־1 במאי כחג העבודה. לבסוף אימצו ... האמריקנית.

כיום מקום המהומות הוא שטח מוזנח ופנוי, מלא אשפה. אך ברגע שיוכר כאתר היסטורי, יינטע בו גן עירוני ובמרכזו אנדרטה לזכר שפוטי היימארקט. אך אף־על־פי שבמועצת העיר יצביעו, קרוב לוודאי, פה אחד בעד ההצעה, הרי לא נעלמה עדיין לחלוטין ההתנגדות לתוכנית. ג'ון דיניז, נשיא העמותה למען המשטרה בשיקגו, אמר שחברי העמותה סבורים כי אנדרטה למאורע "יציין את זכרם של רוצחי שוטרים", וזאת למרות ההוכחות שכל השוטרים, שנהרגו בתקרית — פרט לאחד — נפגעו מכדורי המשטרה עצמה...

זמן קצר לאחר התקרית הקימה העיר במקום פסל לזכר השוטרים שהסתערו על העצרת בהיימארקט, אך זה פוצץ פעמיים, ב־1969 וב־1970. המשטרה האשימה קבוצות שמאליות במעשה, אך לא הצליחה להביא הוכחות לכך. הפסל מוחזק כיום במחסן.

הקמת הפסל תהווה הכרה במאורעות היימארקט לאחר מאבק שנמשך 20 שנה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי

תמר רמת־נגב

הערבה התיכונה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית תמר רמת־נגב הופקדה תכנית הנקראת מס' 223/02/10 — מושב עין תמר ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית:

א. תיאום שטח פתוח של הישוב. ב. קביעת אזורים ועתודות קרקע לשימושים שונים בתחום התכנית. ג. התוויית רשת דרכים למיניהן וסוגן. ד. קביעת הוראות בניה שונות המסדירות מגורי אדם, מבני ציבור מבני מלאכה ותעשיה ומבני משק באזורים בהם מותרת הבניה. ה. קביעת הוראות לטיפוח שטחי נוי ולהסדרת השימוש בשטחים ציבוריים אחרים קביעת תנאים, תנויות ושלבים של פיתוח שיחייבו מבצעי התכנית.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

שטח התכנית 328 דונם מקום: מושב עין תמר.

כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית, ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתבססת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מכתב כב' קדושת אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש לראשית שנת תשמ"ט

(תרגום חפשי)

ב"ה, ערב שבת קודש שובה,
וא"ו תשרי ה' תשמ"ט
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבואנו עתה מראש־השנה, ובעמדנו בימים הראשונים של השנה, שהיא ודאי שנה מבורכת עבור כל יהודי, גבר ואשה וילד, ועבור כלל ישראל.

– ראוי להתעכב על השוני והיחוד של השנה, שהיא "שנת העיבור", שנה בת שלושה־עשר חדשים.

כבר הוסברה פעמים רבות המשמעות של שנת־העיבור:

הלוח היהודי, הקובע את כל הזמנים והחגים בשנה, קשור במהלך הלבנה וכן בתקופות התלויות במהלך החמה. שנת הלבנה "מפגרת" באחד־עשר ימים בערך לגבי שנת החמה. משום כך מונהגת מדי שנתיים־שלוש שנת־עיבור, היתירה בחודש שלם, כדי להשלים את הזמן (כך שכל חג יחול במועדו הנכון: חג הפסח – בחודש האביב, חג הסוכות – בחודש האסיף וכו').

מכך נובעת הוראה פשוטה, שהיא אקטואלית במיוחד בימים אלה של "עשרת ימי תשובה", והיא – שלכל יהודי הוענקו כוחות כדי להשלים ולמלא את הימים אשר, מאיזו סיבה שהיא, לא נוצלו בשלימות בענייני יהדות, תורה ומצוות. יתר על כן: אפילו ענינים במחשבה, דיבור ומעשה בפועל, שלא היו כראוי – הרי בהחלטה מתאימה ובתוקף הראוי אפשר לתקן ולהשלים את כולם.

והדבר זה מבטא את גדלותו של היהודי, שיש בכוחו לשלוט על הזמן. בדרך כלל אין אדם שליט על הזמן שחלף, אבל ליהודי ישנה האפשרות להשלים את כל מה שהחסיר בעבר. כלומר – לא זו בלבד שהוא מסוגל לשנות את מצבו מכאן ולהבא, שמהיום והלאה יהי' צדיק, אלא הוא מסוגל אף לתקן את העבר.

יתר על כן: כאמור, ההבדל בין שנת־לבנה לשנת־חמה הוא בערך אחד־עשר ימים. ולמרות זאת כאשר צריכים להשוות את שני אופני מנין השנים – מוסיפים חודש מלא, שעל־ידי כך ממלאים לא רק את החסרון בשנה הקודמת (הסמוכה), כי אם גם של השנה (או השנים) שלפני כן. וכך גם ביחס לכוח התשובה. שהיא מסוגלת לתקן אפילו את מה שנחסר בעבר ה"רחוק".

ענין עמוק יותר בדבר:

שנת־העיבור מלמדת אותנו, שליהודי ניתן כוח לשלוט על הזמן, לא רק ביחס למעשים שלו (כלומר, את אשר פעל בעבודת ה' שלו), כי אם אפילו ביחס לסדרי הזמן שקבע הקב"ה בעולם, ששנת־הלבנה תהיה פחותה משנת החמה. יתר על כן: הסדר הזה, ששנת־הלבנה תהיה קטנה משנת־החמה, מהווה "מילתא בטעמא" (דבר שיש לו טעם), כמו שחז"ל אומרים שבגלל קטרוג הלבנה, שטענה: "אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד", ציווה הקב"ה על הלבנה: "לכי ומעטי את עצמך". ולמרות זאת ציווה הקב"ה את בני ישראל לקיים את מצוות "עיבור שנים", שמזמן לזמן משנים בני ישראל את הסדר הזה, ומביאים לידי כך ששנת הלבנה תהיה גדולה משנת החמה.

דבר זה מדגיש עוד יותר את גדלותם של בני ישראל: חז"ל אומרים על הפסוק "אשר ברא אלוקים לעשות": "לעשות־לתקן". שהקב"ה ברא את העולם באופן שבני ישראל צריכים לתקן אותו. באה מצוות עיבור שנים ומלמדת אותנו כי הכוח "לעשות־לתקן" של היהודי הוא בנוגע לכל פרט בבריאה. ולא רק בדברים שמלכתחילה נבראו על־ידי הקב"ה בחסרון כדי שיהודי יתקן אותם. אלא גם בענינים כאלה שהקב"ה בעצמו שינה אותם לאחר בריאתם – נותן הקב"ה ליהודי את הכוח (וממילא – את התפקיד) ליצור ולהכניס שלימות גם בתוך (חלק מן) ענינים אלה.

* * *

והמעשה הוא העיקר: כבר הוסבר פעמים רבות בדבר הסגולה המיוחדת של השנה החולפת, שהיתה שנת "תשמח" ו"תשמח" ושנת "הקהל". ובכן, בנוסף לכך שוודאי צריכות כל הפעולות של "תשמח" ו"תשמח" ו"הקהל" להימשך, ואדרבא בהיקף גדול וגבוה יותר בהתאם לציווי של "מעלין בקודש". שבכל עניני קדושה צריכים תמיד להתרומם מעלה מעלה – הרי עם הכניסה משנה זו מיד לשנת העיבור ישנו כוח גדול יותר. שכל השנה החדשה, מיד מראשיתה, תשלים ותמלא את פעולות השנה הקודמת.

* * *

ויהי רצון, שבעמדנו בעשרת ימי תשובה, שבהם מקבלים החלטות טובות באשר לשנה החדשה המיוחדת – יחד עם עשי' (נוספת) של חשבון־צדק על העבר בקשר לשנה הקודמת – ינוצלו כל הכוחות שהקב"ה מעניק בכלל, ובשנת העיבור במיוחד. במלוא המידה. והרי – "אין לך דבר העומד בפני התשובה". אין דבר העלול ח"ו להפריע בזה ליהודי והוא מצליח בשלימות ההצלחה בכל האמור.

וה"שובה ישראל" מביא את "מיד הן נגאלין". בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו. ומתקיימת מיד ההבטחה והיעוד: "ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון".

בכבוד ובברכת חתימה וגמר חתימה טובה

מנחם שניאורסאהן

ערב שבת קודש: שהוכפל כי טוב – בראשית א, כה, שם, לא. חזקוני עה"פ שם, לא. וראה רמב"ן שם. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 641 הערה ר"ה עש"ק.
ולהעיר אשר שירו של יום זה (ה' מלך גאות לבש גו' – תהלים מזמור צג) שייך לר"ה – ע"פ דרשת חז"ל (פדר"א פי"א), שביום שנברא אדם הראשון (בראש־השנה) המליך עליו (ועל כל הבריות) את הקב"ה ואמר ה' מלך גאות לבש וכו'.
ערב שבת קודש שובה: להעיר מאגה"ת לאדה"ז ספ"י: עצה היעוצה להקדים בחי' תשובה תתאה כו' לפני יום השבת כו' שהשבת היא בחי' תשובה עילאה ושב"ת אותיות תש"ב. ובמאמרי אדמו"ר האמצעי דברים כרך ד' (ע' א'קפ. א'קפג) "שבת אותיות תשב חסר ה"א תתאה".
ערב שבת קודש, ה'תשמ"ט: ראה לקו"ש שם הערה ד"ה עש"ק. ה'תשמ"ט. שבת קודש שובה: ראה לקו"ש חי"ד (ע' 144 הערה 9) מקורות לב' השמות "שבת תשובה", "שבת שובה".
וא"ו תשרי: יום הסתלקות של אמי מורתי הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, נסתלקה שבת תשובה בעת עלות המנחה שנת תשכ"ה.
ה'תשמ"ט: להעיר אשר בערב ראש השנה זה התחילה שנת המאתיים להולדת אדמו"ר הצ"צ – נולד ביום כ"ט אלול שנת ה'תקמ"ט, ערב ראש השנה ה'תק"נ – מספר מאתיים נתבאר בהתוועדות יום ב' דר"ה שנה זו, (עפ"י אוה"ת לאדה"ז שה"ש עה"פ ומאתיים לנוטרים – כרך ב ע' תשסא ואילך). תשמ"ט: להעיר מהרמז בסימנה של שנת תשמ"ט – "ואשר יהי' לך את אחיך תשמט ידיך" (ראה טור ג), שבה מרומז שהקב"ה משמט כל החובות דבנ"י ("אחיך", שנקראו אחים למקום. כמ"ש "למען אחי ורעי גו'" – תהלים קכב, ח. סהר"ר פ"ה, ח (בתחילתה). זח"ב קסב, רצ"א, ועוד), וכשבטלה סיבת הגלות וה"חובות" דבנ"י, ("חטאינו") בטל המסובב, הגלות, ובאה הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד.
ודאי כו': ראה טור או"ח הל' ר"ה סתקפ"א, מירושלמי ר"ה פ"א ה"ג. וראה אגה"ת רפי"א (ק, רע"א) האמונה והבטחון להיות נכון לבו בטוח בה' כו'.
וראה לקו"ש חי"ט ע' 565, ובהערות שם.
שנת העיבור: הנקראת בתורה בשם "שנה תמימה" – בהר כה, ל. ערכין לא, א (במשנה). רמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב ה"ה. וראה אוה"ת להצ"צ (יהל אור) לתהלים יט, ח (ס"ר וס"ח – ע' סרח).
שנת העיבור: להעיר מספר השיחות ה'תש"ג ע' 191 "חסידים הראשונים האבן געהאט בקבלה, אז אין א שנה מעוברת איז די' עבודת הרביים זי"ע אנדערש ווי אין א שנה פשוטה".
חמה לבנה: להעיר מתורת הה"מ בענין "ועינינו מאירות כשמש וכירח" – אוה"ת (הוצאת קה"ת), פה, ר (ס' רצו). אוה"ת דרושים לר"ה ע' א'ת ואילך. וראה גם מאמרי אדה"ז על מארז"ל (תפילה) ע' תס ואילך, ועוד.
באחד עשר ימים בערך: רמב"ם ריש הל' קידוש החודש (פ"א ה"ב): וכמה יתרה שנת החמה על שנת הלבנה קרוב מאחד עשר יום. ובפירוט יותר – שם פ"ו ה"ד: נמצא תוספת שנת החמה על שנת הלבנה עשרה ימים ואחת ועשרים שעות ומאתים וארבעה חלקים – ויש מי שאמר (תקופת רב אדא). תוספת שנת החמה על שנת הלבנה י' ימים וכ"א שעה וקכ"א חלק ומ"ח רגע" (שם פ"י ה"א).
מדי שנתיים־שלוש: ראה רמב"ם שם פ"ו הי"א: השבע שנים המעוברות שבכל מחזור ומחזור ("כל תשע עשרה שנה שיהיו מהן שבע שנים מעוברות ושתים עשרה פשוטות נקרא מחזור (קטן) – שם ה"י)... הם שנה שלישית מן המחזור וששית ושמינית ושנת אחת עשרה ושנת ארבע עשרה ושנה שבע עשרה ושנת י"ט.
בחודש שלם: דחודש העיבור למ"ד יום – רמב"ם הל' קידוש החודש פ"ח ה"ה (וראה "פירוש" שם פ"ד ה"א). טאו"ח סתכ"ח שכל חג במועדו הנכון: חג הפסח... האביב, חג הסוכות... האסיף: משפטים כג, טו־טז. תשא לד, יח. שם, כב. ראה טז, א. שם, יג. סנהדרין יג, ב. ר"ה כא, א. רמב"ם שם פ"ד ה"א. – הביאור לזה שהמועדים נקבעו בזמני התבואה – ראה בארוכה אוה"ת משפטים ע' א'קפ ואילך. ד"ה כי תבואו גו' ושבתה: ד"ה קדש ישראל לה' תר"ל (סה"מ תר"ל ע' קלב ואילך. שם ע' רה ואילך).
עשרת ימי תשובה: ראה כש"ס (הוצאת קה"ת) סי' של (מח, ד). להשלים ולמלא: ראה במקומות שהובא באוה"ת לך לך עה"פ "ומלכי צדק מלך שלם" (עו, ב ואילך), ובכ"מ.
אפילו.. ומעשה בפועל: עיין ל"ת להאריז"ל לתהלים לב. ס' הליקוטים שם. היהודי... בכוחו לשלוט על הזמן: להעיר גם מדרשת חז"ל עה"פ (תהלים נז, ג) לא־ל גומר עלי – ירושלמי כתובות פ"א ה"ב. הובא בש"ך (ושו"ע אדה"ז) יו"ד סקפ"ט ס"ק יג (וס"ק כג). וראה שמו"ר פט"ו, ב. דב"ר פ"ב, יד. ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג. המשך תרס"ו ס"ע שיו ואילך.
בדרך כלל... אבל ליהודי... לתקן את העבר: ראה בכ"ז לקו"ש ח"ו ס"ע 53 ואילך, ובהערות שם.
לתקן את העבר מתקן ויין רעם עבר: כמחז"ל שע"י תשובה מאהבה "נעקר עונו מתחלתו" (פרש"י ד"ה מכאן, יומא פו, סע"א) "וזדונות נעשות לו כזכיות" (יומא שם, ב).
שחז"ל אומרים: חז"ל ואגדו חולין ס, ב. פרש"י עה"פ בראשית א', טז. מדרש "כונן" (הובא גם בתו"ש עה"פ – אות תרמה).
קטרוגי הלבנה: בחולין שם: אמרה ירח, אבל כ"ה בפרש"י שם: על שקטרגה ואמרה. ועד"ז במדרש "כונן" שם: עד שקטרגה הלבנה הואיל וקטרגת עליו. אי אפשר: בגמ' שם "אפשר", כלומר בתמי'. אבל בפרש"י שם: אי אפשר, וכ"ה ב"דקדוקי סופרים" לחולין שם, רי"ף ריש מסכת שבועות.
מצות עיבור שנים: סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קנג, ובכ"מ, ולהעיר שהעיבור נאמר "סוד העיבור", וראה רמב"ם שם פי"א ה"ד. ובירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב: בסוד עמי לא יהיו זה עיבור. נתבאר בלקוטי לוי"צ לפסוקים כו' ע' קשו.
חז"ל אומרים: ראה ב"ר פי"א, ובפרש"י לשם. וראה פרש"י עה"פ (בראשית א', ז) ויעש אלקים את הרקיע: תקנו על עמדו, והוא עשייתו, כמו ועשתה את צפרני' (תצא כא, יב). ובאוה"ת עה"פ (כרך ג תקיד, א), פי' זוהר לעשות לתקן כו"א ועשתה את צפרניה כו'. ועיי"ש בארוכה.
אשר... לעשות: בראשית ב, ג.
והמעשה הוא העיקר: אבות פ"א מי"ז, תקו"ז תנ"ב (פו, סע"א). ת"ס (צג, ב). ת"ע (קלג, ב. קלה, א)
מעלין בקודש: ברכות כח, א', וש"נ.
אין לך דבר העומד בפני התשובה: ירושלמי פאה פ"א ה"א (ד, ב). רמב"ם הל' תשובה ספ"ג. זח"ב קו, א. מדרש הנעלם בז"ח ס"פ בראשית (יט, ד), ועוד. ועד "והשובה ישראל" מבוא את "מיד הן נגאלין": רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה: הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין. שובה ישראל: הושע יד, ב: – והתחלת וראש ההפטרה דשבת שובה (שעש"ש נק' "שבת שובה" – ראה הנסמן לעיל הערה ד"ה שבת קודש שובה). והיעוד: תהלים פז, ה.

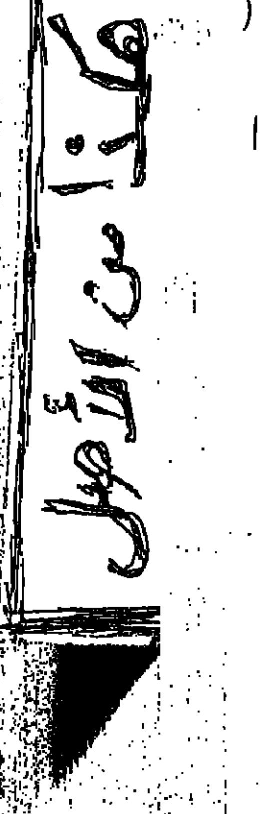

קלט פלט
דן בר

מאגר מסווג

יו"ר האיגוד לעיבוד אינפורמציה פנה ליועץ המשפטי לממשלה והתריע לפניו מפני שימוש לרעה בפרטי מידע של „הבזק" למפלגות.

לדבריו של עזרא בר־כוכב תיתכן אפשרות של פגיעה בפרטיות. מהיבט מקצועי יש חשש, מציין בר־כוכב, של שימוש לרעה בפרטים המכילים מידע בצורות שונות ובחתכים שונים. יו"ר איל"א מדגיש עוד כי מכירת פרטי המידע של „הבזק" עלולה ליצור תקדים של מכירת סרטים מגנטיים שמכילים מידע המצוי רק בידי הרשויות הממלכתיות.

מבין כל המפלגות ר"צ היא עד כה המפלגה היחידה שפנתה אל רשם מאגרי המידע במשרד המשפטים כדי לקבל אישור, כפי שדרוש בחוק להפעלת מאגר מידע. עד כה לא הצטרפו מפלגות נוספות ליוזמה זו.

בחירות גם באיל"א

הבחירות לאיל"א ייתקיימו עד 26 באוקטובר וייערכו באמצעות הדואר. 58 מנהלים ואנשי מקצוע בענף המחשבים הגישו את מועמדותם לחברות במועצה בת 28 חברים.

השנה גדל מספר המועמדים בכ־30 אחוזים לעומת השנה שעברה. בין המועמדים בולטת מועמדותם של ראשי הענף ובהם מנכ"ל חברת אי.בי.אם ישראל, יהושע מאור, מנכ"ל דיגיטל, ישראל גיל וייזר, מפקד ממר"מ, אלוף משנה אלי גונן, ומנכ"ל בית התוכנה הגדול של חברת תק"ם, יחזקאל זעירא.

מבין 28 חברי המועצה ייבחר גם יו"ר הארגון. סיכויים טובים להיבחר לתפקיד זה יש למיכה חנני שכיהן כבר בעבר בתפקיד זה, משה נדיר, מנהל אגף המחשבים של בנק לאומי, אלי גונן ועמירם שור.

צלצל, וקבל מצע

חברת טלמסר, המספקת שירות קבלת הודעות טלפוני ממוחשב, מפעילה שירות חדש לקראת הבחירות: תיבות מידע טלפוניות. באמצעות תיבות המידע הטלפוניות, יכולים אזרחים להתקשר למספרי טלפון נתונים, ולשמוע את עיקרי המצע, את קולות נבחרי המפלגה ותוכניות הפעולה של המפלגה המפעילה את השירות.

לראשונה במערכת בחירות יכול הציבור להגיב ישירות למסרים המופנים אליו והמפלגה יכולה לעמוד על הלכי הרוח בציבור ולהדק את הקשר עימו. מפלגה ראשונה, העושה שימוש בתיבות טלמסר לתעמולת בחירות היא מפלגת העבודה: תיבת טלמסר שמספר הטלפון שלה הוא 03־5131988 משמשת להשמעת תעמולה ותיבה נוספת שמספרה 03־5131989 משמשת לקבלת תגובות מוקלטות מן המאזינים.

העיקרון שעליו מבוסס שירות התעמולה הטלפוני, הוא שכל מספר טלפון מייצג נושא אחר: כלכלה, ביטחון, חברה, דת וכו'. היתרון העיקרי הטמון בשירות החדש, הוא בעובדה שמאזינים רבים יכולים להתקשר בבת אחת לאותו מספר טלפון — מבלי שישמעו צליל תפוס.

לרשות חברת טלמסר עומדים אלפי מספרי טלפון, להקצאה למפלגות והיא מאפשרת בחינה סטאטיסטית של כמות המתקשרים, שעות ההתקשרות ועוד. תיבות המידע הטלפוניות אינן מוגבלות באורך המידע המוקלט בן וניתן לשנות ולהקליט מחדש את הטקסט מכל מכשיר טלפון רגיל.

התייעלות נושאת פירות

צעדי התייעלות, שנקטה חברת פיברוניקס בתחילת השנה [illegible] פירות, כך מתברר מתוצאות הרבעון השני של השנה. בשלושת החודשים של הרבעון זה הרוויחה החברה 858 אלף דולר, לעומת הפסד של 660 אלף דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות החברה הסתכמו בתקופה זו ב־10,420,000 דולר, גידול של כעשרים אחוזים לתקופה המקבילה אשתקד.

מנכ"ל החברה, צבי אקסלרוד, אמר כי ההפסדים בשנתיים האחרונות הובילו את החברה לארגון מחדש.

לדבריו, הפסדי פיברוניקס נגרמו בגלל קשיים בשוק האמריקאי הנובעים מתחרות חריפה ועקב קשיים במשק הישראלי הנובעים מהקפאת שער החליפין. צעדי ההתייעלות שנקטה החברה הביאו לתפוקה מוגברת של העובדים. ב־1986 הסתכמו המכירות לעובד ב־50 אלף דולרים והשנה מקווים להגיע ל־65 אלף דולר לעובד. לאחרונה זכתה החברה בכמה מכרזים יוקרתיים באירופה. בין היתר מדובר ברשת פיינקס שתחובר [illegible] האוטוסטרדות באיטליה ותעביר נתונים באור. [illegible] רשת זו תאפשר ליישם פתרונות מתוחכמים ביותר למכוניות מסוג חדש.

דואר אלקטרוני

דוברי המערך והליכוד החלו להשתמש לאחרונה ברשת הדואר האלקטרוני של עורך רשת זהב להעברת מידע לכתבים לענייני מפלגות של העיתונים השונים.

מיכל כהן, דוברת מפלגת העבודה, מסרה כי השימוש בדואר האלקטרוני מאפשר שיגור הודעות לעיתונות בכל שעה משעות היום והלילה. מרבית העיתונאים נעזרים במחשבים אישיים המותקנים בבתיהם, והדואר האלקטרוני הפך, כלי המייעל את עבודת הדובר והעתונאים כאחד.

דני נוה, דובר הליכוד, מסר כי הפצת המסרים בעזרת הדואר האלקטרוני מייעלת את העבודה לאור מספרם הגדול של הדיווחים הנשלחים מהמטה ערב הבחירות.

הכרזתה של יב"מ על גרסת MUMPS למחשבי יב"מ מאפשרת שיתוף פעולה עם חברת ניקוב מחשבים בהתבסס על טכנולוגיה זו. שי ראובני, מנכ"ל ניקוב מחשבים, אמר, כי יתרונה המובהק של טכנולוגיית MUMPS היא באפשרות ליישם תוכנה שנבנתה באמצעותה על מיגוון רחב של מחשבים. ניקוב ניצלה במערכות התוכנה שפיתחה את היכולת המובהקת של MUMPS לאפשר ריבוי משתמשים תוך שימוש במסופים פשוטים וללא צורך ברשתות תקשורת מקומיות. יכולת זו היא בעלת השלכות כלכליות על משתמש הקצה, החוסך עלות רשתות תקשורת וציוד קצה יקר. ראובני, הוסיף כי טכנולוגיה זו אומצה בישראל על־ידי כמה בתי תוכנה וכמה התקנות של מערכות יישומיות [illegible] על טכנולוגיה זו מגיע לכ־500. בתמונה מימין מנכ"ל ניקוב ת"א, שי ראובני עם מנכ"ל יב"מ ישראל, יהושע מאור.

ההסתדרות:

קיבוע שער החליפין — מזיק

העוגן של המדיניות הכלכלית של הממשלה הוא קיבוע שער החליפין — נאמר בתזכיר שהוגש אתמול למזכ"ל ההסתדרות קיסר ולחברי הוועדה המרכזת. לדעת מחברי התזכיר — ד"ר ר. נתנזון ונ. בן־דור מהמכון למחקר כלכלי־חברתי של ההסתדרות — הקיבוע מעורר בעיות, כיוון שהאינפלציה בישראל גבוהה בהשוואה למדינות מפותחות אחרות.

לדבריהם, הקיבוע הביא לאי־התאמה במערכות המחירים השונות, כמו מחיר הכסף, דהיינו הריבית; עלות העבודה; מחיר תשומות הגלם ומוצרי השקעה מיובאים הנקבעים על־ידי שער החליפין — גורמים לאורך זמן לעיוותים מצטברים, שלדעת מחברי התזכיר מחייבים התאמות שלא בוצעו.

הם מזכירים, כי ההתאמה האחרונה התבצעה בחודש ינואר 87' ומאז נוצרו עיוותים שלא תוקנו והביאו לכך שבמחצית השנייה של 88' נוצר אי־וראות לגבי המשך המדיניות הכלכלית. מדיניות, המתבססת על יחס קבוע בין ערכו של השקל לבין ערכו של סל המטבעות. רמת ריבית ריאלית גבוהה, המשמשת אמצעי למדיניות מוניטרית מרסנת. מדיניות תקציבית מרסנת, בעיקר בתחומי הרווחה, השכר והפיתוח.

המחברים מציינים, כי המדיניות הכלכלית של הממשלה מתבססת על הורדת נטל המס בסקטור העסקי, על־ידי הפחתת עלות העבודה וביטול מס יסף והורדת מס מעסיקים, ובמקביל הפחתת נטל המס הישיר לשכבות בעלות שכר גבוה. הממשלה אישרה הפשרה של הקפאת המחירים במספר מוצרים, הקפאה שהיתה מאבני היסוד בתכניתה הכלכלית. הממשלה אף ביטלה את הפיקוח על המוצרים שיצאו מהקפאה.

הגרעון יגדל

ההוצאות המקומיות של הממשלה — שכר, קניות, סובסידיות ותשלומי העברה במונחי תוצר — משקפים לדבריהם ירידה מרמה של למעלה מ־40 אחוזי תוצר בתחילת שנות ה־80' לרמה של כ־35 אחוזי תוצר בשנים 1987/88. תשלומי הריבית של הממשלה הסתכמו בשנים 1987/88 בכ־5 אחוזי תוצר.

ההכנסות ממיסים מראים עלייה בגבייה, מ־33 אחוזי תוצר בתחילת שנות ה־80' לרמה של 38 אחוזי תוצר בשנתיים האחרונות. הגרעון הממשלתי, כולל תשלומי ריבית, ירד בשנתיים האחרונות בשיעור ניכר, מכ־13 אחוזי תוצר בשנת 84/85 לאחוז אחד ב־86/87 ול־2 אחוזי תוצר בשנים 87/88.

הנתונים הראשונים של 88 מצביעים לדברי מחברי התזכיר, על המשך המגמה של השנתיים האחרונות. הם מדגישים כי שנת הבחירות, וההוצאות הבטחוניות הגדולות בשטחים, מצביעים על־כך שהממשלה תמשיך בתקציב גרעוני גם בשנה הבאה. לדעתם, לא ייעשו מהלכים נוספים בכיוון צמצום הגרעון או הורדת האינפלציה.

תיסוף השקל

החל מינואר 87' שער החליפין של השקל קפוא, למעט תנודות קלות שחלו כתוצאה משינויים בשערי החליפין ואשר שיקפו את המגמה של התחזקות המטבעות האירופיים, היין היפאני והיחלשות הדולר. המחברים מציינים, כי עליות המחירים בארץ גבוהות מעליות המחירים במדינות שעימן מתנהל רוב סחר החוץ של ישראל, ואלה הביאו לתיסוף ריאלי של השקל לעומת הדולר. לעומת זאת פוחת השקל ריאלית לעומת המטבעות האירופיים.

קיבוע שער החליפין הביא, לדבריהם, לזרימת מט"ח. לדעתם, כל זמן שהציבור מאמין כי לא יהיה פיחות, כדאי לפרטים ולחברות בעלות פקדונות מט"ח בחו"ל להפקידו בארץ בשער ריבית נומינלית, שהיא גבוהה יחסית לשער הריבית בחו"ל. כתוצאה מזרימת המט"ח והמרתו לשקלים גדלו יתרות המזומנים שבידי הציבור. כמות הכסף [illegible] הציבור גדלה משנת 1985 ל־1986 [illegible] אחוז. בין 1986 ל־1987 גדלה [illegible] ב־17 אחוז נוספים. יתרות מט"ח [illegible] מיליארד דולר, בתחילת 87', לכ־[illegible] דולר בתחילת 88'.

הריבית לא תרד

החל מראשית שנת 1986 נשארה ריבית החח"ד ברמה ממוצעת של 3.4% — [illegible] אחוזים לחודש. המחברים מציינים, כי [illegible] בשערי ריבית גבוהים מאד בהשוואה [illegible] הממוצעת בעולם. לדעתם, [illegible] הפנימי של הממשלה, ומדובר [illegible] מיליארד ש"ח פריון, לא יאפשר [illegible] להוריד את שערי הריבית לרמה [illegible] לדעתם, מצב זה דווקא ייאלץ את [illegible] לשמור על רמת ריבית גבוהה, כדי [illegible] הכספים הדרושים לה.

אין שינוי מבני

ברבע השני של 88' הגיע מספר המובטלים [illegible] 6 ימים בחודש ויותר לכ־18 אלף איש, [illegible] של 22 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עלייה בשיעור דומה [illegible] נרשמה בהשוואה לרבע הראשון של [illegible] מספר דורשי העבודה הגיע ברבע השני [illegible] 88' ל־39 אלף ואילו במספר ההזמנות [illegible] חלה ירידה של כ־5 אחוזים. ניתן להסביר [illegible] העלייה במספר המובטלים בירידה של [illegible] התעשייתי, בגלל הקטנת המכירות [illegible] כתוצאה מהאינתיפאדה. מדובר בירידה [illegible] 3.5 אחוזים במדד הייצור התעשייתי [illegible] לרבע האחרון של 87'. הירידה מתחלקת [illegible] ענפי הטקסטיל, המזון, גומי ופלסטיקה [illegible]

לעומת הירידות בענפי התעשייה והחקלאות פורח ענף השירותים [illegible] והפיננסיים. מחירי השירותים [illegible] והפיננסיים עלו בשיעור הגבוה [illegible] המחירים הכללית. כתוצאה מכך, עלה [illegible] העובדים בענפים אלה מעל לממוצע [illegible] כן עלה מספר המועסקים בכ־9 אחוזים [illegible] מספר המועסקים בענפים אלה בשנת [illegible] בין ינואר לסוף יולי 88' עלו מחירי השירותים העסקיים ב־21 אחוז לעומת [illegible] המקבילה אשתקד. בשירותים האישיים [illegible] הגידול לכ־30 אחוז. בדיור לכ־16 אחוז [illegible] התוצרת התעשייתית והחקלאית עלו [illegible] אחוז.

מספר המועסקים בשירותים הציבוריים במחצית הראשונה של 88' היה כ־[illegible] איש, לעומת יותר מ־404 אלף בכל 1987. בשירותים הפיננסיים — כ־146 אלף לעומת 134.3 בכל שנת 1987. בשירותים האישיים — 97.4 אלף במחצית הראשונה של 88', לעומת 89 אלף בכל 1987. בבינוי — 73.6 אלף, לעומת כ־68 אלף אשתקד. בתעשייה — 317 אלף במחצית הראשונה של 88', לעומת יותר מ־328 אלף אשתקד, [illegible] ירידה של 4 אחוזים. בחקלאות ירדה [illegible] אחוזים. ב־1987 היה מספר העובדים [illegible] ובמחצית הראשונה של 88' ירד מספר העובדים ל־66.5 אלף. נתונים אלה [illegible] התפלגות התעסוקה, כלומר העלייה [illegible] העבודה בשירותים והירידה במספר המועסקים בתעשייה, מצביעים לדברי [illegible] נתנזון על מגמה מסוכנת למשק.

חיים מרגלית

הצלחת המדיניות

עוברים מהייצור לשירותים

12 אלף עובדים חדשים נתוספו לשירותים, בעוד שבתעשייה פחת מספרם ב־5,600 — מסר חוי גוטמן, ראש אגף כלכלה וסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים, על סמך נתונים שפרסמה באחרונה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

לדבריו, קשה להבין את הגידול במספר העובדים בשירות הציבורי, שקלט פי שניים עובדים מאלה שנפלטו מהתעשייה, בעוד הממשלה מטיפה לתעשיינים להתייעל. לדעתו, הנתונים מבטאים את המדיניות הכלכלית של הממשלה, המעדיפה את המגזר העסקי על פני המגזר היצרני. גוטמן מציין את העלייה בשכר בענפי השירותים, מעל לשכר הממוצע בתעשייה, שלדבריו תביא לשינויים מבניים במשק, המתבטא בגידול הצריכה השוטפת, עליית היבוא והירידה החדה בחיסכון הפרטי.

עוד הוא מציין, כי עזיבת העובדים את התעשייה אינה משקפת התייעלות — היא מצביעה על המצב הקשה בו נתונה התעשייה. בין העוזבים, בעלי מקצוע המחפשים תנאים יותר טובים. במצב הנוכחי, התעשייה אינה יכולה להציע להם זאת.

לפי הנתונים, אומר גוטמן, נתוספו למשק 55 אלף עובדים חדשים. הם נקלטו בענפים הבאים: 12 אלף בשירותים הציבוריים, כ־17 אלף בענפי המסחר ושירותי מזון, 15 אלף בשירותים פיננסיים, 11 אלף בשירותים אישיים. בענפי החקלאות קיימת ירידה במספר העובדים, הנאמדת בכ־6,300 איש.

ח.מ.

מבזקים כלכליים

הקבלנים לא ישלמו

■ חברת החשמל הודיעה לקבלנים כי היא מעלה ב־17 אחוז את התשלום עבור חיבור חשמל למיבנים חדשים. התשלומים לחברת החשמל, שנקבעו לפני שנה, הם בין 880 ש"ח עבור חיבור, עד ל־4000 ש"ח. בתגובה להודעת חברת החשמל, הודיע מרכז הקבלנים כי הם לא ישלמו את ההעלאה. הקבלנים פנו למנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, והציעו כי חברת החשמל תנהג כמו „בזק", שקבעה תעריף תשלום עבור חיבור לרשת הטלפונים המבוסס על אזורי הארץ. דובר מרכז הקבלנים, צבי פרידמן, מסר כי מנכ"ל משרד האנרגיה קיבל באהדה את הצעתם. הבעיה היא, לדבריו, שחברת החשמל אדישה לדרישות הקבלנים, שלא קיבלו תשובה לפניותיהם.

הצלחה להנפקת חברת החשמל

■ הנפקת אגרות החוב הגדולה של חברת החשמל זכתה בהצלחה ניכרת, נמסר מהנהלת החברה, ובעקבות המיכרז ירדה עלות גיוס ההון, תוך ירידת התשואה מ־6% במחיר המינימום של 90 נקודות ל־5.7% במחיר של 92 נקודות שנקבע ע"פ תנאי ההנפקה.

החברה פרסמה תשקיף להנפקת אג"ח בסך כולל של כ־110 מיליון ש"ח, בשני שלבים. במיכרזו הראשון הוצעו 55 מיליון ש"ח, עם אפשרות להגדיל את ההקצאה ב־10 מיליון ש"ח נוספים בגין כל 0.6 אחוז מעל מחיר המינימום. עם סגירת הרשימה הסתבר, כי התקבלו 775 הזמנות, בערך נקוב של יותר מ־190 מיליון ש"ח. מחיר ההנפקה נקבע, כאמור, ל־92 אחוז, ונענו לכ־468 הזמנות שהתקבלו במחיר זה ובמחירים גבוהים יותר, בסכום כולל של 95 מיליון ש"ח. 383 מזמינים שהגישו בקשות במחיר גבוה ממחיר ההנפקה קיבלו את מלוא הזמנתם ולמזמינים במחיר ההנפקה הוקצו 2,547 אחוז מהזמנתם.

אסור להבטיח

■ המפקח על הבנקים בבנק ישראל פרסם הנחיות במסגרת הניהול התקין הקובעות, כי תאגיד בנקאי לא יבטיח תשואות לציבור המחזיק כספו בקרנות נאמנות או לחברים בקופות גמל. מהמפקח על הבנקים נמסר, כי בהתאם לנוהל הבנקאי התקין, אין תאגיד בנקאי רשאי להבטיח לציבור תשואה בקרנות הנאמנות ובקופות הגמל, כיוון שגופים אלו משקיעים כספם בנכסים שאין בהם תשואה קבועה ואין מקום לערבות של תאגיד בנקאי ללקוח המשקיע במסגרות אלה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

לפחות תנאים שווים

אין פירוק משק מרצון

בימים אלה הופיע סגן שר האוצר האמריקני פיטר מקפרסון בסימפוזיון על הסחר הבינלאומי, בו סקר את עיקרי המדיניות האמריקנית. לדבריו, המדיניות מכוונת להבטיח תנאי יצוא שווים. אולם לשם כך „מעניק המימשל בארה"ב גם תמיכות ליצוא האמריקני, ובמיוחד ליצואנים חקלאיים, הנאלצים להתמודד לא רק במגוון האוויר אלא להתחרות בסובסידיות". מטרת המדיניות האמריקנית המוצהרת היא ביטול מחיצות סחר וביטול סובסידיות ליצוא, אך כל עוד הן קיימות „אף מדינה אינה מוכנה לפרוק את נשקה מרצונה ולהשאיר את החקלאים שלה ללא הגנה מפני תחרות מסובסדת". כך אומר מקפרסון, אולם הוא לא הביא בחשבון, באומרו „אף מדינה", שקיימים כלכלנים בישראל, הממליצים בדיוק על מדיניות כזאת, שאינה מאפשרת ליצוא הישראלי להתנהל בתנאי התחרות שווים ואינה מוכנה להגן על היצוא החקלאי והתעשייתי מפני סובסידיות במדינות אחרות.

היצוא הישראלי סובל מנחיתות בתחום הריבית, המיסוי, הריחוק מהשווקים וסיבסוד היצוא במדינות השוק האירופי ובארה"ב, כתוצאה מההתחרות ביניהן. את הנחיתות הזאת אי־אפשר לפתור באמצעות שער המטבע, אלא רק באמצעות מתן תמיכה מיוחדת. לשם כך יש לקבוע כי היצוא איננו מסובסד כל עוד מחיר היבוא בשוק המקומי שווה לתמורת היצוא בתוספת הסובסידיות. היבוא לאחר מכס, תמ"ה ומסי קנייה עדיין גבוה יותר ממחיר היצוא בתוספת התמריץ. לפיכך, אין לדבר בארץ כלל על סיבסוד או תמריץ הניתן ליצוא. היצואן הישראלי מקבל כ־1.80 ש"ח לכל דולר יצוא, בעוד היבוא נמכר ב־3־2 או אף 5 ש"ח לדולר יבוא, כולל מסי היבוא. אין זה אומר כי השער ליצוא חייב להיקבע לפי מחיר השולי של היבוא, אך לבטח חובה להבטיח לפחות מחיר ממוצע.

המדיניות חייבת להבטיח שענף החקלאות בישראל יוכל להתקיים. הענף סובל מנחיתות קשה בקשר למחירי המים. המים ברוב מדינות העולם אינם עולים כלל בכסף אלא הם מתנה מהטבע. בשום מדינה, באירופה או בארה"ב, אין מחיר המים מגיע ל־13־10 סנט לקוב ואף לא קרוב לזה. החקלאות סובלת גם ממחיר הכסף. החקלאות סובלת, בנוסף לנחיתותה הטבעית, גם מהתחרות מסובסדת כנגד 50 מיליארד דולר סובסידיות המושקעים ע"י ארה"ב והשוק המשותף. לכן המדיניות הכלכלית חייבת לאזן את הנחיתות, הטבעית והמלאכותית. כשם שארה"ב אינה מוותרת על חקלאותה ואינה סוגרת את מפעלי התעשייה שלה, בגלל התחרות בלתי הוגנת מחו"ל, אלא מגינה עליהם, כן חייבת המדיניות הכלכלית בישראל שלאחר הבחירות לדאוג לפחות לתנאים שווים עם יתר המדינות ליצוא החקלאי והתעשייתי הישראלי.

לפני הבחירות לא ייפתרו בעיות כלכליות אמיתיות. ראשית, פריון המניות הבנקאיות בסכום של כ־3 מיליארד דולר מונע כל דיון בשינוי שער המטבע לשם הבטחת רווחיות היצוא. כל פיחות של 10% בגלל פריון המניות עולה לאוצר בהוצאה ישירה של כ־300 מיליון ש"ח. סכום זה גבוה מהבעיה של הגרעון בתקציב. [illegible] הריאלי, שיתקיים לאחר הבחירות, כדאי [illegible] עקרונות.

כל עוד המשק מתפקד בשיעורי ריבית גבוהים מהנהוג בשוק העולמי, אי־אפשר כלל לדעת האם המשק זקוק לפיחות או לא. [illegible] כביכול על שוק החופשי, האוצר ובנק ישראל אינם מוכנים להפסיק את הפיקוח על קביעת השער ולהשאיר את קביעת מחיר המט"ח לכוחות השוק.

בתנאים הנוכחיים קיים עודף ביקוש של הסקטור הפרטי למט"ח, כדי לכסות את עודף היבוא האזרחי. לעומת זאת קיים היצע של העברות חד־צדדיות של מוסדות ופרטיים והעברת אשראי מחו"ל. [illegible] שהיצוא אינו מכוסה בשוק הסחורות אלא בשוק ההון וההעברות, אין ספק שקיימת הבעיה האם השוק החופשי יקבע שער מתאים ליצוא, או שיקבע שער גבוה מדי או נמוך מדי.

הבונדס רק ממחזור את עצמו

הממשלה שוב איננה גורם. הסיוע האזרחי האמריקני משועבד לתשלום החוב והריבית במט"ח; הסיוע הצבאי מיועד כולו ליבוא צבאי, פרט לסכום של 300 מיליון דולר, שניתן להמירו למימון הוצאות מקומיות. כנגד זה ישנה הוצאה של 150 מיליון דולר [illegible] ממקורות פנים. הבונדס שוב אינו מכניס סכומים משמעותיים ובעיקר ממחזר את עצמו ומשלם את הריבית. [illegible] קיימת העברה של הסוכנות היהודית מהמגבית והכנסות [illegible] מחו"ל המוצעות בשוק המקומי. לעומת זאת ישנן גם [illegible] ממשלתיות אזרחיות בדולרים, בעיקר לקיום שירות החוץ, [illegible] של פקידים וגורמים אחרים של הסקטור הציבורי.

אם הממשלה יוצאת מהמשחק, ואין לה עודפים משמעותיים [illegible] שוק מטבע החוץ יתנהל בסקטור הפרטי. בצד אחד יהיו המקורות של העברות חד־צדדיות של פרטים ומוסדות, תמורות היצוא, אשראי במט"ח ותיירות מחו"ל, ומצד שני היבואנים [illegible] ותיירים יוצאים. קשה לקבוע מה יקרה לשוק המט"ח אם השערים ייקבעו בשוק כזה כאשר לשון המאזניים (בשפת הבחירות) תהיה העברות חד־צדדיות של פרטים ומוסדות, שאינה קשורה [illegible].

הבעיה היחידה של מטבע החוץ כיום, כפי שאמר ברונו, איננה המחסור במט"ח. לכן, לשם מילוי הקופה אין צורך בפיחות. הבעיה [illegible] היא, האם השער הנוכחי מבטיח רווחיות ליצוא. אם היצוא אינו רווחי, והוא מתבצע למרות הכל המשק מייצא סובסידיה לחו"ל. כלומר, המשק מפסיד כל הזמן והרווחים מכך עוברים [illegible] חו"ל, הקונים מוצרים ישראליים.

לשם מבחן בעיית היצוא מן הראוי לבחון את הגישה של ארה"ב, [illegible] היא מעודדת יבוא בקנה מידה גדול.

צבי טימור

תגובות

שירותי הבריאות ושוק המשומשות

[illegible] של המכוניות המשומשות, בעבודתם של [illegible] ברגלס ואפרים צדקה על מערכת [illegible], היא יפה מאוד, אך אינו מתאים [illegible] הבריאות, כי שוק המכוניות [illegible] המתואר מבטא עסקות חד־[illegible], ללא הקשרים צדדים בזמן ובמקום; [illegible] בריאות הם עסקות הרבה יותר [illegible], מדינת־רווחה כוללת מספקת שירות [illegible] לפי צרכי כל פרט, ללא קשר ישיר [illegible] או לתשלומיו. לכן זהו ביטוח [illegible] (ולכן יש להוסיף לכותרת „חברתי", [illegible] אי־אפשר לעשות בנושא זה ניתוח כלכלי [illegible], כלומר, אין קניית ביטוח בריאות על־[illegible], אלא אספקת ביטחון סוציאלי [illegible] הבריאות.

[illegible] מבנה ההכנסות של השירות [illegible] (למשל) צריך להיות כדלקמן: [illegible] הממשלה — כדי שתוכל לכוון [illegible] על עדיפויות וכחלק מאחריותה [illegible] הכוללת הממומנת ממסים; כחצי [illegible] — ביטוי לאחריותו לעובדים, ורק [illegible] תשלומים מהמבוטחים ביחס מסויים [illegible], טועים, איפוא, המחברים בציינם [illegible] העיקרי למשבר המימון של מערכת [illegible] הציבורית, ובמיוחד של קופת־[illegible] הוא ירידת המקור של החברים — [illegible] העיקרי הוא בריחת הממשלה [illegible], עד שהגיעה לאפס תמיכה בקופת־[illegible]. אין להסכים ל„היעדר סיבסוד [illegible] משמעותי" ולחפש במקומו כסף אצל [illegible], כאשר החברים מממנים רק רבע [illegible], גם „לעשירים" כדאי להיות [illegible] ציבורי ולא לברוח לאחר.

[illegible], הגישה של המחברים מוטעית [illegible] התהליך של קבלת השירות הרפואי [illegible] חד־פעמית. לביטחון סוציאלי, [illegible] בריאות, יש היבט אקטוארי לטווח ארוך [illegible] הקשישים אומרים: שילמנו כל חיינו [illegible] ונזקקנו מעט מאד. עתה מגיע [illegible] שירות מלא. כלומר, הצעירים לא [illegible] עבור השירותים שהם מקבלים היום, [illegible] גם עבור אלה שיקבלו בעתיד.

[illegible] כל שירות חברתי יש מימד של כפייה; [illegible] חינוך חובה בבי"ס יסודי. אין זה נכון, [illegible] שכותבים המחברים, ש„התחברות בקופת־[illegible] הכללית, כמו בכל קופה אחרת, היא [illegible]". אין „חבר קופת חולים" יש רק [illegible] ההסתדרות", היינו צעיר, או „עשיר" [illegible]

הביטוח לטווח ארוך מאד בקופת־חולים, על־ידי מניעת הצטרפות בגיל מתקדם בלי סיבה לא־כלכלית מספקת, ולמנוע ניצול לרעה של המערכת (בעניין זה יש פרצות היום). את חופש הבחירה של החבר יש להגביר בתוך המערכת. למשל, אחת לשנה בחירת רופא משפחה, פנייה ישירה לרופא מקצועי בחלק מהמקצועות, אפשרות של „רופא עצמאי" (כל אלה, בשלבי ביצוע).

יש היום נהירה מסויימת של צעירים ו„עשירים" לקופת חולים „מכבי", כביכול הוכחה אמפירית לצידקתה של עמדת המחברים. לדעתי, וזהו זיהוי מוטעה של הסיבות להתרחבות קופת חולים „מכבי". הסיבות, לדעתי, הן רמת שירות וחופש בחירה נמוכים מדי בקופת־חולים שלנו — דברים הניתנים לתיקון, שחלקם בתוך מהלך של שינוי ושיפור: לקופת־חולים „מכבי" אין עדיין עומס של קשישים ובעיות סוציאליות שונות. לכשתבשיל שנים מבחינה זו, בעוד מספר שנים, תעמוד לפני בעיות רומות לשלנו.

קופת־חולים „מכבי" מקבלת באמצעים שונים סבסוד ממשלתי גדול, בעוד אנו לא מקבלים היום שום תמיכה ישירה. שיטות התמיכה ב„מכבי": יום אשפוז גמור בשליש מהעלות הריאלית, החזר חלק ממס מעסיקים לביטוח הלאומי, בעוד קופת־חולים הכללית אינה מקבלת זאת, חלוקת מס מקביל המעדיפה בצורה מובהקת את „מכבי" על קופ"ח הכללית, ניצול המערכת הציבורית על־ידי משלוח מקרים קשים אליה וטיפול בקלים בתוך המערך של „מכבי". אם „מכבי" תפעל בעולם ריאלי שווה לזה של קופת־חולים הכללית, יהיה עליה לגבות ממבוטחיה ה„עשירים" בעשרות אחוזים יותר — אז תהיה תחרות הוגנת.

המחברים מציעים שני פתרונות: ביטוח בריאות ממלכתי באמצעות קופות החולים, וזהו פיתרון טוב; ביטוח ממלכתי חלקי לקבוצות חלשות, כמו בארה"ב, לקשישים ומעוטי יכולת — וזהו פיתרון רע, כי הוא שובר את הכוללנות של מדינת הרווחה.

על הרפואה השחורה והאפורה ממליצים המחברים להתגבר גם, ובעיקר, על־ידי שירותי רפואי נוסף (שר"ן, לפי ועדת טריינין), שפירושו — חולים יכולים לקנות שירות נוסף בביטוח, ואלה שאין ביכולתם לקנות יקבלו שירות נחות. וזהו, בעצם, הכנסת שירות פרטי אל בין כותלי המערכת הציבורית, תוך יצירת פערים בתוכה. לכן התנגדה ההסתדרות לפרק זה בדו"ח ועדת טריינין. במקום זאת ניתן להציע ביטוח בריאות משלים, שיתן שירותים נוספים על־ידי המערכת הציבורית. השירות הנוסף יינתן לכל מבוטחי קופת־חולים, כאשר המס הנוסף ישולם עבור מעוטי היכולת על־ידי הביטוח הלאומי.

יש לשמור בכל דרך שלא יהיה עירוב בין רפואה פרטית לרפואה ציבורית. כי עירוב כזה הוא שעשנו המוביל ליצירת פערים ואף מקל על ניצול המתקן הציבורי לאינטרסים פרטיים. יזמים פרטיים יכולים לתת שירות רפואי פרטי כעסק, ומי שירצה יקנה שם שירותים, אך זאת, בתנאי שתהיה „חומה סינית" בין הציבורי לפרטי, ואז השירות הפרטי לא יוכל לנצל לרעה את הציבורי וישא בכל העלויות. השירות הציבורי יוכל להיות באמת שוויוני ובעל רמה.

דב פלג

להציל את המפעל ולא את בעליו

[illegible]

חדשות המשק

הריבית הריאלית באוגוסט — 31%

מסקר שערכו מומחי המכללה הפיננסית עולה, כי בחודש אוגוסט הגיע שיעור הריבית הריאלית ל־2.27% לחודש. הירידה בריבית הריאלית לעומת שני החודשים הקודמים נובעת משיעור אינפלציה גבוה יותר בחודש זה. הריבית האפקטיבית הנגבית ע"י הבנקים הגיעה החודש לשיעור של 3.09%, לעומת ריבית של 3.26% בחודש מאי 88, שהוא החודש המקביל ברבעון הקודם, ולעומת ריבית אפקטיבית בגובה 3.78% שהיתה בחודש אוגוסט 87'.

הלקוח העסקי הממוצע בישראל שילם בחודש אוגוסט 88' ריבית ריאלית בגובה של 30.94% במונחים שנתיים, לאור שיעור הריבית האפקטיבית של 44.08% בניכוי האינפלציה של כ־10%. ירידה חדה צפויה בריבית הריאלית בספטמבר בשל שיעור אינפלציה צפויה בגובה 1.45%. כך, על בסיס ריבית אפקטיבית של 3.07%, תגיע הריבית הריאלית בחודש ספטמבר לשיעור של 1.59% בלבד, שהיא ריבית ריאלית שנתית בשיעור של 20.87%.

הריבית האפקטיבית המצטברת ל־12 חודשים בספטמבר 87' הגיעה לשיעור של 61.55%, ואילו בחודש אוגוסט 88' הריבית האפקטיבית המצטברת ב־12 החודשים האחרונים מגיעה ל־50%.

הריבית הדולרית — 25%

בהלוואות מט"ח בדולרים של ארה"ב לזמן קצר היתה הריבית בחודש זה במונחים דולריים 2.17%, שהיא ריבית אפקטיבית במונחי שקלים — 2.72%, וזאת לאור הפיחות בשיעור של 0.54% בשער הדולר לעומת השקל שהיה בחודש אוגוסט. המשמעות היא, שהריבית הריאלית בשקלים בהלוואות הדולריות היתה החודש בשיעור של 1.91%, משמע ריבית שנתית ריאלית ברמה של 25.5%.

הריבית הריאלית המצטברת במונחי שקלים בהלוואות דולריות ב־12 החודשים שחלפו הגיעה ל־13.4%, פחות ממחצית הריבית הריאלית המצטברת ב־12 החודשים שחלפו בחח"ד, שהגיעה לכ־30%.

שינויים במערך האשראי בבנה"פ

● יעקב אלינב מונה לראשות האגף ללקוחות עסקיים

בנק הפועלים הקים באחרונה אגף מיוחד במערך האשראי שלו, שנועד לטפל בלקוחות שעסקיהם נקלעו לקשיים והם עוברים עתה תהליך שיקום והבראה. הקמת האגף החדש נעשתה במסגרת הארגון שמבצע הבנק במערך האשראי שלו, במטרה להגביר את השיווק ללקוחות.

המטרות העיקריות שביסוד השינויים הן: העמקת הפעילות העיסקית עם המיגזורים היצרניים ועם מיגזרי השירותים, תוך גיבוש פתרונות אינדיווידואליים המותאמים לצרכיהם המיוחדים של כל חברה. כן יושם דגש בפיתוח שירותי אשראי משולבים, שיאפשרו לתת טיפול כוללני ללקוח ולהעמיד לרשותו מכשירי מימון חדשים.

יוסי ראובר, שמונה באחרונה כסגן מנהל כללי האחראי על תחום האשראי בבנק:

אגף אשראי ללקוחות עסקיים, שבראשו יעמוד יעקב אלינב, אשר שימש עד לאחרונה כמנהל סניפי הבנק בנידיורק וקודם לכן כמנהל אזורי של הבנק בירושלים. אגף זה ירכז את פעילות האשראי השוטפת ואת העמקת הפעילות העסקית עם לקוחות גדולים ובינוניים. פעילותו תחולק לפי ענפי המשק השונים: תעשייה, חקלאות, בניה, שירותים וכו'. שירותי האשראי שיוצעו ללקוח יתבססו על הערכה כלכלית של הענף שאליו הוא משתייך, ניתוח עסקי כולל של הלקוח ותכנון משותף של העבודה איתו בטווח הקצר ובטווח הארוך יותר.

אגף שירותי מימון ומינהל לקוחות, שבראשו יעמוד דן יחס, שמילא בשנים האחרונות תפקידים בכירים בתחום האשראי בבנק. הקמתו של אגף זה, שירכז את הטיפול בלקוחות העוברים תהליך של שיקום והבראה, באה על רקע מגמות ההאטה במשק והקשיים שאליהם נקלעו ענפים וגופים עסקיים. פעילותו מבוססת על גישתו העקרונית של הבנק, שיש לסייע ללקוחות שנקלעו לקשיים זמניים באותם מקרים שבהם ללקוח יש פוטנציאל כלכלי. האגף יעסוק במתן ייעוץ פיננסי מקיף ללקוחות עסקיים מסוג זה, כולל ייעוץ בכל הנוגע לבנייה מחדש של מבנה ההון של החברה, הגדלת ההון והכנסת משקיעים נוספים. במקרים שהדבר יידרש, יסייעו אנשי האגף בגיבוש והפעלה של תכניות שיקום והבראה וילוו מקרוב את יישומן.

נושאי תפעול ובקרה ירוכזו בידיו של שאול רפפורט, ששימש עד לאחרונה כמנהל מחלקה בתחום האשראי. הכוונה היא לחזק את מערך התפעול והבקרה בתחום האשראי. במסגרת תפקידו החדש יהיה רפפורט אחראי על מספר מחלקות ויחידות העוסקות בתפעול ובבקרה, ובכלל זה מחלקת נהלים וקרנות (כולל נושאי מחשב), מדור בקרה והדרכה והיחידה המשפטית של מחלקות האשראי.

א.ש.

גם סוכני „קבריש" לא ליקקו דבש

סוכנים של חברת „קבריש" שמכרו את מכוניות „לדה" הרוסיות בישראל קיבלו סכומים זעומים עבור כל מכונית שמכרו — כך עולה מהדו"ח שהגיש [illegible] לבית המשפט.

[illegible] מכונית הלדה 1300 סטיישן [illegible] 120 ש"ח, ועבור מכונית הלדה 1400 סדאן — 144 ש"ח. [illegible]

דרישה להורדת הריבית במיכרזים של בנק ישראל

הבנקים מבקשים מבנק ישראל להוריד את שיעורי הריבית המינימלית במיכרז המוניטרי שהוא מעמיד לרשות הבנקים. שיעור הריבית המינימלית במכרז זה עומדת כיום על 14 אחוזים לשנה.

מתברר, כי הבנקים מצליחים כיום לגייס מלקוחות פקדונות בשיעורי ריבית נמוכים יותר מאלה שהם משלמים במיכרז של בנק ישראל. הבנקים משלמים כיום על פקדונות ג'מבו ריבית של 11־11.5 אחוזים לשנה ובמקרים קיצוניים 12 אחוזים. עלות גיוס הון זה לבנקים מגיעה ל־13.5 אחוז, מחיר נמוך מזה ששילמו הבנקים במיכרז של בנק ישראל שנתחרך ב־14 אחוזים.

הבנקים גורסים לפיכך, כי אם בנק ישראל רוצה להביא לירידה נוספת בשיעורי הריבית, עליו להפחית את הריבית במיכרזים ל־12.5־12 אחוז לשנה.

א.ש.

מבט ראשון

מעוגנת במציאות

דורית קדר

יעל ארצי מציגה פסלים בקיבוץ שדות ים. כל שעה טובה לראות את העבודות הפזורות בדשאים. הסטטודיו עצמו כנראה מתוח עליסי קביעה מראש. שתי מגמות נראות כמבלול הפסלים. מגמה אחת, מאולצת יותר וסיפורית יותר, והיא הנטייה לקישוטיות ואילוין. מגמה שנייה היא פשטות במובן הדיוקי של המלה, מתומצתת, לא מזדקקת להתקשטות־יתר. ההבעה באבן היא תמיד משכנעת יותר, מאשר ההבעה הקרה בברונזה. אף הקטלוגים שהוצאו עד כה הם למעשה עירוב איכויות. האמנית בהחלט זקוקה לעבודות אוצרות חזקה, הכמות איננה מדברת, עבור איכות.

השיש הוא, ללא ספק, חומר־עיסה בידיה, כנראה, שארצי חייבת לעקוב יותר אחר התחושות העמוקות, מאשר הסיפורים הרציונאליים. התחושות מיתרגמות לגופי נשים בשלות, כלות, נשים בעלומיהן. ישובות, מכונסות, מתומצתות, מסומלות. חלק מבעלי־החיים נכנס לקטגוריה זו של פסלי חישה עמוקה.

כאשר היסוד הסיפורי מתערב מתערערת ההרמוניה. השיש מטופל בצורה יותר מכנית ובלתי אישית (ראה את הקווים החורצים את הגוף „פיניסר") יכול להיות, שהייתה כאן פוילה לעבר העבדים של מיכלאנג'לו. הפסלת מתכוונת להראות הן את חמר הגלם והן את התוצר, שיוצא ממנו. ה„תוצר היוצא" מועבר בצורה פיגורטיבית, כאשר חומר הגלם מטופל, כאמור, בחריצת קווים אוטומטיים. הנוף פיניסו הפסאודו־מיכלאנג'ולסקי מטופל יתר־על־המידה ומאבד מגולמיותו. עצם קיומו — במקרה זה — אינו מועיל אלא היפוכו של דבר — מעכב את הזרימה הטבעית של הגוף הפיגורטיבי ויוצר כשל מסיבי, המעניק תחושה של דברים שאינם מתקשרים.

אכן, כאשר פסלת מחוננת זו מתרכזת ברמויות הידועות לה והחביבות עליה, בתנועות מוכרות — התוצאות מרנינות: וראה לדוגמא את „מלכיתה" פסל שיש אפור של אשה ישובה, עתירות משמנים, סנסואלית, אמא ארמה, אם גדולה, ברדומה לה האשה השכובה היא דוגמה של התבוננות חזקה. ההיבט הפיגורטיבי בהכרה הופך — במעשה הפיסול — להפשטה. זויות הגוף, השקערוריות והקימורים — הם צורות גיאומטריות כשלעצמן. דווקא בפסלים הפיגורטיביים, שבם לא חשלה הפסלת אילוץ כלשהו, מעין תשלום חובה לאופנות העתים — מתערבת העין הפיגורטיבית בעין המופשטת ויוצרת סינטזה יפה ונקייה.

פסלים אחרים שמעוררים עניין הם אלה, שהגיעו לדרגת תמצות חזקה. אף הפעם מדובר בנשים או בבעלי־חיים. כלומר. נקודת־המוצא מעוגנת במציאות עצמה. ההפשטה הצליחה מכיוון שהידע הפיגורטיבי רכש מיומנות גדולה. בניגוד למופשט המאולץ, המובטא בהותרת מסה וחריצה סדירה של קווים בה — הרי שהפסלים האחרונים — הם תוצר של תהליך טבעי: תמצות הנובע מהנראה והמורגש.

לפנינו פסלת כשרונית, עם יכולת הבעה חזקה מאוד, הזקוקה כאמור להצגה ברדנית יותר של העבודות, על־מנת לסלול את דרכה הלאה אל תוך הממסד הישראלי.

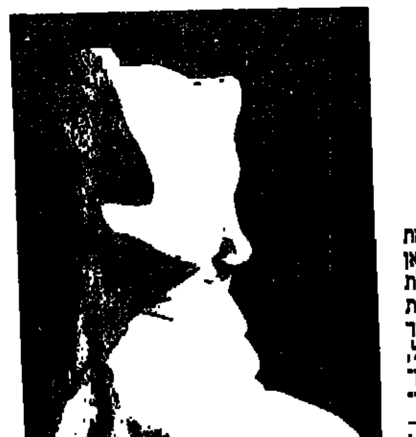

יעל ארצי בקיבוץ שדות־ים

כתב עת

ביקורת על ביקורת

„מוסיקה' גליון מס' 17

במרכז הגליון החדש של הירחון „מוסיקה' נמצאת הביקורת המוסיקלית. „לא זו של ימינו", כלשון העורכים, „אלא דווקא מן העבר", ונאה דרשו. אילו להווה נזקקו, היו עלולים לחטוא בעניין המבקר המבקר את עצמו אחר מעורכי הירחון הוא מבקרו של היומון „ידיעות אחרונות', פוסק ההלכה המוסיקלית עבור מגזיני התרבות של הטלוויזיה הישראלית ובעל חזקה בתוכניות המוסיקה של גלי צה"ל. מכאן שאת דרכי ההווה הוא חוסם בגופו, ולכן הלך להיתלות באילנות גבוהים.

ארוארד האנסליק, מצליפה של וינה במחצית השנייה של המאה שעברה, ג'ורג' ברנרד שאו, שהעביר את שבט זעמו בסופה של המאה הקודמת בשני עיתונים לונדוניים — ה„סטאר" וה„וורלד". מן הדורות האחרונים מצוטטים הרולד שונברג מן ה„ניו־יורק טיימס" ויואכים קייזר בקטע ביקורת טריה מן השנה האחרונה. לצירם ישנן רשימות של ראשוני המבקרים בארץ־ישראל בתקופת הישוב שקדמה למדינה. מנשה רבינא ב„דבר' ודוד רווזליו ב„הארץ'.

הפתיח השאוויאני משום־מה לא צוטט. לדעתי צריך היה לשמש מוטו או פתיח לכל ההתעסקות בנושא הביקורת. זוהי, היא הביקורת של שאו משנת 1890, שבה הוא מחליט, ש„לביקורת יתרון אחר על התאבדות. כי בהתאבדות אתה מוציא את זה מעצמך, ואילו בביקורת אתה מוציא את זה מן האחרים". ראיית הדברים באור זה מנקה רבות מן הביקורת, המגיעות לדפי העיתונות או אל התקשורת האלקטרונית.

המבחר מייצג מגוון דעות לגבי תפקידה של הביקורת ומהות תפקידיה. האם יש ביקורת כונה, האם החשיבות של המבקר עומדת בראש מעייניו של המבקר או האם המגופה שלו עצמו, או לא. בסיכומו של שמונה־עשר העמודים המוקדשים לנושא הקורא יודע מעט יותר על הביקורת, אבל לא דעתו הנחרצת עליה יצטרך לגבש בעצמו.

נושא מרתק אחר הוא מערכת יחסיו של לאונרד ברנשטיין עם ישראל של פרס והמדינה. סיפור זה מסביר היטב את יחסי המיוחדים של ברנשטיין עם ישראל, שבה הוא רואה בית שני. הוא גם מבהיר היטב מדוע הגיבור הנוכחי שלו בארץ עם המלחמה של הוינאית יש משום סגירת מעגל.

עוד בחוברת רשימה מקצועית על הקלטה מוסיקה קלאסית דרך אוזניו של מתאם המלל של „קול המוסיקה' פדרו קרונשטיין. בששה עמודים מעניינים משרטטת המלה מירה זכאי את דיוקנה של זמרת אחרת, רה סמסונוב. בכתיבה אישית ובראיון מסלול גם אמירות של מי שנחשבים לעמודי תווך במוסיקה הישראלית על המקום המיוחד לה סמסונוב בהתפתחות המוסיקה בארץ. העובדה עם המלחין האמריקני ג'ורג' קראם כותבו בלשון למרבית מרי לגוון הרגיל של הירחון היא הרשימה החותמת את הסקירה הזו.

ל.ו.

אירוע

אמנות ישראלית באולימפיאדה

יוסי שיפמן

זה שנים מקובל, שבמשחקים האו־לימפיים ישנה התמודדות נוספת על זו הספורטיבית. מדובר בפעילות האמ־נותית, שגם היא בינלאומית באופיה ומביאה לביטוי ולחשיפה הישגים של הארצות השונות.

באמנות, לעומת הספורט — שוב באותה משוואה משומשת מרוב שימוש — כבר ניצחנו. שלושה אמנים ישראליים מיוצגים בקרית האמנות שבסיאול. דני קראוון, מנשה קדישמן ועופר ללוש. עבודותיהם תפארנה את הוידה הבינלאומית המכובדת, ותזכינה מחד לתשומת־לב ולהערכה של עשרות האלפים שכבר פוקדים ועוד יפקדו את סיאול.

לאלה מצטרף נציג נוסף של האמ־נות הישראלית, הלא הוא הכנר שלמה מינץ המשמש גם כיועצה המוסיקלי של התזמורת הקאמרית הישראלית. מינץ ינצח על קונצרט חגיגי, שבו תנגן התזמורת הסימפונית של ניו־יורק. המוסיקה הזו גם היא נוה הבינלאומית האולימפית. ההכנסות מהקונצרט תהיינה תרומתה של ארה"ב לפיתוח ולעידוד תרבותה ועצמאותה של קוריאה.

מופע

קאד־קאן רומני

תיאטרון ה„מוסיקלי־מאוחד" „טאנסה" ברומניה יגיע לראשונה לישראל ב־9 באוקטובר עם מופע מוסיקלי, בשם „סבו־סבוי". התיאטרון מגיע לפי חזונו של האמרגן דפי שחר, ויקיים 6 הופעות בלבד בערים הגדולות: בתל־אביב, היכל התרבות (12־13.10), בירושלים בבנייני האומה (11.10), בחיפה אודיטוריום (18־19.10) ובבאר־שבע, „גילת" (18.10).

הופעתו של תיאטרון „טאנסה" בישראל — זוהי הראשונה בתולדות משלחת רומניה מתחום התיאטרון האמנותי והמוסיקה, שעלתה בימת אריה רפ־שחר עם משרדי האמרגנות „המשלחת זו־אמנ"ג ארייה".

„סבו־סבוי" רומנה, אורלנהו והסגנונו למופע ה„פולי ברז'ר", „המולן רוז'", ותוכנה כוללת 23 קטעי מחול, המשתתפות 20 רקדניות, הרקדנים, קטעי הומור, בלט, אמנבועים ומאות תלבושות סטגוניות. במשקל כולל של 1 טון. המופע זכה להצלחה רבה ברומניה, זו הראשונה אל מחוץ לגבולות רומניה.

פסטיבל עכו

פנים־חוץ

„אני מפחדת ממך וירג'יניה מאת נויה לנצ'ט

יוסי ונונו

שחקן ושחקנית (מולי רשף ואביבה גור) מקיימים חזרה על הבמה. הם משחקים, רבים, מתלבטים, מתקרבים ומתרחקים. הדמויות במחזה שעליו הם עובדים. וירג'יניה וולף — הסופרת האנגליה המיטלטלת בין שטיות לשגעון, ובעלה לאונרד, העומד לצידה ובצילה בכל התהפוכות שהיא עוברת.

נויה לנצט, מחזה ובימוי: „זוהי הצגה על תיאטרון בתוך תיאטרון. המיוחד במבנה — מדובר על הצגה שמתרחשת בשתי רמות, הראשונה — השחקנים, השנייה — הדמויות. שני השחקנים לא ממש עושים הצגה, הם בשלב חזרות על הצגה שהם מנסים לגבש. הסצנות הם בין השחקנים. כשבין הסצנות הם עושים טקסטים של הדמויות, הסיטואציות מתערבבות, יש כניסה ויציאה מהדמויות והשפעה הדדית שיש לדמויות על השחקנים, ולהיפך".

— איך נעשה המעבר מהמחזה לחזרה, ולהיפך?

לנצט: „אלה סגנונות של משחק ובימוי. בחרתי בדרך העדינה: המעברים פנימיים, לא קיצוני וחיצוני. יותר דיסלובים במקומות שלא ברור בהם מי הדובר. האמת היא, שבהתחלה די דאגתי שזה לא יעבור. אבל זה עובר, המעברים עדינים ופנימיים, זה נכון מבחינת המחזה והבמה. כל העסק גם משתקף בתאורה (טובי קופפרמן), תפאורה (עופרה צדוק) ובמוסיקה (אלדד ליבור). ניסיתי להעביר דרכן תחושה של דינמיות משתנה, מתגלה, משהו הולך ונבנה. ההצגה הולכת לקראת איזשהו שיא שמתגבר, העולם הפנימי של הדמויות משתלט על השחקנים.

— מה חשוב — הסיפור? העבודה? החזרות?

לנצט: „אין להצגה סיפור במובן הרגיל, הקו הסיפורי מאוד קטן, הסיפור האמיתי הוא על תהליך של עבודה של שחקנים, על תהליך של יצירה. נכון שיש קושי במובן הדרמטי, אין מבנה קלאסי של סכוך והתרה. יש בבימוי מאבק איך לא ליפול לשם, מצד אחר — כיצד ליצור משהו חי ונוגע. בסך־הכל מחזה והצגה שבאים מהתיאטרון על תיאטרון, הצגה על חיים ותיאטרון. ההצגה תועלה במגדל א', אורכה — כשעה.

„אני מפחדת ממך וירג'יניה"

מוסיקה

זמרת מקהלה כמקצוע משתלם

יוסי שיפמן

שלא תתעה אתכם הכותרת. אל תרוצו לשיר במקהלות, מתוך תקווה לזכות בשבר גדול ומשתלם במובן הרגיל של המלה. המשתלם כאן אינו אלא תמורה לעבודה. למרבה הפלא והתמיהה, בארצנו המפתחת תרבות מוסיקלית באמצעות תזמורות, פעילויות נוער וכיו"ב, לא נמצא מי שחשב שגם זמרי־מקהלה הוא מקצוע.

עד היום יכלו חברי מקהלה לצפות לכל היותר להשתתפות בהוצאותיהם בימי החזרות ולתמורה מסוימת עבור הקונצרטים. לא היה ניסיון להקים מקהלה שזה יהיה כל עיסוקה, בדומה לתזמורת, להכין תוכניות עצמאיות, או משולבות בהפקות עם מקהלה של התזמורות וכו' וכו'.

השינוי הראשון בחשיבה התרחש עם הקמתה של האופרה הישראלית החדשה. נולד צורך במקהלה וזו תוקצבה, למרות המגבלות.

עכשיו הגיע גם תור המקהלה כיצור חי ועצמאי. מי שזכתה לשינוי במעמד היא מקהלת „זמרי קאמרן". החל משנה זו יעבוד גרעין מתוך המקהלה. שנים־עשר זמרים וזמרות, כהרכב קבוע שמקיימים חזרות יומיומיות. אל הגרעין מצטרפים יתר חברי המקהלה פעמיים בשבוע, במתכונת הישנה. המקהלה תופיע גם בשני ההרכבים ותקיים קונצרטי בוקר ועוד פעילויות שלא נתאפשרו עד היום.

יוזמה זו נתאפשרה לאחר לחץ רב־שנים, שהפעילו מנהלי המקהלה — המנצח אבנר איתי והאמרגנית רות שחר — על הממסד התרבותי. בתקצוב משרד החינוך והתרבות ושותפים כמו קרן התרבות אמריקה־ישראל ובתקציב שנתי של כ־700,000 ש"ח, יתחיל המפעל לרוץ.

אבנר איתי, מנהלה המוסיקלי ומנצחה של המקהלה מיום היווסדה לפני 13 שנים, רואה ציון־דרך בסיומם של הדיונים, שהביאו למצב החדש. „מבחינת הזמרים, ניתנת כאן הזדמנות שווה לעבודה לזמרים מקצועיים, שיכולים לעבור ימים שלמים ובהדיבעת לא לאבד אנשים מצוינים, שאינם מתאימים לעבודה מקצועית מלאה". בקבוצה הראשונה נמצאים גם זמרים מחו"ל, לפי שעה מדובר בטנורים אנגליים.

לגבי תפקידי המקהלה בצורתה החדשה, אומר איתי: „אני רואה במקהלה גוף נותן שירותים לתזמורות ולאופרה, כשבזמנו החופשי הוא יוכל להתמקד ביצירות טעונות עבודה מרובה".

היבט אחר של עבודת המקהלה הוא הפצת התרבות הייחודית בבתי־הספר. „מקהלה, שעובדת גם בשעות הבוקר, יכולה לפקוד בתי־ספר ברחבי הארץ ולקרב את התלמידים והמורים לזמרה המקהלתית". כצעד ראשון תהיה השנה הראשונה שסדרת קונצרטי „קול המקהלות" תושר כולה על־ידי „זמרי קאמרן". הצלחה של המפעל נוכל למדוד רק בעוד שנה, אם וכאשר התינוק החדש יתחיל ללכת על הרגליים שלו.

תחרויות היום הראשון בשחייה גרמו אכזבה לפייבוריטים

ווידאט לפני ביונדי במוקדמות

שחייה

דוד סיבור

פייבוריטים ברורים כשלו במוקדמות שלאומאלית במוקדמות היום הראשון בשחייה לכן נרשמו גם הפתעות רבות. כ־90 אחוז מהשחיינים לא שיפרו את השגיהם, דבר שהוא יוצא־דופן באמצע כזה. קשה למצוא סיבה. אולי השעה המוקדמת (9 בבוקר), או אולי שהשחיינים עוד לא נכנסו לאווירת התחרות במישחים הראשונים.

המשחה האחרון ב־200 מטר חופשי היה מאבקים, הישגים וגם הפתעות.

כבר במשחה הראשון של היום למרחק 100 מטר חופשי לנשים, נכשלו שעועדות לגמר. הרומניה קוסטקה (56.79) ומיצי קרמר מהדר"ג (56.97), כשלו ולא עלו לגמר. לעומתן, הפתיעה הצרפתיה קתרין פלבינסקי, בשיא צרפתי — 55.63, ונכנסה ראשונה לגמר, לפני פרנסין אוטו ממזרח־גרמניה. גם הסינית הצעירה, הואנג יונג, הופיעה בסיומה שלישית — 55.85.

יש לראות כהפתעה גם את עמעון של שתי ההולנדיות לגמר א': המוקה קורנליה ואון־כנטום המקה קרין ברינס. וכך ייערך מקסר ודקיב מעניין בגמר בהשתתפות שתי מזרח־גרמניות, שתי הולנדיות, אמריקנית אחת, וכן שתה מקוסטה־ריקה (פול), צרפתיה וסינית.

53 שחייניות נטלו חלק במשחה זה, שבסך־הכל רמתו היתה מאכזבת. יש לציין שכ־16 שחייניות שחו מעל דקה, בעיקר שחייניות מדינות אסיה ואפריקה. הגמר ההו, שייערך בשעה מוזרה — 12 בצהריים יהיה מעניין.

כשלונות לאמריקנים

תמונה דומה ניתן היה לראות במשחה ב־100 מטר חזה. מתוך 61 שחו 13 מעל 1:05.0 דק', כששחייני אוגנדה סיימו בזמנים של 1:16 ו־1:10 דק'.

בגמר משחה זה יופיע רק אמריקני אחד, שבקושי העפיל לגמר, אף מערב־גרמני, ווה, כמובן, משויץ.

בגמר ישחו שני הונגרים, גוטלר וזבר, שהעפיל לגמר לאחר משחה חוזר, כשגבר על ההולנדי דקר, ויאסלו, מזרח־גרמני, קנדי ואנגלי.

במשחה ב־400 מעורב אישי לגברים, שוב כשלון לארה"ב. אריקה ומן (ערביה של מרק שוכרט), שרק לפני חודש קבעה 4.42 באליפות ארה"ב, סיימה רק במקום ה־11 והשיא ידור של 4:50.03 גם ג'נט אוונס לא הבריקה. לעומת אלו שחתה היטב נעמי לונג מרומניה במוקדמות — 4:41.96 דקות, כשהעפילה כראשונה לגמר.

השנייה, קטלין נורד ממזרח־גרמניה, שחתה בסגנון נאה, ולא עשתה רושם כמתאמצת באופן מיוחד. נראה לי כי תנצח בגמר.

גם במשחה זה קבעו האחרונות תוצאות ממש מצחיקות. צ'ין־קים־ברלי מטאייפה — 5:28.15, ואנאמי מונק מהונג־קונג — 5:24.11.

אווירה אולימפית

המשחה היחיד שהחזיר אותנו לאווירה האולימפית היה ב־200 מטר חופשי לגברים. הפתעות לא חסרו בו. ארתור ווידאט מפולין ניצח במקצה אחד את מאט ביונדי מארה"ב וקבע את הזמן הטוב ביותר — 1:48.02 דק'.

למכרטי מאיטליה וקרון מצרפת שהיו מועמדים למדליות מחוץ לגמר א'.

איזה מאבק אדיר מצפה לנו הבוקר בגמר. שני מערב־גרמנים, גרוס ופאהנר; שני אמריקנים, ביונדי ודלבי; ווידאט הפולני, ארמסטרונג האוסטרלי, המזרח־גרמני זסנר והשבדי הולמרץ.

בסך־הכל שחו במשחה זה 63 שחיינים, 26 פחות טוב מהשיא הישראלי — 1:54.28 דק'. העלוב ביותר היה השחיין אמיל להור מלוב, עם זמן של 2:16.39 דקות, שדירג אותו במקום האחרון. השתתפות שחיינים ברמה כזו לא מתאימה למסגרת אולימפית. לכן יש להגביל את ההשתתפות ע"י קביעת „זמן כניסה" ברמה מתאימה.

יש לציין כי הבריכה שתכולתה כ־10.000 מקומות־ישיבה היתה כמעט מלאה. חלק מהצופים בא לעודד את השחיינים הדרום־קוריאנים שלפחות אחד מהם הפתיע כשקבע שיא קוריאני ב־100 מטר חזה — 1:04.68, וסיים במקום ה־26.

הבריכה נהדרת, אך השירות לעיתונאים לקוי ביותר. באולם העיתונות קשה להשיג ניירות מסודרים, דפי התוצאות זרוקים על הרצפה, ועל מידע ערכני אפשר רק לחלום. אולי היום, מועד תחרויות הגמר, יחול שיפור.

הפולני ארתור ווידאט מקדים את האמריקני מאט ביונדי ב־200 מ' חופשי, אתמול במוקדמות בסיאול. (תצלום: איי.פי)

דוד סיבור מנתח את תחרויות השחייה בסיאול

הזינוק הגרוע חיסל את אייל שטיגמן

שטיגמן: התאכזבתי

„לא יודע מה קרה לי. מספר התנועות שלי חיה רב מהרגיל. לא איחרתי בזינוק. פשוט התאכזבתי במשחה עצמו, ואין לי כל הסבר לכך" — כך אמר לי אתמול אייל שטיגמן, לאחר האכזבה הגדולה לה כשסיים אחרון במקצה שלו בשחיית 100 מטר חזה.

שטיגמן גמא את המרחק ב־1:05.92, זמן הנופל משיאו האישי בצורה ברורה. הוא היה מאוכזב מאוד ואמר: „איכזבתי את עצמי; את המאמן הישראלי וכן את המאמן המערב־גרמני, שעבד איתי ימים ולילות. ציפיתי להרבה יותר. עתה נותר לי לצפות להישג טוב יותר ב־200 מטר חזה".

תקוותו היתה להתברג בין 16 הראשונים, ואז להתמודד לפחות בגמר ב', אבל גם תקווה זו לא מומשה.

במשחה ניצח יפאני.

בליבך קיווינו לטוב מהופעתו של אייל שטיגמן בתחרויות היום הראשון במשחקים האולימפיים ב־100 מטר חזה, ולכן היתה האכזבה גדולה. אייל, במסלול מספר 1, במקצה החמישי, נרגש מאוד מהמעמד המחייב. הוא נע קדימה ואחורה לפני הזינוק.

הזינוק הראשון היה פסול. הסיני ייס־פו הקדים לזנק. אייל קפץ אחריו. הזינוק השני היה מוצלח, אבל לא לגבי אייל. הוא התעכב מעט, ויצא מטר וחצי אחרי כולם. לאחר הזינוק הגרוע ניסה אייל להגביר את הקצב ע"י תנועות מהירות מרי. הוא הסתובב לאחר 50 מטר בזמן של 30.78 שניות. לאחר הפנייה ביצע תנועות־ידיים קצרות, וכך עם פיגור מתחילת המשחה, סיים אחרון בזמן של 1:05.92 דקה, המדרג אותו במקום ה־42 מ־61.

אין לי ספק כי ההתרגשות חיסלה את שטיגמן. המעניין הוא שגם שני הנציגים המערב־גרמניים, מאייר וורנאנקה, איכזבו, וסיימו במקומות 11־12 במוקדמות.

עכשיו לא נותר אלא לקוות שדווקא במשחה אליו התכונן אייל פחות, למרחק של 200 מטר חזה, יביא לו הצלחה.

בכלל, אפשר לציין כי תחרויות היום הראשון במוקדמות היו מאכזבות מאד.

אופניים

מזרח־גרמניה זכתה בקבוצות

מזרח־גרמניה זכתה במדליית־הזהב במירוץ־אופניים לקבוצות, למרחק של 100 ק"מ. המירוץ נערך בצפון סיאול.

נבחרות אירופיות זכו בשמונה המקומות הראשונים מתוך 31 מדינות משתתפות.

תוצאות המירוץ:

1) מזרח־גרמניה (יואווה אמפלר, מריו קומר, מיק לנדסמן, יאן שור) — 1:57.47,7 שעה.

2) פולין (יואכים אלובצ'יק, זגון ז'סקולה, מרק לסניבסקי, אנדריי סיפיטקובסקי) — 1:57.54,2 שעה.

3) שבדיה (ביורן יוהנסון, יאן קרלסון, מיכאל לאפיס, אנדרי יארל) — 1:59.47,3 שעה.

איטליה, הפייבוריטית, הגיעה רק חמישית.

התעמלות

ארטמוב לפני בילוזרצ'ב בחובה

שלושת המתעמלים הסובייטים מוליכים בתום תרגילי החובה בסיאול.

ולאדימיר ארטמוב, עם 59.400 נקודות, לפני דמיטרי בילוזרצ'ב 59.350 וואלרי ליוקין 59.150 נקודות.

לבריה"מ 295.700 נקודות, בסיכום הקבוצתי, לפני מזרח־גרמניה — 293.550 ויפאן — 292.650 נקודות.

השחיין הישראלי אייל שטיגמן (משמאל) מזנק לבריכה ב־100 מ' חזה – מקום אחרון, תוצאה חלשה ואכזבה גדולה. (תצלום: איי.פי)

לפני ההמראה לסיאול התברר שהשחיינית בהריון

● טניה בוגומילבה מבולגריה נרשמה למשחה 100 מטר חזה. במדריך היא סיימה שנייה השנה שבה לבריכה לאחר לידה, וקבעה זמן מצויין — 1:08.80 דק' והיא מדורגת שלישית בעולם. אלא מה, קצת לפני היציאה לסיאול התברר כי טניה שוב בהריון, וכך נגוז החולם האולימפי מאמא בוגומילובה.

● הקנדי ויקטור דייוויס, המחזיק בשיא העולמי ב־200 מטר חזה, ומי שניצח במשחה זה באולימפיאדת לוס־אנג'לס, עשה צרות למשלחת הקנדית. הוא הגיע לסיאול עם המשלחת, נרשם רק למשחה ב־100 מטר חזה. „לא התאמנתי כל־כך חזק" — הוא סיפר לעתונאים. הבחור מסתבר קצת עקשן והתכתש עם הנהלת משלחתו, כעס והחליט לשוב לקנדה. זה היה לפני שבוע. הקנדים התייעצו, שוחחו עימו בטלפון ופתאום, יום לפני המשחה ב־100 מטר חזה, שב דייוויס לסיאול. הוא שחה והוכיח לחבריו כי כוחו עוד במתניו. סיים שני, הדבנים את סגנונו המבריק.

● דייויד וילקי, בן ה־34, שאין עולם ומנצח אולימפי בעבר מסקוטלנד, רצה להשתתף בסיאול כשחיין. הוא חזר לאימונים, וקבע כבר בחורף זמן של 1:04.5, אלא שלבסוף התייאש ובא לסיאול כפרשן־הטלוויזיה הסקוטית. יותר קל לדבר מאשר לשחות...

● ג'ון נייבר, מנצח המשחקים האולימפיים במונטריאול במשחי הגב, הוא כבר שנים פרשן אן.בי.סי בשחייה. גם לסיאול הגיע. בחדר העתונות פגש את וילקי, ואת ולדימיר סלניקוב, המוהיקני האחרון מדור־הנפילים בשחייה (שיאו העולמי ב־1500 חופשי טרם נשבר).

פאקיסטן — ספרד 1:5

בתחרויות הוקי ניצחה פאקיסטן את ספרד — 1:5.

תוצאות נוספות בבית א': הולנד — ארגנטינה 1:5; אוסטרליה — קניה 1:7.

בית ב': בריה"מ — הודו 0:1; גרמניה — קנדה 1:3; דרום־קוריאה — בריטניה 2:2.

היום בסיאול

ארבעה מישחי־גמר בשחייה — הבוקר

ארבעה מישחי גמר בשחייה יתקיימו לפנות־בוקר (6.30־4) בסיאול. ישראל 100 חופשי ו־400 מעורב אישי לנשים; 100 חזה ו־200 חופשי לגברים.

● כדורעף: בריה"מ — שבדיה; צרפת — תוניסיה; בולגריה — איטליה: קוריאה — ברזיל; ארגנטינה — יפאן.

● כדורגל: זמביה — איטליה; תוניסיה — מערב־גרמניה; עיראק — גואטמלה; שבדיה — סין.

● כדורסל (נשים): ארה"ב — צ'כוסלובקיה; בריה"מ — בולגריה; אוסטרליה — קוריאה; סין — יוגוסלביה.

כן ייערכו תחרויות קפיצות למיים, היאבקות, משקולות, איגרוף, קליעה, חתירה, קרב־חמש מודרני וטקוואנדו.

היום בטלוויזיה

מ־04.00־06.15 — שחייה, גמרים נשים — 100 מ' חופשי, 400 מ' מעורב אישי; גברים — 100 מ' חזה, 200 מ' חופשי.

מ־12.30־15.00 — התעמלות נשים, תרגילי חובה בתחרות הקבוצתית; הרמת־משקולות, עד 56 ק"ג.

מ־20.00־21.00 — תקציר.

מ־23.00־00.00 — יומן לילה.

יום שלישי

מ־00.00 ־00.30 — יומן לילה.

★ טבלת המדליות ★

	זהב	כסף	ארד
1. ברית־המועצות	1	0	2
2. סין	1	0	1
3. בולגריה	1	0	0
–. מזרח־גרמניה	1	0	0
–. רומניה	1	0	0
6. ארצות־הברית	0	1	1
–. שבדיה	0	1	1
8. קוריאה	0	1	0
–. פולין	0	1	0
–. מערב גרמניה	0	1	0

★ המדליות בטקוואנדו אינן נכללות לפי דיווח סוכנויות הידיעות.

כדורעף

ארה"ב — יפאן 0:3

נבחרת הכדורעף של ארה"ב הבניעה בקלות בבית ב' בסיאול את יפאן — 0:3 (13:15, 2:15, 2:15).

באותו בית הביסה ארגנטינה את תוניסיה — 0:3.

בבית א' לא התקשתה ברזיל לנצח את איטליה — 0:3 (7:15, 4:15, 15:17) ובריה"מ את בולגריה — 0:3.

מוטי חביב

שליחנו בסיאול

★ יומן אולימפי ★

תרבות קוריאנית גם בחדרי השירותים

את מרבית שעות היום בליתי אתמול באולם ההיאבקות. הופעתם של אבן ברנשטיין ודב גרוברמן הושיבה אותי שעות ארוכות לצפות בענף זר לי. לומר שנהניתי — לא כל־כך. רק בעת שאבן ברנשטיין הכניע את איברהים קאמל ממצרים. יתר הקרבות באמת שלא עניינו אותי.

בלית־ברירה הרביתי להסתובב באולם, מחוץ לאולם, באולם העיתונות, בקאפיטריה, בשירותים ובחנייה. הכל מסקרן, הכל מרהים באיכותו: בנקיון, בסדר, בגישת המארחים.

בכלל, נדמה לי שהקוריאנים רואים את המשחקים האולימפיים כמבחן האמת שלהם. אם יעברו את המשחקים בצורה משכנעת הם יוכיחו קבל עם־ועדה, שהם מעצמה אמיתית בכל התחומים. כשלון יחזיר אותם לאחור. והם עושים הכל כדי לא להיכשל.

עד כה הם עברו את המבחן על הצד הטוב ביותר. עמדתי וספרתי כמה נערות, שוטרים, סדרנים, אנשי־בטחון וחיילות היו בכל אחת מהכניסות לאולם ההיאבקות.

שימו־לב: לא פחות מ־32 בכל כניסה. איני טועה — 32. מעצבן? בכלל לא. להיפך הכל דופק כמו שעון שוויצרי. הכל נעשה בחיוכים כנים. כל אחר קר קירה.

כשעמדתי על המרפסת, שליד האולם, ניגש אלי צעיר גבוה ושרירי, התנצל מאה פעם וביקש ממני להתלוות אליו. הבנתי מיד מה העניין. התלוויתי אליו, הוא הציג את עצמו כאיש בטחון. ביקש שאפתח את התיק, בדק את הטייפ שברשותי. התנצל עוד אלף פעם ושיחרר אותי לאולם.

מסביב לאולם נקיון מופתי. אפילו פחי־הזבל נקי. אף אחד לא יעלה על הדעת לכבות סיגריה על הרצפה. אף אחד לא יחשוב לזרוק פיסת נייר.

חדרי־השירותים הזכירו לי חדרי־שירותים בבתי־מלון מפוארים. הכל בוהק. אחרי כל אדם שנכנס, יש מי שמלווה אותו וממהר לנקות. נייר וסבון לעולם לא יחסרו.

מגרשי החנייה מסודרים להפליא. המכוניות חונות כמו לגו. עשרות צעירים מכוונים את התנועה בתוך מגרשי־החנייה. מהמקום שנכנסים לא יוצאים, סדר זה סדר.

ועכשיו בטח התחשבו שההוצאה היא ענקית להשיג כוח אדם גדול כל־כך. טעות. כל כוח־האדם עובד בהתנדבות. הכל רוצים להוכיח לעולם שדרום־קוריאה היא מדינה מתקדמת שמסוגלת לארגן משחקים בסדר גודל עולמי. התארגנות כללית של עם שלם. אי־אפשר שלא לאהוב אותם. אי־אפשר שלא להתפעל מהרצון הכביר שלהם. הם לא משחקים אותה. הם באמת נחמדים. החיוך לא מש מפניהם. האדיבות לא תחסר מהם. יעשו הכל כדי שלא להרגיז את רבבות התיירים שנכנסו למדינה אליה הם כל־כך קנאים.

הכל ידעו שאת טקס־הפתיחה ראו מיליונים ברחבי תבל. הכל הבינו שזהו המסר הטוב ביותר לעולם שקוריאה איננה מדינת־מלחמה. היא מדינה מתקדמת עם כל המשתמע מכך. עד עכשיו הם משכנעים.

במבחן־האמת שלהם הם מקבלים אצלי ציון 10.

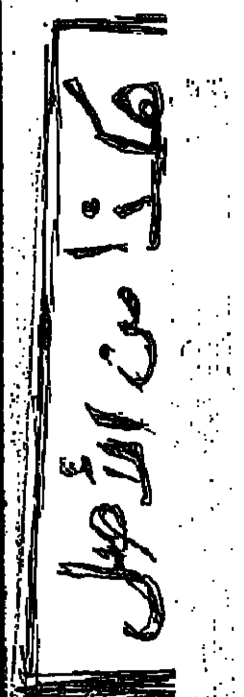

דראזן פטרוביץ' מוטט את ברית־המועצות 79:92

נבחרת הכדורסל של יוגוסלביה ניצחה אתמול במשחקה הראשון בבית א' בטורניר האולימפי את ברית־המועצות — 79:92 (53:39).

גיבור הנצחון היה דראזן פטרוביץ' — שקלע 25 נקודות. פאספאלי קלע 20 נקודות, ומנגד הסובייטים מארצ'ולניס וטיט סוק — 20 כל אחד.

כוכב הנבחרת הסובייטית, ארבידאס סאבוניס עדיין לא החלים כליל מפציעה בגיד־האכילס, ונכנס למשחק כעבור עשר דקות אך היה רחוק מיכולתו הטובה. הוא קלע רק 11 נקודות.

● כדורסל

הטבלות

.1	יוגוסלביה	1	79־92	2
.2	אוסטרליה	1	77־81	2
.3	מר' אפריקה	1	70־73	2
.4	קוריאה	1	73־70	1
.5	פורטוריקו	1	81־77	1
.6	בריה"מ	1	92־79	1

בית ב'

.1	ארה"ב	1	53־97	2
.2	בראזיל	1	109־125	2
.3	סין	1	84־96	2
.4	מצרים	1	96־84	1
.5	קנדה	1	125־109	1
.6	ספרד	1	97־53	1

ארה"ב הלמה בספרד — 53:97

דייויד רובינסון קלע 16 נקודות במשחק־הנצחון המכריע של ארצות־הברית על ספרד — 53:97.

בבית ב', בטורניר האולימפי בסיאול.

רובינסון, המשרת בצי וייהפך אחרי משחקי סיאול לכדורסלן באן.בי.איי, היה הקלע הבולט, וגם השחקן הטוב בנבחרת האמריקנית, כשהרשי האוקינס ודני מנינג הוסיפו 13 נקודות כל־אחד. דן מאיירלה וצ'ארלס סמית קלעו 12 נקודות. חואן סראפיפניו זיכה את ספרד ב־11 נקודות.

המאמן האמריקני, ג'ון תומפסון, שיתף במשחק עשרה שחקנים.

הספרדים נכנעו למהירותם ולי־יעילותם של האמריקנים כבר מהד־פתיחה — 2:8, 7:19 ו־13:41. הספרדים הצליחו להתאושש מעט עד להפסקה — 32.48, ואחר־כך — 37:50, אבל בהמשך נעלמו מהמגרש והאמריקנים עשו ככל שרצו עד לסיום — 53:97.

שיאן עולם מארינוב
(תצלום: איי.פי)

מארינוב שבר השיא העולמי

המשקולן הבולגרי, סאראלין מארינוב, בן ה־20, אלוף אירופה, קבע את השיא העולמי הראשון במשחקים האולימפיים בסיאול, כשהניף במשקל זבוב 120 ק"ג — שיפור של חצי ק"ג לשיא הקודם של הסיני האי־זהוקיאנג, אלוף העולם, שנקבע בחודש יוני.

מארינוב מחזיק בשיא העולמי בדחיקה — 153 ק"ג, אבל בסיאול הרים 150 ק"ג, ובסך־הכל 270 ק"ג ונטל את מדליית־הזהב, כששבר את השיא העולמי גם בסיכום שני הסגנונות.

שני היה צ'ון ביואנג־קוואן (קוריאה) — 260 ושלישי זוהו קיאנג מסין — 257.5 ק"ג.

אוסטרליה — פורטוריקו 77:81 במאבק סוער

אנדריו גייז, שקלע 25 נקודות במחצית הראשונה, הוליך את אוסטרליה לנצחון מפתיע בבית א' על פורטו ריקו — 77:81, בטורניר הכדורסל בסיאול. גייז סיים את המשחק עם 33 נקודות.

פורטו ריקו הצליחה במחצית השנייה להוריד יתרון אוסטרלי בן 14 נקודות ל־2 בלבד, אולם האוסטרלים שהוליכו — 36:50 במחצית, ידעו לשמור בסיום על יתרונם ולזכות בנצחון חשוב.

כוכב פורטו ריקו, חוזה אורטיז, הלומדת במכללת אורגון־סטייט בארה"ב, קלע 18 נקודות לנבחרתו; ג'רום מינסי 17 ומאריו מוראלס 13.

מרכז אפריקה — קוריאה 70:73

נבחרת מרכז־אפריקה בנצחון על קוריאה — 70:73.

האפריקנים גילו שליטה מוחלטת במחצית הראשונה — 30:47.

היום לא יתקיימו תחרויות לגברים, אולם ייפתחו תחרויות הנשים.

מצרים מוליכה בקרב־חמש מודרני

מצרים מוליכה בקרב־חמש מודרני לקבוצות, עם 3058 נקודות, בתום המקצוע הראשון — הרכיבה על סוס — לפני צ'כוסלובקיה ואיטליה.

האוסטרלי אלכסנדר והטסון מוביל בתחרות היחידים עם 1100 נקודות, לפני המצרי מוחמד עבואל סואר — 1100 והיפאני הירושי סאייטו — 1096 נקודות.

מדליות בטאקוואנדו

● עד 58 ק"ג (גברים): ג' יונג סוק ג'י מקוריאה גבר בגמר בנקודות על חוזה סאנאברי מספרד.

● עד 51 (נשים): ז'ן ייאן (קוריאה) ניצחה בנקודות בגמר את דברה הולוביי מארה"ב.

● עד 83 (גברים): לי קיי־האנג (קוריאה) הכניע בגמר את אמר חוסיין ממצרים בנקודות.

● עד 70 (נשים): קים היונ־הי (קוריאה) ניצחה בגמר את מרגריטה רהיונג (הולנד).

גראף לא מסתפקת ה"גראנד סלאם" — רוצה לנצח גם בסיאול

המערב־גרמנית שטפי גראף, המנסה לזכות במדליית־זהב, בנוסף לזכייתה בגראנד־סלאם, דורגת במס' 1 במשחקי הטניס בסיאול.

השבדי סטפן אדברג, אלוף וימבלדון, המדורג גם הוא במספר 1, לזכות בזהב ופתח נגד הורסט סקוף מאוסטריה. טים מאיוט מארצות־הברית, המדורג שני, יפתח נגד הלוקאס דוגרוביק.

משחקי הטניס, החוזרים לאולימפיאדה אחרי 64 שנים של העדרות, יתחילו מחר.

הגרמניה גראף, השחקנית השלישית שזכתה אי־פעם בגראנד־סלאם — אליפות אוסטרליה, רולאן־גארוס, פאריס, ווימבלדון ואורה"ב — תנסה את כוחה בשלב השני כשתשחק נגד המנצחת בין רגינה רטשרשובה מצ'כוסלובקיה ולילה משקי מברית־המועצות.

המדורגת מס' 2, כריס אוורט מארה"ב, עברה שלב, ותשחק בסיבוב השני נגד סנדרה צ'צ'יני מאיטליה.

המדורגת מס' 3, גבריאלה סבאטיני מארגנטינה, שנוצחה במשחק־הגמר באליפות ארה"ב ע"י גראף, וכן המדורגת מס' 4, פם שרייבר מארה"ב, והמדורגת מס' 6, הלנה סוקובה, מצ'כוסלובקיה, יפתחו את משחקיהן רק בסיבוב השני.

יוגוסלבי פספלי, מוקף שלושה סובייטים, משתדל לגבור על הענק סבוניס (משמאל). יוגוסלביה — בריה"מ 79:92
(תצלום: איי.פי.)

הטניסאים ייכנסו היום למערכה

יריב קוריאני נוח למנסדורף — בלום נגד הבריטי בייטס

● טניס

התקווה הישראלית במשחקי סיאול תיכנס היום למעגל המשחקים. מדובר בענף הטניס שאתמול נערכה בו הגרלה, והטניסאים שלנו כבר יודעים מי יהיו יריביהם.

עמוס מנסדורף יתמודד מול יריב קוריאני, העונה לשם גון־סריי. המנצח במשחק זה יפגוש במנצח במפגש בין הניו־זילנדי אורגן והברזילאי מאטאר.

הבעייה של מנסדורף בהתמודדות עם היריב הקוריאני תהיה בעידוד הרב שיהיה לו מבני־ארצו, שירצו בנצחונו. מנסדורף עדיף על יריבו.

גם לשחר פרקיס מצפה יריב נוח. ואויאר פרנה מארגנטינה. למרות ששחר אינו מצוי בשיא כושרו, נראה שיצליח לחלוף על פני יריבו. המנצח במשחק זה יתמודד עם הזוכה במפגש בין הארגנטיני והקנדי קריס פרידהאם.

המשחק הקשה ביותר מצפה לגלעד בלום. מול בלום יתייצב יריב מבריטניה, ג'רמי בייטס, שחקן טניס מעולה. צפוי מאבק שקול. אם בלום יפתיע וינצח הוא אמור להתמודד נגד המדורג שלישי, הצ'כי מילוסלואב מצ'יש.

הטניסאית אילנה ברגר תתמודד ביום חמישי עם ג'יל הטרינגטון מקנדה. באותו בית נמצאת גם פאם שרייוור מארה"ב, שעלתה לסיבוב הבא. שרייוור מדורגת רביעית בין הנשים.

מנסדורף מדורג 12

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, מדורג 12 בדירוג האולימפי בסיאול, לפני הארגנטיני מרטין חייטה, האוסטרלי ג'ון פיצ'גראלד, היוגוסלבי סלובודאן זיבויונוביץ' והברזילאי לואיז מאטאר.

בראש הדירוג, אלוף וימבלדון, השבדי שטפן אדברג, לפני האמריקני טים מאיוט, הצ'כי מילוסלאב מצ'יש, הצרפתי הנרי לקונט, האמריקני ברד גילברט, הספרדי אמיליו סאנצ'ז, השבדי אנדרס יאריד, הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב, האוסטרלי דארן־קאהיל, השווייצי יעקב לאשק ורונאלד אג'נור מהאיטי.

בין הנשים מדורגת שטפי גראף ראשונה, לפני כריס אוורט וגבריאלה סאבאטיני.

הקלעים נכנסים הבוקר למערכה:

יונסי רוצה שיזכרו אותו לא רק כנושא הדגל בסיאול

הקלעים הישראלים, יצחק יונסי ואורי ספירוב, החלו לפנות־בוקר בתחרויות הקליעה במתקן המרוחק ממרכז העניינים בסיאול. הבוקר יתמודדו ב־60 כדור שכיבה; ביום שלישי ברובה אוויר, וביום חמישי בשלושה מצבים.

יונסי יוצב הבוקר בעמדה מספר 11 וספירוב בעמדה 74.

לפני הכניסה לתחרויות פגשתי את אורי ספירוב, יליד ברית־המועצות. בן 24 וחצי. ארי היה מעט מצונן, אך ביקש שלא להדאיג את הבית. "לתחרויות אהיה מוכן" — אמר והמשיך: "אלוהים עזר לנו הקלעים. יש לנו תחרויות לפני כניסת יום הכיפורים וביום חמישי. ביום הכיפורים לא מתוכננות לנו תחרויות. מהבחינה הזו אנו רגועים. השאיפה שלי היא להגיע למקסימום היכולת שלי. יחד עם זאת ברור כי אשתדל לשבור את שיאי".

המטווח האולימפי מרוחק מהעיר. ספירוב התרגל לכך: "תמיד אנחנו צריכים לעשות מרחקים גדולים; פשוט אין אפשרות לבנות מטווח בתוך העיר. גם לאימונים נסענו כברת־דרך ארוכה".

בתשובה לשאלה באיזה כושר הוא נמצא אמר ספירוב: "כושר סביר. נקווה כי הכל יהיה בסדר".

על מולייה אתה חושב? "משהו שלא"...

יצחק יונסי, שנשא את הדגל בטקס הפתיחה, מרבה לקיים שיחות טלפוניות עם הארץ. הוא לא רוצה שיזכרו אותו רק כמי שנשא את הדגל. הוא מקווה כי יזכרו אותו גם בזכות הזישגים.

בילבאו בראש בספרד

אתלטיקו בילבאו מוליכה בראש טבלת הליגה הספרדית בכדורגל, עם 6 הנקודות המלאות משלושה משחקים, לאחר שניצחה את קאדיז 0:1.

אחריה, עם אותו מספר נקודות: לוגרונס, שגברה על מאלאגה 0:1.

ברצלונה נעצרה בבית על־ידי ואלנסיה — 1:1, ומדורגת שלישית עם 5 נקודות.

קשיים בהשגת שחרורים בינלאומיים לשחקנים זרים

● כדורסל
יצחק ויסהוף

מחר הוא היום האחרון שבו יכולות קבוצות הליגה הלאומית בכדורסל לרשום שחקנים זרים. עד אתמול רשמו רק האלופה, מכבי תל־אביב, ומחזיקת הגביע, הפועל הגליל־העליון, את הזרים שלהם לקראת העונה החדשה, שתחל ב־27 בחודש.

מאחר וראשי התאחדות הכדורסל האמריקנית, וכן הבינלאומית, נמצאים בסיאול, יתקשו כמה קבוצות להשיג שחרורים.

ביום חמישי ייערך הסיבוב הראשון של משחקי גביע־המדינה, וייתכן כי מספר קבוצות לאומיות יופיעו למשחקים ללא הזרים.

קבוצה שלא תרשום שחקן זר עד מחר, לא תוכל לעשות זאת במועד אחר.

השווייצים ניצחו בגבת — 100:103

מחזיקת הגביע השווייצי, קבוצת סואי, גברה אמש על הפועל איתן גבת — 100:103 (59:55).

המשחק היה שקול לכל אורכו. לפואי הירבו לקלוע: בראון 30: שטוקלפר 24 ואולמנס 22. לגבת: יעקובי 36; ברי 18 וינאי 15.

שפטו: שלום ולצר והלל הילמן, לעיני 700 צופים, בגבת.

● הפועל הגליל־העליון תתמודד הערב באולם בכפר־בלום נגד מחזיקת הגביע השווייצי, קבוצת פואי.

● הפועל חולון תשחק באולמה (6 וחצי), נגד אליצור נתניה.

● מכבי ראשון־לציון גברה אמש במשחק־אימון על אליצור נתניה (49:57), כשהיא משתפת בשורותיה את קארל דייוויס, שנבחן בזמנו במכבי רמת־גן והפועל חיפה. דייויס ירשם כזר בראשל"צ, במקום גארי פאלמר, שטס לבדיקות בארה"ב. הירבו לקלוע למכבי ראשל"צ: כץ 22; ריילפורד 19; דייויס 17; גלסון 15 וברקוביץ 14. לאליצור נתניה: רידיק 26; מור 18 ונברטון 17.

מכבי ת"א חזרה

אלופת ישראל בכדורסל, מכבי תל־אביב, שבה אתמול ממסע משחקים מוצלח בספרד, שבו ניצחה בכל שש משחקיה.

מאמן הקבוצה, צבי שרף, סיפר כי המשחקים גיבשו את הקבוצה למרות שמספר שחקנים כמוטי דניאל, ודורון ג'מצ'י, היו פצועים וחולים.

היום אחר־הצהריים תחל מכבי תל־אביב באימוניה בהיכל הספורט ביד־אליהו.

נזהר ייבחן היום בהפועל ת"א

● כדורגל
יצחק ויסהוף

אתמול אחר־הצהריים מינתה ההתאחדות לכדורגל ספסים לועדה הזולה של האלופה, הפועל תל־אביב. שחקני הקבוצה, שלא התאמנו אתמול, יראו את הנבי רק היום.

הבנקים עדיין לא שיחררו את ההלוואה הגדולה, וראשי מחלקת הכדורגל מצפים לקבלתה היום או מחר.

היום, באימון הראשון של הקבוצה לאחר הנצחון על בית"ר ירושלים — 0:1, ישתתף מאיר נזהר חלוץ הפועל כפר־סבא, הנמצא ברשימת ההעברות.

בהפועל תל־אביב מצפים גם לתשובה מחלוץ הפועל חדרה, חנן שפירא, שהבטיח לתל־אביבים תשובה אם הוא מצטרף לאימונים.

הסגל יתאמן רק היום

ראובן חנניה

שחקני סגל נבחרת הכדורגל יתכנסו הבוקר לשני אימונים נוספים, במסגרת ההכנות הנערכות זה השבוע השלישי במכון־וינגייט.

המאמן הלאומי יצחק שניאור יערוך שני אימונים — בבוקר ואחה"צ.

ניר אלון יטול חלק באימונים אלה, לאחר שהחלים מפציעה ממושכת בברכו. לעומת זאת יוסף כנראה להיעדר אלי כהן מהפועל תל־אביב.

בגלל יום הכיפורים יחזור המאמן את הכדורגלנים היום לאחר ארוחת־ערב.

● ליגות באירופה

תיקו למכבי והפסד לראסינג

קבוצתו של אלי אוחנה, ק.ו. מכלן, סיימה בחוץ בתיקו 1:1, עם פ.צ. ליאז', בעוד שהנציגה השנייה ממכבי, ראסינג, בה משחק איל בגלייבטר הפסידה במגרשה לבורן — 3:1.

בראש צועדת אנדרלכט, עם 14 נקודות משמונה משחקים, ומקדימה בהפרש שערים את פ.צ. בריז' ומכלן.

אנדרלכט הביסה בחוץ את לוקרן — 2:4, ובריז' את סנט־טרונד — 0:4.

תוצאות נוספות: אנטוורפן — קורטרייק 1:2; מולנבקי־סרקל בריז 1:2.

בשבת סיימו בתיקו 1:1 ברסחוט וסטנדרד ליאז'. שרלרואה — ווארחם 0:3; ג'נט — ליירסה 0:0.

נצחון לאיינדהובן ותיקו לאייאקס

האלופה ההולנדית, פיליפס איינדהובן, השיגה נצחון חוץ על וילדם 1:3, ומוליכה עם 8 נקודות, ומקדימה בהפרש שערים את טוונטה, שסיימה בתיקו 2:2 עם צוולה.

אייאקס אמסטרדם נפרדה 3:3 עם רודה.

● כדורעף

הפועל בת"ים הביסה ההונגרים 0:3

קבוצת הכדורעף של הפועל בת"ים הכניעה אמש באולמה על הקבוצה ההונגרית סגד — 0:3 (9:15, 7:15, 10:15).

במשחק שנמשך 70 דקות התעלו בבת"ים רפי רולניק, אלון גרינברג ועלין גרין.

שפטו גבי קראוס ופיני שמפילנר.

אלה לא שדים, אלא שחקני נבחרת הכדורמים של מערב־גרמניה
(תצלום: איי.פי)

חניכיו של פראנק אריק ניצחו את יוגוסלביה 0:1

האוסטרלים השתפרו מאז המיפגשים עם ישראל

פארינה כבש את שער־הנצחון ★ יאנקוס החטיא בעיטת־11 ★ שישה כרטיסים צהובים במשחק ★ לישראל תהיה בעיה

מוטי חביב שליחנו בסיאול

מאמן־הכדורגל הישראלי יעקב גרונדמן המריא אתמול מסיאול לטאקיזאי, שם חזה במשחק בין נבחרות אוסטרליה ויוגוסלביה. האוסטרלים ניצחו — 0:1, וגרונדמן לבטח לא היה שבע־רצון, שכן בחוריו של פראנק ארוק הציגו יכולת מעולה והיו קרובים לכיבוש שערים רבים נוספים.

בתום המשחק אמר גרונדמן: "הנבחרת חידש לי הרבה למרות שאני מכיר את הנבחרת האוסטרלית. לבד לפראנק פרינה דייויד מיטשל, ששיחקו נגדנו במוקדמות אולימפי, הרשים אותי המגן אלן דוידסון. הוא היה מצויין. הירבה להתקדם בהתקפה. אראה אותם בעוד שני משחקים לפחות, ואז אגבש דיעה. אתייעץ בארץ עם איציק שניאור כיצד לשחק מולם".

האוסטרלים שיחקו פתוח, במערך 4-4-2. הם היו נוקשים כהרגלם, ואף ספגו שישה כרטיסים צהובים.

כבר במחצית הראשונה פגע דייויד מיטשל בראשו של השוער היוגוסלבי ווה נאלץ לנטוש את המגרש. משחקם היה מלווה התלהבות, והם הגיעו במהירות לשער.

המגן צ'רלי יאנקוס החטיא כדור־עונשין מ־11 מטר לזכות אוסטרליה ובהמשך עוד נגח פארינה כדור לעבר שער יוגוסלביה.

לאחר כיבוש שער היתרון מרגלי פראנק פארינה בדקה ה־50 ויתרו האוסטרלים על משחק הגנה וניסו לנצח. הדבר איפשר לאוסטרלים

גרונדמן חזר עם ה...אוסטרלים

מאמן הנבחרת הלאומית של ישראל, יעקב גרונדמן, שב אתמול מהמשחק בין אוסטרליה ויוגוסלביה, באותה טיסה בה היו האוסטרלים. גרונדמן לא זוהה, כמובן, על־ידי איש מהנוסעים. ישב בשקט ורק האזין לדעות השחקנים האוסטרלים לאחר המשחק.

מחר, לפני כניסת החג, יגיע גרונדמן לאצטדיון בסיאול, ויחזה במשחק בין אוסטרליה ובראזיל. המשחק יסתיים לאחר כניסת החג, וגרונדמן הודיע שיחזור מהאיצטדיון ברגל, ולא יחלל את החג. המרחק מבית־המלון שלו לאיצטדיון הוא כ־15 ק"מ.

לצאת להתקפות מתפרצות, שהיו מסוכנות מאד. כללית אין ספק שאוסטרליה השתפרה עוד יותר מאז משחקיה עם ישראל, ולנבחרת שלנו תהיה בעייה, בחודש מארס 1989, במוקדמות הגביע העולמי.

אוסטרליה הופיעה בהרכב: אוליבר, דוידסון, יאנקוס, דאו, ג'נינגס, ארנולד (סלייטר, 79) פטרסון, וייד, קרינו, פארינה, מיצ'ל (כוו'ינובסקי, 87).

● כדורגל

טבלת בתי הכדורגל

(בית ג')

.1	ארגנטינה	1	1־1	1
.2	ארה"ב	1	1־1	1
.3	בריה"מ	1	0־0	1
-	קוריאה	1	0־0	1

(בית ד')

.1	בראזיל	1	0־4	2
.2	אוסטרליה	1	0־1	2
.3	יוגוסלביה	1	1־0	0
.4	ניגריה	1	4־0	0

עליה לארגן את משחקי אליפות העולם ב־1994.

האמריקנים הפתיעו כשהגיעו פעמים רבות למצבי־הבקעה, אולם שניים מכדוריהם נהדפו בקורות השער הארגנטיני.

שפט שריף ג'מאל מסוריה, לעיני 15 אלף צופים.

בראזיל כבשה ארבעה שערים ב־26 דקות

חלוץ נבחרת בראזיל, רומריו פאריאס, שכבש שני שערים, הצעיד את נבחרתו לנצחון גבוה, בבית ד', על נבחרת ניגריה — 0:4. כל השערים הובקעו במחצית השנייה.

ניגריה החזיקה מעמד במחצית הראשונה מול בראזיל החזקה, בעלת מדליית־כסף במשחקים האולימפיים לפני ארבע שנים בלוס־אנג'לס, אולם לאחר ההפסקה השתלטה בראזיל, ותוך הצגת כדורגל תכליתי ונמרץ מוטטה את יריבתה.

אדמר סאנטוס כבש את השער הראשון בדקה ה־60. פאריאס הבקיע פעמיים בדקות 75 ו־84, וג'וזה אוליביירה השלים את הרביעייה בדקה ה־86.

קוריאה ובריה"מ 0:0 במשחק זהיר

דרום־קוריאה ניצלה היטב את ביתיותה, בסיימה בתיקו 0:0 את משחקה עם הפייבוריטית, נבחרת ברית־המועצות. המשחק נערך בפוסאן.

שתי הנבחרות נקטו בטקטיקה זהירה כדי להימנע מהפסד. החשש בלט במשחק, ולכן היו גם ההתקפות מעטות, ולרוב בלתי־מסוכנות.

"מתחילת המשחק נטלנו יוזמה אולם לא ניצלנו זאת" — אמר המאמן הסובייטי אנטולי בייקוביץ'. הוא הוסיף: "רק לקראת הסיום גילו הקוריאנים משהו בהתקפה כשאיימו על השער הסובייטי".

"במשחק הבא שלנו, נגד ארגנטינה, אין לנו ברירה אלא לנצח" — הדגיש המאמן הסובייטי.

גם המאמן הקוריאני היה מאוכזב בגלל מיעוט ההזדמנויות. לדעתו, נבע הדבר מהחשש של שחקניו להסתכן מול הסובייטים.

ארה"ב החמיצה נצחון על ארגנטינה — 1:1

הפתעה חוללה נבחרת הכדורגל של ארצות־הברית בשנסיימה בתיקו 1:1 עם נבחרתה החזקה של ארגנטינה, בבית ג' בטורניר האולימפי.

מיכאל ווינריצ'מן העניק יתרון לארצות־הברית בדקה ה־79, אולם קארלוס אלפרו מורנו הישווה חמש דקות לאחר־מכן.

היתה זו הופעה ראשונה של נבחרת ארצות־הברית אחרי שהוטל

● התעמלות

רויטל שרון, הגיע הזמן

רויטל שרון, החתיכה של המשלחת הישראלית לסיאול, תיכנס היום למעגל המשחקים בשעות הצהריים לפי שעון ישראל.

רויטל תתמודד במסגרת קבוצתית, יחד עם שתי מתעמלות מאוסטרליה ושתי מתעמלות מגרמניה, בתרגילי חובה. בהופעה היום יהיו גם נבחרות צ'כוסלובקיה, ברית־המועצות וקוריאה, שזוכה, כמובן, לאהדה עצומה בכל ענף בו היא נוטלת חלק.

כל המתעמלות יעשו סבב על ארבעת המכשירים. רויטל מקווה לציונים גבוהים, וחברי המשלחת כבר הסתיקו להתבדח שדי בהופעתה החיצונית כדי להעניק לה נקודות־זכות מראש.

רויטל, רצינית, התאמנה כאן שעות רצופות כשהיא צמודה לאמה, המנצאת לצידה. עוד מי שצמודה לרויטל היא המאמנת זהבה זיסמן, שביקרה באולם ההתעמלות והתפעלה מהמכשירים ומהסדר המופתי השורר באולם.

בן ג'ונסון, אתמול במסיבת עתונאים בסיאול
(תצלום: איי.פי)

בן ג'ונסון: אנצח את לואיס; אני מספר 1

האצן בן ג'ונסון הכריז אור לאתמול, כי הגיע לסיאול כדי לזכות במדליית־הזהב בריצת ה־100 מטר, ובאם קרל לואיס רוצה לגבור עליו יהיה חייב לנצחו "אולם הפעם ייכשל".

"אני מס' 1" — אמר ג'ונסון, "אבל כשאני במיטבי, כפי שאני כיום, אף אחד לא יוכל לגבור עלי".

האצן הקנדי אמר, שהוא נמצא כיום באותו כושר כפי שהיה במשחקי אליפות העולם ברומא, כשניצח בריצת ה־100 מטר בקובעו שיא עולמי חדש — 9.83 שניות.

ג'ונסון טען עוד, כי הפסדו לקרל לואיס בציריך, בחודש שעבר, אינו מפריע לו. "העיקר הוא לנצח באולימפיאדה, וזה אני הוא שאפסיד לקרל ב־1000 תחרויות נוספות בינינו"...

"לאחר התחרויות בציריך הלחץ הוא על קרל — הוסיף ג'ונסון — ועליו מוטל עתה המאמץ הפסיכולוגי לנצח בגמר".

ג'ונסון טען כי כשהפסיד לקרל לואיס סבל מפציעות: "היה לי גם משקל עודף של למעלה מ־3 ק"ג; שרירי היו מכווצים, ולא יכולתי לשאת את המאמץ ב־20 המטרים האחרונים, אולם היה עלי לרוץ. גם הבדלי השעות, העייפות, והבדלי הגבהים היו גורמים, לכן חזרתי הביתה להתאמן כראוי ולהכין עצמי למשחקי סיאול".

ג'ונסון סירב לחשוב אם יקבע שיא עולמי חדש ב־100 מטר. קודם־לכן, טען ג'ונסון, כי ירוץ בסיאול בזמן של 9.75 או 9.78. "אינני מבטיח דבר לגבי זמן הריצה, אולם אני נמצא בכושר שיא ויש לי הרגשה שאוכל לעשות זאת בזמן של 9.78 שנ', אולם אוכל לנצח גם בזמן של 9.90" — אמר.

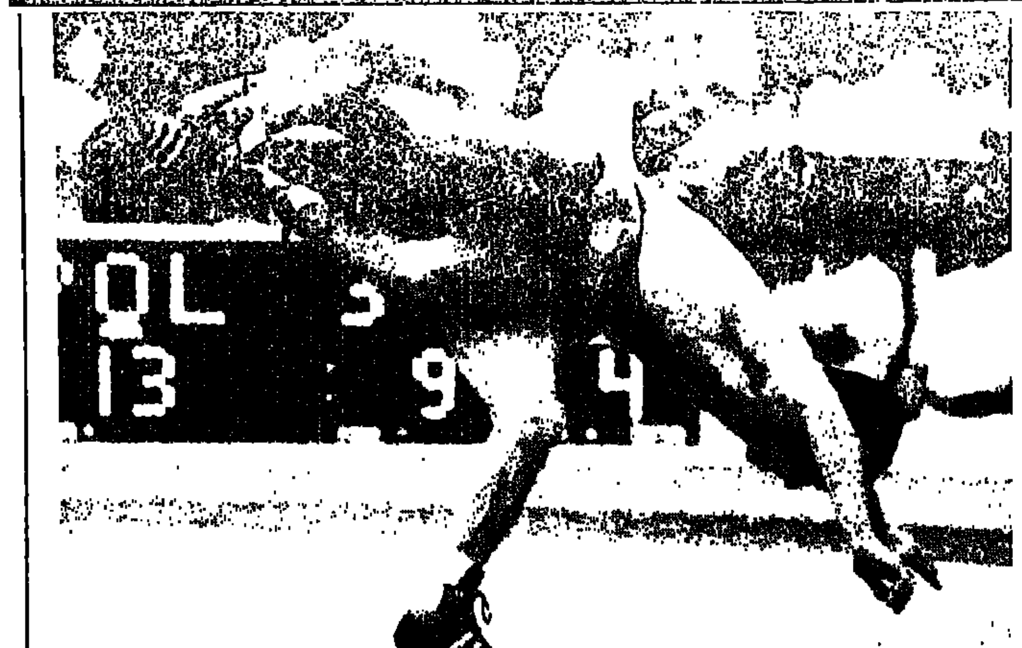

אנדז'יי גלאב מפולין לוכד את הישראלי דב גרוברמן, במשקל עד 52 ק"ג (תצלום: איי.פי)

גרוברמן כבר גמר — אבן ברנשטיין בדרך

המתאבקים איכזבו ★ ברנשטיין שגבר על המצרי המצטיין קאמל נפסל נגד הצרפתי קור; יריבו הבא – אוסטרי ★ התימני לא הופיע נגד גרוברמן, שנוצח פעמיים ע"י פולני וסובייטי

● האבקות

בשעות הבוקר, אתמול, הוצפה המשלחת הישראלית בסיאול כמויות אדירות של אופטימיות בזכות המתאבקים. בשעות־הערב חזרו כולם למציאות המרה. דב גרוברמן כבר מחוץ לתחרויות, וסביר מאד להניח שבשעה שאתם קוראים שורות אלה נמצא גם המתאבק השני, אבן ברנשטיין, בחוץ.

הבוקר היפה התחיל עם נצחונו של אבן ברנשטיין על המתאבק המצרי המצטיין איברהים קאמל בנקודות — 8:11.

אחר־כך המתין דב גרוברמן למתאבק התימני, עבדאללה עליזאני, שלא התייצב. גרוברמן עלה לזירה, השופט הניף את ידו והוא עלה לסיבוב השני.

בסיבוב השני התמודד גרוברמן עם אנדז'יי גלאב מפולין. הקרב היה חד־צדדי והסתיים בנצחון הפולני בנקודות — 4:16.

אבן ברנשטיין נאבק בסיבוב השני עם הצרפתי ז'אן פרנסואה קור. הקרב היה שקול, אך ברנשטיין נפסל על־ידי השופט בגלל שלוש עבירות על פאסיביות.

לפנות בוקר אמור היה ברנשטיין להתאבק עם האוסטרי פראנץ פיצ'מן.

מבחינת דב גרוברמן כבר תמו המשחקים האולימפיים. אתמול נחל את הפסדו השני, הפעם מול מתאבק סובייטי, אלאקורדייב. גרוברמן הפסיד בנקודות — 7:1.

גרוברמן: התימני פחד...

"למה התימני לא הופיע נגדי? הוא פשוט פחד. ידע שיפסיד. אז עשה חשבון, למה לו להפסיד לישראלי... מוטב לו לא להופיע" – כך דב גרוברמן אחרי נצחונו האוטומטי על עבדאללה עליזאני מצפון תימן.

מה אמר אבן ברנשטיין לאחר נצחונו על המצרי איברהים קאמל: "לא רציתי להפסיד. הייתי בלחץ. צברתי נקודות בתחילה וזה הספיק לי כדי לנצח. חבל מאוד שאבי לא ראה אותי מנצח. הוא בארה"ב. אטלפן להודיע לו".

חלומו של המתאגרף האמריקני נגוז

חלומו של המתאגרף האמריקני קלסי בנקס לזכות בזהב, נגוז תוך פחות משתי דקות אור לאתמול כאשר נוצח בנוקאאוט ע"י מהלומה ימנית יחידה של רגליו טור מהולנד.

בנקס, בן ה־23, התמוטט מהלומה כשניסה להנחית בראשו של טור, וזה, בהתקפת־נגד, הלם בלסתו של בנקס, ובזה הסתיים הקרב אחרי דקה ו־50 שניות בסיבוב הראשון במשקל עד 57 ק"ג.

היה זה הפסד צורב לבנקס שזכה במדליות־זהב באליפות 1986 ובמשחקי פאן־אמריקן, בשנת 1987, ושהכריז שהקרב במשחקי־סיאול יהיה קרבו האחרון כחובב.

מאזנו של בנקס 443 נצחונות כנגד 69 הפסדים.

חסל סדר־דיבורים בקשר למתאגרפים

יעקבשווילי יצטרך להוכיח יכולתו נגד מערב־גרמני

● איגרוף

אחרי ההשעיה מהמשחקים, ביטול ההשעיה, ההגרלה הלא־נוחה, בעיות יום־כיפור ו...סודאני, ישמעו מקיפוף הבוקר על ענף האיגרוף, גם בכל הקשור בתחרויות ממש.

אהרון יעקבשווילי יתמודד לפנות־בוקר נגד המערב־גרמני, סוואן אנטקה. יעקבשווילי, שחגג אתמול את יום הולדתו ה־24, יודע שהוא האיש המסוגל להוכיח שכדאי היה להיאבק עבור ענף האיגרוף. נצחון שלו עשוי להשכיח במידה רבה את סיפורי ההשעיה של הענף, שכה נפגע בעת האחרונה.

עוד בטרם הקרב כבר ידוע שאם ינצח יעקבשווילי יהיה עליו להתמודד בסיבוב השני ב... יום־כיפור. אבל הבחור, בעל חוש ההומור המפותח, אומר: "די לצרה בשעתה. תן לנצח ונראה".

בנושא זה אמר אתמול יו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק: "יו"ר ועדת האיגרוף הבינלאומית, הפאקיסטני צ'ודרי אמר לי כי המזכיר, קארל היינץ וואר, טוען שהעביר להתאחדות מידע שלא יתחשבו בנושאי־דת. אמרתי לו, אבל המתאגרף כבר נמצא כאן, וצריך להתחשב. הוא השיב לי כי אין התחשבות בנושאי חגים, ואין שום אפשרות לשנות תאריכים. ביקשתי לדחות את הקרב לשעה 7 בערב, אך גם לכך לא הסכימו. אבל קודם־כל תנו לו לנצח, ואחר־כך ננסה לפתור את בעיית יום־הכיפורים. הוא עוד לא ניצח".

האפשרות שכן קיימת היא להודיע שיעקבשווילי נפגע באצבעו, והוא מבקש יום־מנוחה. על כך אמר אופק: "זו כבר בעייה אחרת; בעיה טכנית; זה נימוק שעשוי להתקבל, אבל אם נגיד על החג אין סיכוי".

הצענו את עניין הפציעה. אופק: "אנחנו מכירים את החוכמות. תנו לו קודם לנצח".

המתאגרף יהודה בן־חיים מסתובב בכפר־האולימפי כאחד שתרב עליו עולמו. הוא סיים את התחרויות עוד לפני שהחל, בעקבות ההגרלה להתמודד מול המרוקני מאג'זאן ביום כיפור. יצחק אופק נשמע בנושא זה פסימי מאד: "אנחנו עוד עובדים מאחורי הקלעים למען בן־חיים, אך הסיכויים קלושים מאד".

סינית ניצחה בקפיצות

הסינית קסו יאנמה, בת ה־17, ניצחה בקפיצות ממגדל 3 מ' עם 445.20 נקודות.

היא הקדימה שתי אמריקניות, מישל מיטצל — 436.95 ואנדרי ויליאמס — 400.44.

בקשה ממשרד החוץ לאתר 3 מתאגרפים שהיו בד. אפריקה

מוטי בסוק

ההתאחדות לספורט בישראל ביקשה אתמול את עזרת משרד החוץ בירושלים באיתור שלושה מתאגרפים, שהשתתפו במסע האמור בדרום־אפריקה.

ההתאחדות לספורט הסבירה למשרד החוץ כי ההתאחדות הבינלאומית באיגרוף מאיימת, כי אם לא תקבל את שמות כל המתאגרפים שהשתתפו במסע לדרום־אפריקה תוך חודש, תורחק ההתאחדות הישראלית מההתאחדות. רק לאחר מאמץ גדול הותר לישראל ליטול חלק בתחרויות האיגרוף בסיאול.

ההתאחדות לספורט מסרה למשרד החוץ, כי העבירה לרשות ההתאחדות הבינלאומית את שמות כל המתאגרפים שנסעו לדרום־אפריקה, להוציא שלושה. ההתאחדות הדגישה בפנייתה כי למרות כל מאמציה לא הצליחה לאתר מי הם השלושה, וביקשה ממשרד החוץ לנצל את קשריו, כדי לעלות על שלושת השמות.

● קליעה

סובייטית ורומני ניצחו בקליעה

בריה"מ נטלה את מדליית־הזהב הראשונה שלה, בזכות הקלעית אירינה צ'ילובה, שניצחה בירי ברובה אוויר.

צ'ילובה, מדריכת ספורט בת 28, צברה 498.5 נקודות, לפני מאלוקינה סטרהר ממערב־גרמניה — 495.8.

הרומני סורין באביל נטל את התואר האולימפי באקדח חופשי עם 660 נקודות, לפני השבדי ראגנר סקנקר (657). שלישי היה הסובייטי איגור באסינסקי (657).

19.9.88

תגובות

„מתרגלים להיות מנגלה"?

שחיקת הנורמות ההומניסטיות, בשל הכיבוש, ניכרת גם בהתנהגות הרופאים

גדעון ספירו

השחיקה בנורמות ההומניסטיות, כתוצאה מן הכיבוש, חילחלה גם לרקמות היותר עדינות של החברה הישראלית. הרופאים, כך נוהגים לומר, עוסקים במקצוע אוניברסלי. שעה שהם ממלאים את תפקידם, כך רוצים להאמין, נופלות המחיצות הלאומיות, הדתיות, הגזעיות ונשאר האדם נטו, שבו יש לטפל במיטב המסירות והידע עד להחלמתו.

לאחרונה אני קורא יותר ויותר על רופאים בשירות צבאי, שנדבקו ברקב הכיבוש. ב„דבר" (19.8.88) כותב יוסף ריב מחוויות שירות המילואים בכלא פרעה, שם שירת כחובש. הוא מזכיר, אמנם רק דרך אגב, כי החובשים והרופא משפילים את האסירים ומתרשלים במתן טיפול רפואי נאות לאסירים שעונו בחקירות.

ב„דף הירוק", מוסף „על המשמר" לתנועה הקיבוצית (23.8.88), אנו קוראים את סיפורו של הרופא ד"ר מרקוס לוין, חבר קיבוץ מצובה, אשר נקרא לשירות מילואים בכלא אנסאר. כשהגיע למרפאת הכלא פגש בשניים מעמיתיו וביקש מהם אינפורמציה על עבודת הרופא, ונענה: „בעיקר בודקים אסירים לפני ואחרי חקירה". כשד"ר לוין שאל בתמיהה „אחרי החקירה?" השיבו עמיתיו: „שום דבר מיוחד, לפעמים יש איזה שברים. למשל, אתמול הביאו אחד בן 12 עם שתי רגליים שבורות".

לאור תשובה זו נפגש ד"ר לוין עם מפקד המתקן בדרגת סגן־אלוף, והודיע לו, כי „קוראים לי מרקוס לוין ולא יוסף מנגלה, ומטעמי מצפון אני מסרב לשרת במקום". אחד הרופאים שהיה עד לדברים ביקש להרגיע את ד"ר לוין, ואמר לו: „מרקוס, בהתחלה אתה מרגיש כמו מנגלה, אבל כמה ימים אחר־כך אתה מתרגל".

ב„הארץ" (25.8.88) מסופר על האני שאני בן 43, תושב מחנה הפליטים ג'בליה, אשר הוכה באורח קשה על־ידי חיילי צבא הכיבוש הישראלי, לאחר שהתנגד למעצר אחד מילדיו. הוא נלקח למעצר ובכניסה נבדק על־ידי רופא ונמצא שהוא בריא". כעבור כמה שעות „נמצא מחוסר הכרה ורופא קבע את מותו".

במדינה תרבותית, דמוקרטית ומתוקנת מעמידים רופאים כאלה למשפט. בשביל זה, בין השאר, יש משרד הבריאות המופקד על פקודת הרופאים. יש גם הסתדרות הרופאים, שצריכה לעמוד על משמר האתיקה הרפואית של חבריה. יש יועץ משפטי ופרקליטות המדינה ומחלקת חקירות משטרתית, על־מנת לחקור רופאים שסרחו. יש גם קצין רפואה ראשי, החייב בין שאר תפקידיו לעמוד על משמר תקינות תיפקודם של רופאים בשירות צבאי. אני לא תמים, ועל כן אני יודע, כי תביעתי לחקירה מקיפה של תיפקוד הרופאים הצבאיים במתקני הכליאה והמעצר, שבהם מוחזקים פלסטינים, תתקבל כתביעה קנטרנית של מי שטרם הבין, כי הערבים הינם ג'וקים מסוממים ולא בני־אדם.

אבל על דרישה אחת איני מוכן לוותר: אבקש לפרסם את שמו של אותו רופא שקבע, כי אדם שהוכה קשה הינו בריא, ולאחר כמה שעות מוצא, ככה סתם, את מותו. הדרישה הזו מבוססת על זכותו של אזרח להגנה עצמית. אותו רופא שכך מתנהג היום לערבי, יתנהג כך מחר גם לאיש שמאל, להומניסט, לליברל, וכל שאר חפצי השלום עם הערבים. אני מבקש מהשלטונות להכיר בזכותי ובזכות חברי להימנע מכל מגע רפואי עם רופא כזה. אני נבהל מן האפשרות, כי רופא כזה יכול להיות המטפל שלי או של ילדי („יש לחסל את השמאלנים כשהם קטנים") ולקבוע שאנחנו „בריאים", על־מנת שלאחר כמה שעות יהיה „שמאלני אחד פחות".

מי הוא הרופא שקבע שהאני שאני הוא בריא? מי הרופא שאמר, כי „כעבור כמה ימים מתרגלים להיות מנגלה"? מי הרופא שהשפיל עצירים בכלא פרעה?

דיבוק הפיטורים

ההסתדרות חייבת להתייצב כנגד מכת הפיטורים במגזר היצרני

נפתלי בן־משה

רק תמול־שלשום חיינו בעידן האקספנסיה, ההתרחבות וההתפשטות. כל תעשיין שכיבד את עצמו — ואיזה תעשיין אינו מכבד את עצמו? — לא הסתפק במה שיש לו ובהשקעת היוזמה והתרשייה בנחלת האלוהים הקטנה שלו, בביסוסה ובשיבוחה ובהכנתה לימי סגריר העלולים לבוא. הוא הלך והתפשט לרוחב ולגובה מתוך יומרה, שאין אחריה כיסוי, שהגדיל יחסה על התילשה. כך הפך מפעל קטן למפעל גדול ומפעל גדול לתשלובת ותשלובת לקונצרן. בעיקר בלט הדבר במשק העובדים, שמתוך התקף התפשטות, שמניעיו היו גם אידיאולוגיים, הלך ופרץ קדימה, מבלי שהבטיח לעצמו את העורף. את הסוף אנו פוגשים עכשיו בהפגנות סוערות בחצר הוועד הפועל של ההסתדרות.

מעידן ההתפשטות קפצנו בבת־אחת לעידן ההצטמקות והפיטורים. מפטרים על ימין ושמאל, ובכמויות, אם צריך או לא צריך. לפתע־פתאום מתברר למעסיקים ולמנהלים במגזר היצרני, שיש להם הרבה עובדים מיותרים, שצריך מהר להיפטר מהם, ושאם לא — המפעל שלהם יקרוס תחתיו ויתמוטט. כולם אחוזים בדיבוק של התייעלות והצעד הראשון לפני כל צעד אחר הוא לפטר עובדים. הרושם הוא, שהמגזר היצרני מחולק היום לשלוש קטיגוריות: לאלה שכבר פוטרו, לאלה הנמצאים בעיצומו של תהליך הפיטורים ולאלה שהם בדרך לפיטורים. כל השאר נחשבים יוצאי־דופן או נרפים ומפגרים, שאינם צועדים עם קצב הזמן.

ברור, שתעשיין שאין לו שוק למוצרים שהוא מייצר, או שעלות הייצור של המוצר שהוא מייצר גבוהה מן המחיר שהוא יכול לקבל עבורו בשוק המקומי, או בשווקי חו"ל — חייב לצמצם את כמות הייצור שלו ולהתאימו לכוח־הקנייה של השוק, או להוריד את עלות הייצור ולהביאה למצב של רנטביליות, שבלעדיה אין קיום לשום מפעל. מצב זה מחייב — אם לא סגירה מוחלטת — אבחון כולל של כל המערכות המפעילות את המפעל וייעולן המירבי, ובין היתר גם פיטורים של עובדים. אך לא כל פיטורים המוניים — הכל יחסי לגורל המפעל — הם סימן להתייעלות. לפעמים להיפך. לפעמים — ואנו נתקלים עכשיו בתופעה עגומה זו — כל ההתייעלות, שכל־כך הרבה מדברים בה, מתחילה ומסתיימת בפיטורי עובדים.

במקרה זה הפיטורים לכשעצמם מהווים כסות להתייעלות אמיתית של יתר המערכות במפעל, שהן הציוד והמיכשור, חומרי הגלם, הסבה מקצועית ופתיחת ערוצי ייצור חדשים, האשראי, מערכת השיווק, יחסי העבודה, שיטות העבודה וכו'. מתייעלים מן הסוג הזה, במקום להבריא את המערכות המנוונות והחולות במפעל ואת פעילותם השגויה — פוגעים קודם־כל באוצר הטוב והיקר שישנו במפעל — והוא העובד וכל מה שנצבר אתו, ההכשרה, המיומנות והניסיון, שהפוטנציאל הגדול הגלום בו לא הגיע לידי מיצוי, לא באשמתו אלא באשמת שאר המערכות החולות, שבמסגרתן הוא פועל. אני מדבר כרגע רק על ההיבט הכלכלי. הפיטורים לא יועילו. לאחר גל הפיטורים הראשון יבואו הגל השני והשלישי — עד לסגירתו המוחלטת של המפעל התשוש והחולה. הקורבן כמובן הוא העובד, שאת זעמו וקצפו הוא מפנה כלפי ההסתדרות, שכאילו זנחה אותו בשעתו הקשה ביותר.

בפני הלחיצות הזאת לפטר הרבה ומהר, המאפיינת בעיקר מנהלים חדשים, שרוצים להוכיח את עצמם — חייב להתייצב האיגוד המקצועי, בכל האחריות ובכל התקיפות ולא לחשוש להיות מוצג, כפי שהוא מוצג, כאבן נגף בדרך הקדמה, המעז להגן על עובדים עודפי הייעול. אסור שדעתו תיחלש עליו, ועליו לעמוד חזק מול מקצועני הייעול החדשים, שמומחיותם מתבטאת בעיקר בפיטורי עובדים.

כל מקרה ומקרה חייב להיבדק בשבע עיניים, לפני שנותנים יד לחיסולים ולפיטורים. דווקא עכשיו, טוב שההסתדרות תתייצב כגורם מרסן ובולם, מול המרוצה הפרועה הזאת אחר פיטורים המוניים במגזר היצרני דווקא. כולם יצאו נשכרים מכך, גם המשק.

בכל זאת, יהדות ללא דת

פרופ' דן מלר

כנוע ומתחטא מבקש אני את סליחתם של קוראי „על המשמר", על שהרשיתי לעצמי, תולעת אדם שכמוני, ששמו אינו נזכר בשום ביבליוגרפיה הקשורה בתולדות עם ישראל, לחזור ולהביע ברבים דעתי בנושא „יהדות". אליבא דמר אבא אבן היהודית, ולפיכך מאמין אני שלתחושות האשם הכבדות ולחרטה העמוקה על חוצפתי, שותפים עוד רבים מאזרחי המדינה, בהם מורים ומחנכים, מרצים, עיתונאים וסתם אזרחים, שלתומם סברו, שבזכות מיומנות בסיסית בהבנת הנקרא וביקורתו, קמצוץ של תרבות יהודית וכללית דבתי־אולפנא, ובעיקר — מצוידים במעט רצון להתמודד עם דרישת הכניעה לממסד הדתי כיום במדינתנו, רשאים הם להביע דעתם זו, ולנסות להשפיע על מהלכי החברה בה הם חיים ושאליה הם משתייכים. אבל לגירסת אבן מסתבר שטעיתי. ימחלו נא לי, אפוא, אלה הסבורים כמותו...

לא, קורא יקר. למילון אוקספורד ווובסטר בעניין הזה לא פניתי. עם כל הכבוד שרוחש אני לתרבות האנגלית, מכורתו של אבא אבריי אבן, מכורתי שלי היא התרבות היהודית והשפה העברית! איני סבור, לפיכך, שהאנגלי הוא זה אשר אנגלים רבים, שחלקם אינם מאוהבי היהודים, על דרך ההמעטה, המושג „יהדות" מעורר לא אחת לעג, ולזול וביטול. אין להתפלא, אפוא, שהאנגלי צמצם במילונו את המושג „יהדות" ל„דתו של היהודי", כשם שהרוסי יראה בה את דתו של הז'יד. וכי מיוצריו של שיילוק נלמד יהדות מהי?

לגבי, אבא, קיימים גם מילונים נוספים — פחות־ערך אמנם מאוקספורד ווובסטר, אך לפחות במה ששייך למורשת היהדות, מהימנים הם עלי לא פחות. שם האחד, סליחה על הביטוי, הוא מילון אלקלעי. מחברו, יהודי קרוב לודאי, קובע, שהמושג „יהדות" מתורגם באנגלית לשלושה מושגים נפרדים ושונים: JUDAISM, JEWISHNESS ו־JEWRY. מאלה רק המושג JUDAISM קשור, וגם זאת בחלקו בלבד, ל„דתם של היהודים". שני האחרים (JEWISHNESS, JEWRY) קושרים את הערך „יהדות" בעם ובתרבותו, ללא קשר מחייב עם הדת דווקא.

הדרך להבהיר לעצמנו את מושגי היסוד בחיינו היא למצוא קודם כל את ההגדרה שלנו, הנוגעים בדבר, ורק אחר־כך לפנות — אם יש צורך בדבר — ולאשש זאת על־פי תרבותו של עם אחר, אנגלי למשל. „יהדות" תוגדר בראש ובראשונה בידי יהודים, בלשון עברית, בתרבות ישראל, ולא על־פי מונחים רלבנטיים ללשוננו, לתרבותנו ולתולדותינו. אבא אבן, שכבודו במקומו מונח, העדיף משום מה להגדיר „יהדות" אך ורק על פי הגדרה אנגלית, וכל יתפלא איש, אפוא, על העיוות והסירוס בפרשנותו.

במקור יהודי נוסף, הפעם האנציקלופדיה העברית, זו שבראש המערכת שלה עומד יהודי דתי נכבד כפרופ' ישעיהו ליבוביץ, מירושלים שלנו ולא מאוקספורד או מקיימברידג', נמצא בערך „יהדות" את הקטע הבא: „תפיסה חדשה אחרת מבטלת את הזיהוי שבין מושג היהדות ובין הדת על כל הכיוונים והזרמים שבמסגרתה של זו האחרונה — ומשווה ליהדות מובן אתני־לאומי, חילוני מבחינת מהותו" (כרך י"ט, עמודה 161).

השמעתם?! מר אבא אבן יגע ולא מצא: התאמינו?! „חיפשתי את הערך יהדות במילונים, הרחקתי את מחקרי (!) לעוד תריסר מילונים (!) ולא מצאתי שום הגדרה, שלא העמידה את המרכיב „דת" במרכזה". לא בשוליים, לא במקום כלשהו, אלא במרכז!! לו היה סטודנט לתואר ראשון מגיש „מחקר" כזה במסגרת עבודה סמינריונית של שנה א', היה מוחזר אחר כבוד לתיכון ממנו באו

פרופ' ישעיהו ליבוביץ, מורי ורבי מן האוניברסיטה העברית בירושלים, שאת שמו מן הסתם ניתן למצוא ברשימות הביבליוגרפיות שבהן עיין מר אבן, באמצעות האנציקלופדיה שלנו, העברית, הישראלית, היהודית, מקעקע לחלוטין את ה„תיזה המחקרית" הנחרצת של אבן! והאנציקלופדיה ממשיכה ללמד אותנו, קוראיה העבריים, דברים נוספים על זהותנו ויהדותנו: „לפי תפיסה זו היהדות מוגדרת — בדומה למהותו הלאומית של כל „עם נורמלי" — בארץ ובלשון ארץ ישראל והלשון העברית — כנתונים ריאליים או פרגמטיים — מוצגים כסימניה המובהקים של היהדות. לפנים אמנם היתה הדת מסימניה המובהקים, אולם זו נמצאת בתהליך של התפוררות והתחסלות, ותהליך החילון של העם היהודי הולך ומתקדם (ההדגשה שלי, ד.מ.). לפיכך אין המונח יהדות עתיד לחול אלא על היושב בארץ־ישראל ומדבר בלשון העברית".

תפיסה זו של היהדות נקבעה, בהסתמך על ליבוביץ, כבר בידי מ.י.ברדיצ'בסקי, ש.י. איש־הורוביץ, יעקב קלצ'קין ודוד בן גוריון.

הבה וניטול גם את הגדרותיהם של שניים נוספים מהוגי הדעות של עם ישראל במסגרת הערך „יהדות", ואשר שמם מופיע במקום מכובד מאוד באנציקלופדיות ובמילונים, גם האנגליים, הלא הם אחד העם ומרטין בובר: „אחד העם רואה ביהודים אומה, מבחינת התודעה והזכרונות ההיסטוריים, התקוות לעתיד והתכנים הרוחניים המיוחדים לה. היהדות היא מכלול התכנים המעצבים מהות לאומית זו, בראש וראשונה היסוד המוסרי שבתרבותה" (וע"ע „יהדות", האנציקלופדיה העברית, כרך י"ט, עמודה 161).

אחד העם לא רק שלא העמיד את הדת במרכז הגדרתו את היהדות, אלא כלל לא הזכירה! ובאותו מקום: „מרטין בובר רואה את היהדות כתהליך היסטורי־רוחני, שמגמתו — הגשמת עיקרי האחדות,

על היהדות להיות מוגדרת, בראש ובראשונה, על־ידי יהודים. רק אחר־כך — על־פי מונחים לועזיים שאולים ■ תשובה לאבא אבן

המעש והעתיד, ושהתגלם בתולדות העם היהודי ובמפעליהם של יהודים גדולים".

אך לא רק המושג „יהדות", אלא גם המושג „דת" בשפה העברית עשיר יותר מעמיתו „RELIGION" שבמילון אוקספורד, וכולל משמעויות נוספות על אמונה באלוהים ופולחניה בלבד. מילוניהם העבריים של אלקלעי ואבן שושן מלמדים ש„דת" בעברית משמעותה גם משפט, חוק ומנהג. „דת משה וישראל" פירושה אותו מנהג הנוהג אצל בני ישראל בזמנים מסוימים ובמקומות מסוימים. אלפי שנים היו יהודים מאמינים באלוהים, וזו היתה דתם, וזו היתה יהדותם. מזה מאות בשנים קיימים יהודים כמו שפינוזה, וקודם לו הרבה אלישע בן אבויה, שיהדותם לא היתה כ„דת" הרוב בעם. האם היה מר אבן מוציאם היום מן היהדות?

קביעתו של אבא אבן „יש יהודים חילוניים אבל אין יהדות חילונית" שגויה לוגית ומעשית, משום שאין יהדות ללא יהודים! גם על־פי ההגדרה המינימליסטית של מילון אוקספורד, האורים והתומים של אבן, „היהדות היא דתם של היהודים". משמע — באין יהודים אין יהדות. אבל גם על־פי ליבוביץ, אחד העם ובובר, היהדות היא תהליך רוחני של עם, ובהעדר עם לא מתרחש אותו תהליך רוחני. לו עלה, חלילה, בידו של הגרמני, גדול צוררי עמנו בזמן מן הזמנים, לבצע את זממו, ולא היה קיים עוד היום עם יהודי, אז היו האנגלים והגרמנים לומדים על ה„יהדות" במובן „יהודולוגיה", כשם שהם לומדים היום „אגיפטולוגיה" או „אשורולוגיה". אז, ורק אז, ניתן היה לקבל את גירסתו של אבא אבן, שיש „יהדות" ללא יהודים. אלא שלשמחתנו תהליך כזה לא התרחש.

אבא אבן מערער על זכות קיומה של האגודה ליהדות הומניסטית חילונית בטיעון, ש„הם מעמידים את המושג „יהדות חילונית" בכותרת אגודתם והופכים לבלתי אפשרית את השתתפותם של יהודים דתיים, חברי התנועה הרפורמית והקונסרבטיבית מסוגם של הרב שינדלר" ודומיו. האגודה ליהדות הומניסטית חילונית כלל איננה שואפת לכלול יהודים דתיים בתחומיה, ומה עניין שמיטה להר סיני? האם אי־יכולתם של דתיים רפורמים וקונסרבטיבים להיכלל באגודה הינה סיבה לאי־תקפותה? שאם כך הדבר, מדוע אין מר אבן משמיע דעה דומה גם ביחס ליהדות האורתודוקסית בארצנו? לרבנות הראשית, לאגודת ישראל, לש"ס, ואף למפד"ל? מושגיהם על היהדות ודאי וודאי הפכו זה מזמן לבלתי אפשרית לא רק את השתתפותם של יהודים מכל זרם שהוא, פרט להם עצמם, אלא את עצם קיומם!

ואם בשינדלר עסקינן, הבה ונקרא את התייחסותו של שינדלר למושג היהדות, כפי שבאו לידי ביטוי ברב־שיח שנערך בין נציגי תנועת העבודה לבין נציגי התנועה הרפורמית והתנועה הקונסרבטיבית: „קיימות שתי תפיסות ביחס ליהדות: האחת רואה ביהדות מערכת מאובנת, כבולה בעקרונות מוחלטים. התפיסה השנייה רואה ביהדות דבר חי ופתוח, המשתנה תמיד, כי החיים לעולם אינם קיום גרידא, אלא הם ורימה מתמדת. ואומנם התפיסה השנייה היא זו התורמת להמשך קיום העם היהודי" (מתוך החוברת „פלורליזם בעם היהודי מול קנאות דתית וקיצוניות לאומית", הרצאות שנישאו בכנס בבית ברל, פברואר 1985). בכל נאומו של הרב אלכסנדר שינדלר בנושא „יהדות" לא נמצאה ולו גם התייחסות אחת למושג „דת" באותו הקשר!

לאבא אבן, כמו לפרופ' ישעיהו ליבוביץ, כמו למרטין בובר ואחד העם, וכמו גם לאחד מן העם דן מלר או רן כספי, הזכות הדמוקרטית לבטא עצמו מעל כל במה שנפשו תחשוק. החרדון „ערב שבת" ידשה להם לממש זכותם זו רק בתנאי שדבריהם יהלמו את הקו האורתודוקסי החרדי... זכותו של מר אבא אבן להתראיין אצל עיתונאי דתי כמו חיים זיסוביץ, ואפשר שהוא „הגון ומתון", כקביעת מר אבן, אלא שעניין זה אינו רלבנטי לכאן.

עיתונאי דתי לעולם יהיה „הגון" לעמדתו ולאמונתו, ובעימות בין היישות הדתית ליישות החילונית אין לצפות ממנו שיהיה אובייקטיבי.

מי שנזקק להוכחה נוספת, יפנה נא, במטותא, ל„ערב שבת" האחרון. הוא לא בדק את דברי אבא אבן כפי שהתפרסמו בעיתון, אם נכונים הם אם לאו, וכי למה יעשה כן? הרי אבן סלל לו דרך נוספת במתקפתו הבלתי פוסקת על היהדות החילונית, ובקול תרועת־שמחה הביא את עיקרי דבריו (ערב שבת (9.9.88) והוסיף פרשנות משלו: „אבא אבן נותן להם (לדן מלר ולרן כספי) באבי אביהם". „באבי אביהם"! גם כן סגנון של כתיבה עיתונאית עברית, תרבות של עיתון „הגון" ו„מתון". אבל מה לעשות, וזוהי תרבותו?

צר לי רק על כך, שאיש מכובד כליל כאבא אבן בחר בזירה זו כדי לשאת מעליה דברים כנגד דעתו ויהדותו של מרבית העם היהודי בדורנו. כן חבל לי, שדבריו של הילל בן שחר וזה, ששימש בעבר מופת וסמל לתרבות ולצחות הלשון, נתנו בידי החרדון „ערב שבת" עילה לתשפוכת, שאפילו מילוני אוקספורד ווובסטר יתקשו לתת לה כינוי והגדרה.

התשובה — בבית

ד"ר יעקב אביצור

[illegible]

מה ● מתי ● היכן

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל' 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: סטקוביץ יוסף, לאשר שימוש חורג לדירה ... לחנות ברחוב מאפו מס' 4, חלקה 29, גוש 10779, אחוזה.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 1, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00-11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב / איתמר יעובין, מהנדס העיר

במודעת עיריית אשדוד הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מיום 15.9.88 נפלה טעות
על שם המבקש: ד"ר גרמן אפשטיין, ד"ר טטיאנה אפשטיין.
מהות הבקשה: חלקה 3 בגוש 2077, ברחוב הנורין 6/5, אשדוד.
א. אזולאי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה, אשדוד

הודעה על פי סעיף 2 ג' (3) בתקנות התכנון והבניה (תיקון מס' 3) תשל"ז 1976
ניתנת בזה הודעה כי ה' בר לב אליהו הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון, בקשת היתר בניה לתוספת בניה על חלקה 74 בגוש 7112 ברחוב ... חולון.
בתכנית ניתן לעיין במשרדי הוועדה חולון. התנגדות לתכנית הנ"ל יש להגישה לוועדה תוך המועד של 15 יום.
עיריית חולון/אגף ההנדסה, המחלקה לרישוי הבניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאשר תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 661 בגוש 8267 רח' בורוכוב מס' 11 נתניה, המבוקשת כהקלה: של 60 ס"מ מקו בנין אחורי (5.40 מ' במקום 6.00 מ') אחוזי תכסית המבוקשים הם: 28.6% בקומת קרקע. את התכנית מס' 3784 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

ועדת המשנה לתכנון ולבניה, מרחב תכנון מקומי ראשון־לציון
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות: חלקה 141, 83 בגוש 3931, רחוב עוזיאל 13.
לפי תכנית מיתאר / תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים, ניתן לבנות עליה בית מגורים 4 ק'.
בקשת בעלי החלקה: הקלה להשלמת דירה 12, הקלה 5% למעלית, הקלה לתוספת בניה עד 6%.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.
אם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.
מ. ניצן — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, ראשל"צ

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
[illegible]
בכבוד רב, אורי עמית – ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה יבנה
מודעה בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה „יבנה" בקשה ליתן אשור הקלה באחוזי בניה מירביים — של 0.61% בגוש 4945 מגרש 9112א', רח' מוריה 8, ו־1.07% בגוש 4945 מגרש 9112 ב'.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה „יבנה" את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
יהודה ברוס, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „יבנה"
תאריך: 11.9.88

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל' 04-640775
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ציבין אברהם לאשר תכנית שינויים בבניין קרמי ברחוב הנוטר מס' 5, חלקה 21, בגוש 11580, קרית חיים מזרחית.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. קומה חלקית נוספת מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב / איתמר יעובין, מהנדס העיר

עיריית פתח־תקווה
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקווה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6714, חלקה 469, ברח' יטקובסקי מס' 13.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג, 110% בניה, 4.5 דירות.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג ב־120.95% בניה, 5 דירות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ר. תבורי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, פ"ת

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל' 04-640775
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: חברת שרביב לאשר תכנית שינויים להקמת 3 בניינים (סה"כ 17 יחידות־דיור) ברחוב הצלולית מס' 4—2, חלקה 185, 186, בגוש 11192, גבעת אורנים.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. תוספת חלקית נוספת מעל למותר.
2. עודף שטח בניה למגורים מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב / איתמר יעובין, מהנדס העיר

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
תיקי עזבונות
מס' 8615/87 + 4281/88
בעניין: עזבון המנוחים צילה זרושינסקי ז"ל, מ.ז. 6816747, נפטרה ביום 5.10.87, ויוסף זרושינסקי ז"ל, מ.ז. 0256848, נפטר ביום 10.6.88.
הזמנת נושים
בתוקף היותי מנהל עזבון המנוחים הנ"ל, שהתגוררו ברחוב דרור מס' 42 בראשון־לציון, הנני מזמין בזה את נושי העזבונות, להודיע לי על תביעתם בכתב, תוך 90 יום מפרסום מודעה זאת.
ינקלביין אליעזר — מנהל העזבון, ויתקין 3, ראשל"צ

טלוויזיה

08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 גיאוגרפיה של א"י פני הארץ: ליד הנחל וכו. 08.40 בלי סודות ר'. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 אנגלית ז'. 10.30 רגע עם דודלי, כאשר אנחנו יחד וכו. 11.00 ערבית מדוברת קריש (אל) סאעה. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 חשבון פשוט ד' — כפולות והתחלקות (כו. 12.00 אנגלית ח'. 12.30 שידור ח' מאולימפיאדת סיאול: התעמלות קבוצתית נשים־הרמת משקולות. 15.30 עד־כאן רצף דפי הטלטקסט. 15.35 תיבה 2, פרק 4. 16.00 סליחה שאני קיים וירג'יל, תלמיד עצל אף פופולארי, מתיידד עם אמילי, תלמידה חרוצה אך לא פופולרית כדי לנצלה לתועלתו. אך תוכניתו משתבשת. 16.35 שביל באמצע שביל בצור. נחל סבך ונחל יגור. יאצק מטייל ומשתעשע במוחרקה בפסגת הכרמל (כו. 17.00 ערב חדש מנחה רפי רשף. 12.30־15.30 אולימפיאדת סאול (ש"ו). א. התעמלות קבוצתית נשים (חובה). ב. הרמת משקולות 56 ק"ג. 17.30 חבובוטף — שלגייה ושבע החבובות. 17.55 קטנטן. 18.10 אימה בשכונה — הפרק האחרון. 18.25 פסוקו של מקום: מבט אל עיר התמרים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 יומן ערב אולימפי. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 „משהו מהסרטים" — סקירה על פסטיבל הסרטים בחיפה. 22.00 חזרה לאושוויץ. 22.35 כלשים בלילה — הפרק האחרון: „ריוקה של מארי". 23.25 חדשות הלילה. 00.00 יומן לילה אולימפי. 00.30 סיום המשדרים.

ערוץ 2
18.35 אגדה לילדים, אזני המלך. 18.50 מלחמות האלים. 19.00 דרמה דוקומנטרית על הצייר: מאגריט. 19.30 סידרה תיעודית, ממדבר ועד האיירס. 20.00 הרופאים משתוללים, פרק רביעי: יש לי סוס. 20.25 רגע לפני על תרופה נגד מחלת האיידס. 20.30 מרעתיר. 21.00 סיכום השנה בזמר העברי. 21.25 לקראת שינוי. ההכנות לשיגורה של מעבורת החלל דיסקברי. 21.30 המותחן הקלאסי. מסתורי הפחד. פרק רביעי: הילד הקטן והמבוגר.

רדיו

קול המוסיקה
(ת) תקליטור 06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „ההאזנה נינוחה". 11.57 „פינת השיר" משירי רבקה מרים. 12.00 „מן הסרטה". 13.05 „ההאזנה נינוחה". 15.00 „הסבה מוסיקלית" צלילי הזמן ספורי הפרברים (תכנית שניה). 16.00 „מאולמי הקונצרטים שלנו". 19.00 „בין חברים" מיצירות וורדי, טלמן, ברטוק. 20.05 „אינטרלוד". 20.27 „פינת השיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם" 1) קונצרט הזוכים בתחרות המנצחים ע"ש קלרה הסקיל מנצח: קונצ'רטו ברה מג'ור, ק. 467 (הירוקו סקגמי) מנדלסון: קונצ'רטו בסול מינור אופ. 25 (סשיו יונקווה) שופן: קונצ'רטו מס. 2 (סילביאן צפרן) (עם התז. הקאמרית מלוזאן/א. סגל) 2) שבוע העוגב בוינה — רסיטל ה. טיטרינגסין: חצוצרה/הקו הרנברגר: עוגב טלמן: 12 שירי־לכת לחצוצרה ועוגב קרבס: 2 פרלודים כוראלים האורה: תפילה לחלל הירושימה פטר אבן: חלונות שגאל (כחול, ירוק, אדום וזהב). 22.57 „מחזורי יצירות" הרביעיות של בטהובן.

רשת א'
07.30 „ישן בעיניך" שירים ישנים. 08.05 חוגה" עם בני הנדל. 09.05 „טלרדיו" שירות מידע למאזינים. 10.05 „פניני בוקר". 11.05 „ירוק ירוק". 12.05 „מעורב ירושלמי". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 „בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „האוניברסיטה המשודרת" המעבר מתקופת השופטים לתקופת המלוכה: „המחלוקת בשאלת המלכת מלך" — (חלק שני) פרופ' ישראל אלדד. 16.05 „בן הארץ": עם פרופ' פנחס סלאי (ש"ח). 17.05 „צבעי הקשת": „שירי עמים". 18.06 „מינחת ערב". 19.00 שידורים לעולים. 22.05 „לכל אדם כוכב" עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'
07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „סעו לשלום" עם גדעון הוד. 09.05 „ביקור בית" עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הרשת". 12.05 „אלף־אלף „בית", עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" חדשות ופזמונים. 14.06 „בת צחוק" הווי והומור. 15.05 „תוצרת הארץ" שירים עבריים. 16.05 „קולה עם הכל עובר חביבי". 17.05 „רגעי קסם". 17.55 „קראתי ספר" קוראים ממליצים. 18.06 „שעה חפשית" מגזין שבועי לעניני חינוך. 18.45 יומן אולימפיאדה. 19.00 „היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.10 „סולם הזמירות" מצעד הפזמונים המסורתיים. 21.00 „מבט לחדשות" — והעברה מהטלוויזיה הישראלית. 21.30 „סולם הזמירות" (המשך). 22.05 „ג'או ועור" עם לאה ליאור. 23.05 „קפה ראשי" תיוונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גל"צ
06.30 „צלילי בוקר" שירים עבריים. 06.05 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 „ארלה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 „מכת שמש" מערכונים ופזמונים. 11.05 „נבון לעכשיו". 12.05 „שליפה מהמותן" עם רפי רשף. 13.05 „שליפה מהמותן" עם לאה עוז. 14.05 „אני מוגן" עם אודו טל. 15.05 „סייסטה" עם דורי בן־זאב. 16.05 ארבע אחה"צ. 16.54 באופן מילולי פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 תכנית מיוחדת עם חיילי התותחנים בגבול הצפון לקראת יום חיל התותחנים. 18.05 „משהו עולמי" מגזין לעינייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1
19.05 „שירים מכאן". 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 משירי נתן יונתן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „לילה לא שקט". 22.05 „על הרכש ועל הכיפאק". 23.05 „עשרים וארבע־היום שהיה".

שידורי צה"ל 2
19.05 „הרדיו הישן". 20.05 להיטים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 „הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.05 „קול הנ'או הזה".

רשת ג'
06.04 „בחורה לאושר" ותיקים וטובים. 07.07 „שיר כבוקר בבוקר". 09.05 „מה, כבר תשעי" 10.05 „דברים טובים". 11.05 „70 פלוס" רצף להיטים משנות ה־70 וראשית שנות ה־80. 12.05 „אהבה יומיומית". 13.05 „רק בימי חול". 14.06 „לי ולך" שיר וברכה. 15.05 „חדש, חדיש ומחודש". 16.05 „סוס 69" עם יגאל רביד. 18.06 „היה היו" עם קובי ברקאי. 20.05 „צליל מכוון". 21.05 „קצת אחרת". 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: ללא מעצורים 9.45 ,7.30
אורלי: עליזה מזרחי 9.45 ,7.30
בן־יהודה: שלל האורות של ניו־יורק 9.45 ,7.30
בית ציוני אמריקה: לול 11.30 ,9.30 ,7.30
גת: בוקר טוב ויאטנם 9.40 ,7.30
גורדון: החגיגה של באבט 9.45 ,7.30
דקל: קרוקודיל דנדי 9.45 ,7.10
דרייב אין: גבר ללא רחמים 9.30 ,7.30
סקס 12.00
הוד: אדי מרפי מגלה את אמריקה 9.45 ,7.30
לימור חדש: מגפיים לוהטים 9.45 ,7.45
טיילת 1: שם המשחק 9.45 ,7.30
טיילת 2: סוכת ירח 9.45 ,7.10
טיילת 3: מחיר הבגידה 9.15 ,7.30
פאר: כוח־משיכה 9.45 ,7.45
פאריס: ליידי איב 9.30 ,7.15
מונטי פייטון והגביע הקדוש 23.30
רב־חן:
חן 1: פרנטיק 9.55 ,7.35
חן 2: טומי 9.40 ,6.40
חן 3: פרחים בעליית הגג 9.45 ,7.45
חן 4: בעקבות האיגואנה הכחולה 9.45 ,7.35
חן 5: הקיסר האחרון 9.55 ,7.45
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15 ,5.45
תל־אביב: גבר ללא רחמים 9.45 ,7.30 ,5
תכלת: כרמן 9.45 ,7.30
לב:
לב 1: הנסיכה הקסומה 10.00 ,8.00
לב 2: אהבנו כל כך 9.55 ,7.40
לב 3: זה אצלה בדם 10 ,7.45 ,5
לב 4: תפסה בכפר 9.55 ,7.30
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 9 ,7

רמת־גן
אואזיס: ללא מעצורים 9.50 ,7.30 ,5
לילי: כוח משיכה 9.50 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: בוקר טוב וייטנאם 9.50 ,7.25
גן 2: פרנטיק 9.50 ,7.30 ,5
גן 3: פרחים בעליית הגג 9.50 ,7.25 ,5
גן 4: הנסיכה הקסומה 9.50 ,7.30

גבעתיים
הדר: אדי מרפי מגלה את אמריקה 9.30 ,7.30 ,5

באר־שבע
חן: נס ברחוב 8 7.15
חרטה 9.30

ירושלים
אדיסון: אדי מרפי מגלה את אמריקה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: פרנטיק 9.15 ,7.15
רון: מפגש לוהט 9.30
כפיר: מילגרו 9.30 ,7.15
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 9.15 ,7
מיטשל: פרחים בעליית הגג 9 ,4
סמדר: המבצר הנסתר 9.15 ,7
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: עליזה מזרחי 9.15 ,7.15 ,4.30
אור:
אור 1: מצלמה בלי בושה
אור 2: מגפיים לוהטים
אור 3: הנסיכה הקסומה
אור 4: עיניים שחורות
אור 5: נישואים פיקטיביים
תיאטרון ירושלים:
עולם נפרד 10.30 ,8.30
אימפריה 1: מקין כלוז 9.30 ,11.30
אימפריה 2: כוח משימה 21.30 ,19.15 ,17.00
אור 1: מצלמה בלי בושה
אור 2: הנסיכה הקסומה
אור 3: מגפיים לוהטים
אור 4: עיניים שחורות
אור 5: נישואים פיקטיביים

חיפה
אורה: קפה בגדד 9.15 ,7 ,4.30
חן: עליזה מזרחי 9.15 ,6.45 ,4.15
רב־גד 1: בוקר טוב וייטנאם 9.15 ,7
רב־גד 2: פרחים בעליית גג 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: מצלמה בלי בושה 9.15 ,7 ,4.30 ,2
עצמון 2: מגפיים לוהטים 8.30 ,5.20
עצמון 3: שם המשחק 9.15 ,7
שביט: הקיץ של אביה 9.15 ,7
רון: אדי מרפי מגלה את אמריקה 9.15 ,7 ,4.30
רב־אור:
רב־אור 1: פרנטיק 9.15 ,6.45
רב־אור 2: קרוקודיל דנדי 2 9.15 ,6.45
רב־אור 3: החבר של החברה שלי 9.15 ,6.45
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15 ,7
קרן אור המחודש: החגיגה של באבט 9.15 ,7.15 ,5
פאר: ללא מעצורים 9.15 ,7 ,4.30
מוריה: מחיר הבגידה

נתניה
שרון: מצלמה בלי בושה 9.15 ,7 ,5
סטוריה: פרנטיק 9.30 ,7.15
מתח גבוה 24.30

חולון
סביון: אדי מרפי מגלה את אמריקה 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: ללא מעצורים 9.40 ,7.30
ארמון: כוח משיכה 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים
עצמאות: אדי מרפי מגלה את אמריקה 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה
היכל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9 ,6

פתח־תקווה
היכל 1: מצלמה בלי בושה 9.45 ,7.45
היכל 2: מגלה את אמריקה 9.45 ,6.45
היכל 3: הנסיכה הקסומה 9.45 ,7.45

עפולה
מופת־רון: מפגש לוהט 9.30

ראשון־לציון
רון 1: מצלמה בלי בושה 9.15 ,7.15
רון 2: מגלה את אמריקה 9.30 ,7.15 ,11.00
רון 3: מירגות 9.15 ,7.15 ,11.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 19.9
סאלח שבתי: 20.30
(הכרטיסים נמכרו)
בית־ספר לנשים: 20.30
הנפש הטובה מסצ'ואן
בתיאטרון באר־שבע: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 19.9 בשעה 20.30
לשבור את הצופן
בהיכל התרבות כפר־סבא
סטריפטיז אחרון 88

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב — חולון.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
קופ"ח מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.

נתניה
קרניאל — מ. מסחרי, קרית נורדאו.

פתח־תקווה
קופ"ח — כללית, חיים עוזר.

רמת־גן
רמת־גן — ביאליק 51.

תל־אביב
הירקון — אבן גבירול 83.
קופ"ח — מכבי, בן־יהודה 26.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244: חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקווה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים כ', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים – ילדים. א.א.ג. הדסה ע"כ – פנימית, כירורגית, אורטופדית, עיניים. משגב לדך – נשים.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' 08.00-20.00. בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02-243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי – 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברקוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל': 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-988410.
ער"ן נתניה — טל' 053-355316.
ער"ן כפר־סבא — 052-913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; עפולה — טלפון 065-93334. טבעון — 101, טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03-330846.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'-ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

· הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

חשד לשני מקרי פוליו נוספים אצל צעיר מעין שמר ותינוקת מאשקלון

נגיפי הפוליו יוטסו לבדיקה בארגון הבריאות העולמי לוודא שאין מדובר בנגיף אלים מזן חדש

רונית מורגנשטרן, עזרא אבירן, עתיים

חשד התעורר לשני מקרי פוליו נוספים, אצל נער בן 18 מקיבוץ עין שמר, באזור חדרה שבו התגלו עד כה רוב מקרי הפוליו, ובתינוקת בת תשעה חודשים מאשקלון המאושפזת בביה"ח ברזילי עם חום ושיתוקים בגפיים.

לגבי הידיעה של התינוקת מאשקלון נמסרה כמעט הכחשה מטעם הנהלת ביה"ח ברזילי באשקלון. נמסר כי התינוקת מאושפזת שלושה שבועות במחלקת הילדים לשם הובאה עם חום גבוה. החום ירד, ובבדיקה שנעשתה בודד וירוס בצואה של הילדה שכמותו נמצא במחלת הפוליו. עם זאת, נמסר כי וירוס כזה מצוי גם במחלת זיהום בדרכי המעיים, ודרושות עוד בדיקות רפואיות, בכלל זה בדיקת דם, כדי לעמוד על טיב המחלה. התינוקת נמצאת בהשגחה אך אינה מבודדת, והיא מחוסנת כבר מפני פוליו.

מצב הנער מעין שמר אינו קשה, והוא מאושפז בביה"ח הלל יפה בחדרה.

עד כה נתגלו תשעה מקרי פוליו — חמישה מהם וראיים: מורה ותינוק מאור עקיבא שמצבם קשה והם מונשמים במחלקה לטיפול נמרץ, אשה בת 26 מחדרה, ילד בן 11 מגבעת אולגה וחייל בן 23 מעכו — שלושתם במצב לא קשה עם שיתוקים חלקיים בגפיים.

במשרד הבריאות אין סבורים שמדובר במגיפה אלא בהתפרצות, בעיקר מקומית, סביב אור עקיבא. למעלה מ־95 אחוז מהאוכלוסיה מחוסנים. עם זאת, נבדקת גם אפשרות שזן אלים במיוחד, שונה מקודמיו, תקף במקרי הפוליו האחרונים.

נגיפי פוליו שבודדו בחמשת המקרים הוודאיים נשלחו לבדיקה בארגון הבריאות העולמי, שנועץ לסייע. מתוך 32 המדינות החברות בארגון, ישראל היא המדינה היחידה בה התגלה פוליו בשנים האחרונות.

משרד הפנים ייחלץ לעזרת אור־עקיבא, לפיתרון מימון שיפוץ אגני החימצון ביישוב — הבטיח אתמול ראש הממשלה ושר הפנים, יצחק שמיר לראש מועצת אור עקיבא, שלום שבתאי.

ישראל תקבל גם השנה את ההקצבה הקבועה שלה למלחמה במחלות מדבקות, כ־150 אלף דולר, מארגון הבריאות העולמי.

בישיבה של ועדת ההיגוי העליונה למחלות זיהומיות במשרד הבריאות, שהשתתפו בה מומחים לאפידמיולוגיה מכל רחבי הארץ, נציגי צה"ל ומנהלי מעבדות מרכזיות, הוחלט לשקול שינוי במדיניות החיסונים נגד פוליו, ולהביא בחשבון חיסון משולב. מדובר בשילוב בין תרכיב של נגיף מומת, הניתן בזריקה (סאלק), לתרכיב נגיף חי מוחלש, הניתן בשתייה (סייבין), והנהוג בדרך כלל בישראל. ועדה מצומצמת תחליט בעניין ובתוך שבוע, על־פי בקשת שרת הבריאות.

לאור ההתפרצות של מחלת הפוליו נשקלת גם אפשרות לחסן מגזרים נרחבים יותר של האוכלוסיה, מעבר לאור עקיבא, כפתרון לטווח הקצר.

הערב טקס לכ' 75 שנה לביה"ס הריאלי בחיפה

קובי מנדל

בית הספר הריאלי העברי בחיפה יציין הערב 75 שנים להיווסדו בעצרת חגיגית בהשתתפות נשיא המדינה, תלמידי בית הספר מוריו ובוגריו. בית הספר הריאלי מונה כיום 3,724 תלמידים מכיתות א' יסוד ועד י"ב. הוא נוסד בחנוכה 1913, בעצם ימי "מלחמת השפות", ואז הוחלט לייסד בית ספר שיהיה כולו עברי.

בימים אלה מטפל המחנך הוותיק גבריאל גנולר, שהוא בוגר שפרש לגימלאות, בהקמת ארכיון למוסר, שיכלול פרוטוקולים שונים ומכתבים גרידים בחיי ביה"ס, בצד חומר תיעודי נוסף.

אסיר ישראלי בתאילנד: אנו כמו חיות בכלוב

אילת מזור

היום ימלאו שנתיים למאסרו של יהודה כלמים (25) בכלא המרכזי בתאילנד. כלמים הורשע בניסיון להבריח 150 גר', הרואין ונידון ל־25 שנות מאסר בפועל.

משרד המשפטים שוקל חקיקת חוק שיאפשר את החזרתם של אסירים ישראלים לריצוי עונשי מאסר שהוטלו עליהם בחו"ל. אחיו של האסיר, משה, אמר אתמול בביתם בנתיבות, "יהודה הולך ונגמר בכלא, בשבוע שעבר קבלנו ממנו מכתב שבו כתב שחיים שם כמו חיות בכלוב. האוכל נזרק אליהם פעם ביום מעבר לסורגים, והוא מאבד את התקווה לחיות." בני המשפחה נאלצים לשלוח לאחיהם הכלוא 150 דולר בחודש לקיומו.

ביטוח בקופ"ח לניתוחים וולונטריים בחו"ל

רונית מורגנשטרן

הנהלת קופ"ח בודקת תוכנית לביטוח מיוחד אשר יכסה את כל הוצאות הריפוי הטיפול והנסיעה לחו"ל, לחולה שנסיעתו אושרה לטיפול רפואי ייחודי שאינו ניתן בארץ. מדובר בניתוח וולנטרי, כלומר, שאינו בגדר חובה. בבדיקות שנעשו על ידי קופ"ח הסתבר כי הפרמיה החודשית של ביטוח מיוחד נוסף זה תהיה שקלים ספורים בחודש.

שבוע מקוצר בעיריית י־ם

טוביה מסקינד

שבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים יונהג בעיריית ירושלים החל מה־4 באוקטובר, בעקבות החלטת הממשלה על מעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע בסקטור הציבורי. המעבר אינו כולל את מערכת החינוך בעיר, שתמשיך לפעול שישה ימים בשבוע.

נפתלי איתן, המשנה למנהל הכללי של עיריית ירושלים מסר, כי בשלב ראשון יעברו לחמישה ימי עבודה רק מחצית מעובדי העירייה.

תלמיד ערבי שהותקף ע"י נערים יהודים פצע קשה אחד מתוקפיו

חבורה מטירת הכרמל הגיעה ל"כפר גלים" ותקפה חניך ערבי, ששלף סכין ודקר אחד מהם בחזהו

קובי מנדל

נער בן 16 מטירת הכרמל נדקר אתמול במוסד החקלאי "כפר גלים" שבמבואות חיפה, על־ידי תלמיד המוסד, ערבי, תושב עכו.

סמוך לשעה 12 בצהריים הופיעו כמה נערים בבית הספר ותקפו את אחד הנערים הלומד במוסד. התוקפים אינם לומדים בבית הספר. המותקף שלף סכין ופצע את אחד התוקפים בחזהו. הנדקר פונה באמבולנס של מגן דוד אדום לבית החולים כרמל, שם הוא מאושפז במצב קשה. הדוקר נפצע בידו. חוקרי מחלק הנוער שהגיעו למקום עצרו את הנער הדוקר.

אסדה בים סוף תהיה המפעל הגדול באילת — חווה לגידול פנינים

בצלאל רובין

ישראל תהפוך תוך פחות משנתיים ליצואנית הפנינים השנייה בעולם, אחרי יפן, ותתפוס כ־2.3 אחוז מהייצור העולמי, שכרגע עומד על יותר ממיליארד דולר בשנה. יפן מייצרת כרגע כ־97 אחוז מהייצור העולמי.

בסוף החודש תיפתח באילת חווה לגידול פנינים, בהשקעה של מעל ל־2 מיליון דולר. מקימי החווה הם קבוצה של יורדים ישראלים מדרום אפריקה, שעלו לאחרונה והקימו את חברת "תגליות ים סוף", שהוכרה כמפעל מאושר.

במסיבת עיתונאים, אתמול באילת, מסר מיכאל רסין, מנכ"ל החברה, כי החווה תוקם על אסדה ימית, קרוב לחוף הים. מתחת לאסדה וסביבה תמוקמנה הצדפות שבתוכן יגודלו הפנינים. מחקרים העלו שהצדפה המצויה בים סוף נחשבת לאם צדפות הפנינים, וטובה בהרבה מהצדפה היפנית לגידול פנינה בעלת איכות טובה.

בגלל הטמפרטורה הנוחה באילת זמן יצירת הפנינה יהיה קצר בחצי מזה שביפן. הצדפה בים סוף גדולה במיוחד, ותאפשר גידול פנינים בגודל של 9 מ"מ, בעוד שביפן מייצרים עד 3 מ"מ. היזמים מקווים לייצר פנינים אשר מחירן הממוצע יהיה 500 דולר לפנינה, לעומת הצדפה היפנית שמחירה כ־10 דולר.

בתוך כמה שנים מקווים להגיע לכ־100 אלף פנינים בשנה. בשלב הראשון תעסיק החברה כ־100 עובדים, ביניהם צוללנים, ביולוגים טכנאי השתלה, אנשי אחזקה וביטחון ובשלב השני יגיע מספרם ל־300 עובדים ויהיה זה המפעל התעשייתי הגדול ביותר באילת.

על האסדה יתנהלו סיורים מודרכים לתיירים ומבקרים שיציגו את כל הפעילויות המתבצעות בחווה, בצירוף סרטון שיראה את כל השלבים של ייצור הפנינה, ואת עבודת העיבוד, כולל שיבוץ הפנינים בתכשיט המוגמר.

חוות הפנינים תוקם בחוף אלמוג, כמה מאות מטרים מדרום לשלוחה האוניברסיטאית לחקר ים סוף. בנייתה תסתיים בסוף החודש, והייצור הראשוני של הפנינים בעוד שנה וחצי.

ההסתדרות אישרה את תכניתו של קיסר לרפורמה בחברת העובדים

קיסר מעריך: פיטורים נרחבים לאחר החגים • צבי רובל: לא יכול להיות שכל התייעלות תתחיל בפיטורים • סערה בוועה"פ בדיון על מעצר ראשי איגודים בשטחים

אבשלום קווה

ברוב קולות סיעת המערך, אישר אתמול הוועד הפועל את תכנית הרפורמה בחברת העובדים, אותה יזם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. קיסר מעריך כי לאחר תקופת החגים צפויים פיטורים בקנה מידה גדול במספר ניכר של מפעלים.

סיעת הליכוד הצביעה נגד תכנית הרפורמה ואילו רצ וחד"ש נמנעו. בדבריו הדגיש המזכ"ל כי בחברת העובדים לא תהיה יותר ערבות הדדית בלתי מוגבלת. נציג מפ"ם צבי רובל אמר כי המשק צועד לקראת משבר כלכלי "המסכן אותנו יותר מאשר כל צבאות ערב. על חברת העובדים לבצע את תכנית הרפורמה במהירות, תוך שיתוף אמיתי של עובדים בניהול... לא יכול להיות מצב", סיים רובל, "שכל התייעלות תתחיל בפיטורי עובדים".

הישיבה גלשה להתנצחות בין יו"ר סיעת הליכוד, יעקב שמאי, לבין מזכיר מועצת פועלי חדרה, שלמה צור, בעניין סגירת אליאנס. שמאי האשים את חברת העובדים באוזלת יד ובכך שאיש בצמרת אינו משלם את המחיר של קריסת מפעלים. הוא תקף את צור אשר נכח באולם, והטיח בו כי נגרו שהוא שהסית את הוועד נגד הפעלה מחודשת של המפעל. בפרק ההצעות לסדר היום פרצה מהומה לאחר שנציג חד"ש, דיאב סוהיל, תבע לדון בהתנכלויות ההולכות ומתרחבות של כוחות הביטחון לאיגודים מקצועיים בגדה וברצועת עזה, ובמעצרם המינהלי של רבים מהם. אנשי הליכוד ניסו ללא הצלחה למנוע מדיאב לשאת את דבריו.

קיסר דרש להוריד את ההצעה מסדר היום, וקבע כי האיגודים הם גופים מסוימים, המשמשים למטרות עוינות לישראל. קיסר מסר, כי קיים שיחה בנושא עם שר הביטחון, יצחק רבין, וסוכם על הקמת יחידה מיוחדת בוועד הפועל, אשר תקבל נתונים על המשך הפעילות של כוחות הביטחון נגד נציגי העובדים בשטחים.

הושג הסכם לחידוש העבודה במפעל "סנפרוסט" באשדוד

עזרא אבירן

שופט שלום באשדוד, שלמה שהם, הפך הסכם בין הצדדים להחלטת בית המשפט על חיסול סכסוך העבודה במפעל המזון סנפרוסט, באזור התעשיה של אשדוד.

לאחר דיון ממושך בלשכתו של השופט הוחלט, כי 300 עובדי המפעל יחזרו הבוקר לעבודה ויחדשו את הייצור. 27 המיועדים לפיטורים יישארו בבתיהם ויקבלו משכורות עד הארבעה באוקטובר, שהוא תאריך היעד לסיכום נטו הפיצויים שיקבלו. כל צווי המניעה שניתנו בסכסוך זה בוטלו.

בבית המשפט נכחו סגן מנהל המפעל, דוד הדר, ומנגד מזכיר מועצת פועלי אשדוד, יהודה בן הרוש, נציג ועד העובדים, ועו"ד מטעם הוועד הפועל של ההסתדרות. מפעל סנפרוסט היה סגור מראשית ספטמבר בעקבות משלוח הודעות הפיטורים ל־27 עובדים.

תפילת הדרך

מאות רבנים מכל הארץ השתתפו אתמול בכנס ארצי של רבני ישראל שנערך ב"בנייני האומה" שבירושלים בנוכחות השר חיים קורפו (באמצע). את הכנס יזמה המועצה למלחמה בתאונות הדרכים, והוא נועד להשמיע זעקה רמה על הקטל בכבישים (צילום: רחמים ישראלי)

2 הרוגים ו־4 פצועים בתאונות דרכים אתמול

אילת מזור, יהודה צור, עתיים

וצניה זוונבק (80) מנצרת נהרגה וישישה אחרת נפצעה בינוני, מפגיעת מכונית אתמול בבוקר ליד קיבוץ לוחמי הגטאות.

סמוך ל־8.30 בבוקר, חצו שתי הנשים את הכביש הראשי מכיוון מזרח לכיוון מערב. מכונית פרטית שהגיעה מכיוון נהריה פגעה בשתיים והרגה אחת מהן במקום.

למקום הגיעו ניידת לטיפול נמרץ ושני אמבולנסים של מד"א. ההרוגה והפצועה הועברו לבית החולים בנהריה. מצב הפצועה הוגדר בינוני. חוקרי לשכת התנועה במשטרת מרחב הגליל פתחו ועצרו את נהג המכונית הפוגעת.

עאום עבדל קדים (56) מהכפר טייבה שבמשולש נהרג אתמול בבוקר מפגיעת טרקטור שעסק בעבודות עפר מתחת לגשר ההלכה בתל־אביב. הטרקטור פגע בעבדל קדים בעת שעבר בכביש אילון. נהג הטרקטור תושב ר"ג (45) נעצר לחקירה ושוחרר בסיומה.

בתאונת דרכים אתמול בשעות הצהריים, עשרה קלומטרים מצפון למושב נבטים שבנגב, נפצעו ארבעה אנשים. בהתנגשות בין שני כלי רכב פרטיים נפצעו שלושה קל ואחד בינוני, ופונו לביה"ח סורוקה בבאר שבע.

היום מושבתים כל כלי הרכב אשר אינם עוסקים בביטחון שוטף במרחב פיקוד צפון במסגרת המלחמה בתאונות בדרכים. היום יתקיימו כנסי הסברה לכל הנהגים, כדי להגדיל את המודעות למלחמה בתאונות.

האהבה עברה את הגבול בטקס אירוסין כפול

יהודה צור

טקס אירוסין בין שתי אחיות מהכפר מגדל שאמס שברמת הגולן לשני אחים דרוזים מצדו הסורי של הגבול, התקיים אתמול בגבול סוריה, בגבעת הצעקות.

הטקס נמשך כ־3 שעות, כששתי האחיות, בנות 20 ו־22 מרוחקות כ־300 מ' משני המאורסים אשר עמדו בצידו הסורי של הגבול. הטקס התנהל בצעקות ברמקולים ביידים.

הכל התחיל לפני חודשיים, כאשר אמן של שתי האחיות ממשפחת מחמוד נסעה לסוריה לביקור קרובים, וסיכמה עם אחיה חוזה אירוסין בין שני בניו לשתי בנותיה. עתה מתכוונות שתי הכלות לפנות לשלטונות ישראל ולבקש היתר להתאחד עם שני החתנים. החתונה מתוכננת להיערך בסוריה, בעוד כחודשיים.

חייל ירה גז להבריח כלבים ופגע במאהל של בדואים

אבי בניהו

חייל צה"ל נדון ל־21 ימי ריתוק על שירה גז מדמיע לעבר כלבים שנבחו על סיור צבאי בשומרון. הגז פגע במאהל של בדואים.

קצין מילואים, סרן יאיר, שהיה נוכח פנה לח"כ שולמית אלוני, לאחר שכל פניותיו למפקד צבאי מקומי לא נענו. הקצין טוען, כי לפחות בשני מקרים הפעילה יחידה של חיילי־ותתחנים רימוני גז בקרבת מאהלי הבדואים, שלא לצורך.

בתשובת שר הביטחון לח"כ שולמית אלוני כותב רבין: "אכן נורה גז בקרבתם של המאהלים הבדואים, כדי להבריח זוג כלבים שהתנפלו על הסיור שביצע באותה עת פעילות ביטחון שוטף, לא היתה כל כוונה לפגוע באנשי המאהל.

"לירי לא היה כל הצדקה, ולכן נשפט החייל אשר ביצע את המעשה על ידי מפקד הגדוד ונידון ל־21 ימי ריתוק למחנה".

החבר העבריין איים על האב באקדח ובמאבק נפלטה ירייה שהרגה את הבן

ההרוג, גונן זאבי, בא הביתה עם חבר שסולק ע"י אביו, וניסה להוכיח באיום בנשק ש"אותי לא מעיזים לגרש"

זהבה מוזס, עתיים

אב הרג את בנו בטעות, אתמול, בשכונת קרית שלום בתל־אביב. הבן, גונן זאבי (19) הגיע לביתו עם חברו, עובדיה דרוויה (37), סמוך לשעה ארבע לפנות בוקר. האב, דוד זאבי (43), פועל בניין, הורה לדרוויה בתקיפות לעזוב את הבית ואף סילקו בכוח לאחר שדרוויה סירב לצאת.

גונן זאבי עזב את הבית יחד עם חברו. השניים שבו אל הדירה כעבור כמה דקות. המשטרה מסרה, כי דרוויה עטה מסכה על פניו והיה חמוש באקדח. גונן זאבי נכנס יחד עם חברו אל הבית, ודרוויה הודיע לדוד זאבי כי "אותו לא מעזים לסלק", וירה מאקדחו לכיוון הרצפה. דוד זאבי נפגע ברגלו מנתז הכדור. דוד זאבי התנפל על דרוויה כדי להוציא ממנו את אקדחו, שלח את ידו לעבר האקדח והסיט את ידו של דרוויה. במהלך המאבק נפלטה ירייה, שפגעה בראשו של גונן זאבי שהתבונן מן הצד. גונן נפל על הרצפה, מתבוסס בדמו.

אחד מפועלי הבניין העובד יחד עם האב, הגיע באותה עת לדירה כדי לאסוף את האב לעבודה. הוא הסיע את גונן לבית החולים וולפסון, אך כל מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו.

דוד זאבי נטל את האקדח שנפל מידיו של דרוויה, והיכה בחמת זעם בקת האקדח בראשו של דרוויה. אמבולנס של מד"א שהגיע למקום פינה את דרוויה שנפצע בינוני, לבית החולים איכילוב, שם אושפז בתנאי מעצר ועל מטתו הוצבה שמירה.

האב הועבר לבית החולים שיבא בתל־השומר, ולאחר שקיבל טיפול רפואי ברגלו, נעצר לחקירה.

ההרוג מוכר למשטרה בתחום עבירות הרכוש. לפני כחודשיים הוא זוכה בבית המשפט המחוזי בתל אביב מאשמה של גניבת נשק מחייל מילואים שהיה בשמירה, באחד מבסיסי צה"ל באזור המרכז. גונן זאבי הורשע בעבירה של הדחה בחקירה בכך שהניע ערבי שרכש ממנו את הנשק לחזור בו מעדותו במשטרה, לפיה גונן זאבי מכר לו את הנשק. האיום עזר והערבי חזר בו מגירסתו במשטרה. בימים אלה אמור היה להינתן גזר הדין במשפטו של גונן זאבי.

עובדיה דרוויה, מוכר במשטרה. הוא נידון בשעתו ל־15 שנות מאסר על שוד מזוין. בזמנו היה בין שמונה האסירים שנמלטו מכלא רמלה.

200 טון חשמל

שתי טורבינות ליצור חשמל מתוצרת ג'נרל אלקטריק, בהספק של 214 מגוואט הגיעו אתמול בבוקר לנמל אשדוד באנייה סו־לייקס מארה"ב. הטורבינות מיועדות לאזור התעשייה ברמת חובב ויצטרפו בקיץ הבא למערך ייצור החשמל בארץ. חברת החשמל שרכשה את הטורבינות תתחיל להעביר אותן ב־4 הסעים שהראשון החל הבוקר. כל חלק שוקל 200 טון, ומוסע ע"י מוביל שאורכו 50 מ', וילווה ע"י שמונה ניידות משטרה. המסע היום יימשך כ־14 שעות. שתי הטורבינות, הכנת התשתית והצנרת יעלו לחברת החשמל כ־60 מיליון דולר.

(עזרא אבירן: צילום: אבי הזאב)

ועדה משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 845

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 144 בגוש 6043 רח' כצנלסון מס' 11 חולון, הכוללת מתן הקלה כ: א. קו בנין 1.03 בקו בנין הצדדי לאורך גג כ' בשתי הקומות. ב. ביטול 2 חניות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות בימי הועדה בעיריית חולון, רח' 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל יש להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון

ראש העיר ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

הועדה המקומית לבניה ותכנון עיר בני־ברק

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

גברת יעודה מרים הגישה בקשה להקלה בתכנית מספר 2052.1 בנין בן ארבע קומות מעל קומה מפולשת ברחוב קושניר 22 גוש 6178 חלקה 207 באזור בני ברק. ההקלות: 1. קומה 4 נוספת על 3 קומות מותרות. 2. הזזת קווי בנין צדדיים בצד צפון דרום כ־10% 4.90 מ' במקום 4.50 מ'. 3. 13.5% תוספת מעל 105 אחוז המותרים.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה במשרדי הועדה המקומית בני־ברק בשעות קבלת קהל ולהגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מ. אירנשטיין, יו"ר הוועדה המקומית לבנין ותכנון עיר ב"ב

נהרסו 2 מאגרי מים של דרוזים בגולן

יהודה צור

בחסות כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול נהרסו אתמול בכפר שני מאגרי מים שהקימו חקלאים דרוזים על אדמות מדינה, ללא היתר ובניגוד לחוק. צו של בית משפט קורא להרוס את שני המאגרים. בחודשים האחרונים נוקטים משרדי הממשלה יד קשה בכל הקשור לבניית מאגרי מים ושתילת מטעי פרי על אדמות מדינה ללא היתר.

הצעקות הניסו את האנס

יהושע מריקום

צעירה בת 17 הניסה אתמול לפני הצהריים אלמוני שניסה לאנוס אתה.

הצעירה שהיתה בקומה ראשונה בבית הוריה ביישוב בשרון, שבו שלוש קומות, שמעה רעשים מהקומה העליונה. במורד המדרגות הופיע צעיר אלמוני, תפס אותה וניסה להפשיטה. הצעירה החלה להיאבק איתו ופרצה בצעקות והוא נמלט. המשטרה פתחה בחקירה.

● מבצע "ילדים למען ילדים" ייערך אחרי יום כיפור ב־22 בספטמבר, למשך חודש ימים ובו יימכרו לילדים בגיל 2־14 משחקים לימודיים וצעצועים במחירים מוזלים. ההכנסות במבצע זה יהיו קודש לילדים חסרי בית השוהים במוסדות, לילדים חולים ולילדים נזקקים שונים.

היום דין משמעתי לסג"ד לבקוביץ' בפני נציב שב"ס

זהבה מוזס

מפקד בית מעצר דרום, סג"ד רוני לבקוביץ', יעמוד היום לדין משמעתי בכלא אילון בפני נציב שירות בתי הסוהר, גונדר לוי שאול.

ועדת מן המליצה להעמיד את מפקד הכלא ממנו ברח הרצל אביטן לדין משמעתי, ולהעבירו לתפקיד ניהול יחידה קטנה, שאינה בעלת רמת ביטחון מרבית. נציב שירות בתי הסוהר, שדחה את המלצות הוועדה ברמה האישית, החליט להעמיד את לבקוביץ' לדין משמעתי, ולדחות את ההמלצה להעבירו לתפקיד ניהול ביחידה קטנה.

יום לאחר משפטו של לבקוביץ' ייערך בפני הגונדר דיון בעניינו של סג"ד אשר גרבור, שהיה מנהל בית המעצר קודם לכן, ושוועדת מן המליצה להעמידו לדין משמעתי. ככל הנראה יסתיימו הדיונים המשמעתיים של הקצינים המעורבים בבריחתו של אביטן בימים הקרובים, אך מעריכים כי בעקבות הדיונים לא יבוצעו ההדחות עליהן המליצה ועדת מן.

החיילות התחמשו במטאטאים ותפסו את הסרן המציץ על הגג

איילת מזור

קצין בדרגת סרן סולק מהצבא לאחר שהציץ למקלחות של חיילות וקצינות באחד מבסיסי צה"ל בדרום. הקצין הודה, כי נהג במשך תקופה ארוכה לעלות על גג מגורי החיילות העירומות.

חיילות רבות בבסיס אף התלוננו, כי אלמוני נוהג להסתובב בחדריהן כשהן ישנות ונמלט כשאחת מהן מתעוררת. המשטרה הצבאית בפיקוד הדרום לא הצליחה לאתר את הסוטה.

בחודש שעבר הרגישה אחת הקצינות במציץ, והזעיקה את כל הבנות מחדריהן, הן הצטיידו במקלות של מטאטאים, עלו על גג הבניין ושם הבחינו באדם עירום שניסה להסתתר בפניהם. האיש ניסה להמלט אך הן הקיפוהו עד שהגיעה תגבורת והוא נעצר. התברר כי האיש הוא קצין בדרגת סרן, אחד המפקדים הבולטים ביחידתו.

שנת מאסר לנער שהשליך בקבוק תבערה בכביש החוף

קובי מנדל

בית המשפט המחוזי בחיפה גזר אתמול שנה מאסר בפועל ושנה מאסר על תנאי על נער בן 17 מהכפר ג'סר א־זרקא שעל כביש החוף, לאחר שהורשע בהשלכת בקבוק תבערה על מכונית בכביש חיפה ת"א.

בסוף חודש מארס השנה הצטייד הנאשם יחד עם שני נערים נוספים בבקבוק תבערה. השלושה המתינו בצד הכביש, והשליכו את הבקבוק לעבר מכונית. איש לא נפגע. הנאשם הודה בביצוע העברה.

השופט מיכה לינדנשטראוס ציין בגזר הדין, כי עם כל הצער שיש בשליחת קטין למאסר בפועל, יש תקופות ויש מקרים בהם צריך להיות מובן לכל אדם כי השלכת אבנים או בקבוק תבערה יביאו מכה קשה וכואבת על המבצע, ובעקיפין על בני ביתו. כל אורח בישראל מכל דת ומכל עדה זכאי לנוע בחופש ובביטחון בכבישי הארץ, ועל זכותו זו חובה להגן. גם על שני הנערים האחרים, חבריו של הנאשם, נגזר לפני זמן מה עונש של שנת מאסר בפועל.

לחברנו דב ביס ולכל המשפחה

אחך באבלך במות האם

אידית ביס

בניכר

קיבוץ מענית

לחברנו ראובן רטנר והמשפחה

משתתפים בצערכם על מות

הרעיה והאם

פנינה ז"ל

משתתפים:

משי ברניצקי, ברגר, בן יואש, אטנה גורן, דבשי, אסתר דובלין, הרצוג, זילברשטיין, דליה סדן, קפון, רון, ברוניה רייטלמן, שובל, שנער, וחברי סניף מפ"ם קרית־חיים.

לעקיבא לב־רן ולמשפחה

אתכם באבלכם במות

האב

מפעל דולב

קיבוץ דביר

מימוש רווחים במניות, ירידות מתונות

כתב "על המשמר"

שבוע מסחר חדש בבורסה נפתח אתמול במימוש רווחים עם נטייה ברורה לירידות בשוק המניות התנודתיות. המחזור בשוק המניות גדל לכ־13 מיליון ש"ח, מתוכם כ־5.4 מיליון ש"ח במניות הנסחרות בשיטת המשתנים במהלך המסחר עלו 137 מניות לעומתן ירדו 132

גלגלי הבורסה

מניות ו־122 מניות נוספות נסחרו ללא שינוי בשער.

באפיקים הסולידיים נמשכה יציבות במניות ההסדר הבנקאיות לאחר שנציג בנק ישראל קלט את מרבית ההיצעים ללא שינויים בשערים. המחזור במניות ההסדר היה גדול והסתכם בכ־95 מיליון ש"ח. בשוק אגרות החוב נמשכה מגמה חיובית של ביקושים ועליות שערים מתונות ברוב סוגי אגרות החוב. בנק ישראל הנפיק אתמול שתי סדרות חדשות של אגרות חוב. להנפקה נרשמו ביקושים גדולים ומחירי, אגרות החוב שנקבעו במכרז היו 102% באגרות שגיא ו־97.5% באגרות מסוג גליל.

שוק המניות החופשיות עבר אתמול מימוש רווחים תוך ירידות שערים מתונות וזאת לאחר כשבועיים של ביקושים ועליות. המוכרים היו בעיקר מנהלי תיקים ומקורבי השוק ואילו קרנות הנאמנות קלטו את ההיצעים תוך ירידות שערים מתונות. עיקר ההיצעים התרכזו במניות החברות הנסחרות בשיטת המשתנים ומרביתן ירדו במהלך המסחר בין 2% עד 4%. לעומת זאת במניות במסחר הרגיל היתה מגמה מעורבת ומספר המניות שעלו היה גדול יותר ממספר המניות ששערן ירד.

המסחר במניות החל תוך ירידות מתונות במה"ר.צ. אשר התחזקו בשלב המשתנים. לקראת סוף המסחר במשתנים נרשמו במרבית המניות ירידות של כ־3% ומדד המשתנים ירד בסיכום היומי ב־2.54%. הפעילות הרבה ביותר היתה במניות ים המלח שירדו ב־2.5% ובמניות דלק שירדו ב־3%. ירידות של 4% ויותר נרשמו במניות כלל תעשיות, החברה לישראל ויואל ואילו מניות כלל נדלן ועלית היו היחידות שנסחרו ללא שינוי בשער.

בין המניות הנסחרות במסחר הרגיל בלטו עליות שערים חדות בכתבי האופציות החדשות של חברות הכשרת הישוב ואגן במיקלים. כך עלו אופציות 8 של הכשרת הישוב ב־548% ובאופציות 9 של החברה נרשמה עליה של 309%. כמו כן נרשמה עליה של 111% באופציות החדשות של אגן. עליות שערים של 10% ויותר היו בשורה של מניות ספקולטיביות המוחזקות בעיקר על־ידי מנהלי תיקים שונים, דוגמת רשף מחשבים, תבל, דנבאר 5, אורדע פרינט ואחרות. לעומתן נרשמו ירידות שערים חדות במניות אנדין, רים 0.4, פז השקעות, קריסט מר־לו ומשנאל.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי לוד

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' לד/674".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4024 חלקה 371.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: תוכנית זו באה לשנות לד/2/23, תכנית 3/56/3 ע"י תכנית כדי לאפשר בשטח שיעודו ציבורי פתוח, חניה ציבורית.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בי.פ. מס' 3523 תשמ"ח ע"מ 723 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 14.1.88 ובעיתון ערב חדשות מתאריך 14.1.88 — בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף בשפה הערבית: אל אתיחד מתאריך 19.1.88.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לוד וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז